УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Р. IV. СІЧЕНЬ 1952 Ч. 1 (11)

Христос Раждається!

Високопреподобні й Всечесні Отці, Дорогі Браття й Сестри!

Зі Світлим Празником Христового Рождества мило мені привітати Вас, Високопреподобні і Всечесні Отці, і Вас усіх, Дорогі в Христі Браття й Сестри, розсіяні по всіх краях Західної Европи і за старим нашим звичаєм переслати Вам і Вашим Рідним мої найкращі побажання і благословення.

Празник Христового Рождества це Празник „доброї вістки і великої радости" (Лук. 2. 10), яку звістив Ангел пастушкам у Вифлеємі, а св. Церква повторює ту добру вістку своїм вірним дітям і каже їм радуватись на згадку про то велике таїнство безконечної Божої Любови й Милосердя. Нелегко нам в тяжких умовинах скитальщини здалека від Рідного Краю на холодній чужині здобутись на радісні почування, бо сильніші в нас почування болю і смутку й туги за нашою любою Батьківщиною, за тими нашими Рідними, приятелями й знайомими, що з ними ми звичайно проводили веселі Різдв'яні

Свята. А всеж таки святкуючи пам'ятку тілесного Рождества Божого Сина, що з безконечної любови до нас цілком добровільно покинув своє небесне царство і безконечне щастя, стався чоловіком і прийшов на світ як маленька дитинка, зовсім подібна до нас, щоби тут на землі жити, трудитись, терпіти і вмерти і так спасти нас від вічної загибелі, ми таки відчуваємо, що новий дух вступає в нас, бо ми не самі, не опущені, не забуті, бо з нами Бог, що любить нас і ту любов доказує такими чудними ділами, що годі надивуватись. Радів би чоловік на згадку, що який земський могутній цар так полюбив його, що дав йому до розпорядимости всі свої скарби, всю свою могутність, що готов все, що в його силі для нього зробити, а навіть бере на себе всю його нужду й терпіння, щоби тільки той чоловік був щасливий, а нічого за те не вимагає, як тільки крихітку серця, тільки крихітку вдячности і теплої згадки. Та й що ж великого міг би зробити земський Цар, коли він при всій своїй могутности дуже часто і сам собі не може дати ради у всіх своїх клопотах.

А тут у таїнстві Рождества Христового ми бачимо правду не про земського царя чи президента, а про самого Бога Предвічного і Всемогучого, що для нас так упокорився, що зійшов з небесних висот, аби нам привернути Божу благодать, Боже синівство, яке ми стратили через гріх Адама. Це справді перший і найбільший скиталець, якого виділа вселенна. Скиталець, що покинув двори небесні, а приходить на світ у вертепі — стаєнці, де ховається худоба в часі непогоди. Нігде іноді не було місця для нього, але це не припадок, що Він родився „в стайні убогій — нищеті многій". Та ж ми знаємо, що у випадку якого світського монарха чи голови держави, що має відвідати яке місто чи село все наперед буває приготоване — з найбильшою старанністю обдумане, а мешканці міста чи села повідомлені про такі відвідини творять окремі комітети, щоби вони зайнялись усім, що треба, щоби високого гостя гідно прийняти, угостити і вшанувати; люди завдають собі немало труду, щоби нічого не забути чи недоглянути. Чи ж можна припустити, що Бог для появи Свого Сина в світі не мав би розважити все аж до останньої обставини і зарядити все з найбільшою мудрістю?

Коли приглянемося силам природи, спостерігаємо чу-

Відсканував Василь Гаранджа

довий порядок, що його Бог постановив, про все подбав аж до найменшої дрібниці і уложив з найбільшою мудрістю й мистецтвом. А значіння земських речей ані не може рівнятись зі значінням життя й діяльности Богочоловіка, якого життя мало бути зразком для всіх людей, усіх часів. То ж воно самозрозуміле, шо Бог в безконечній Своїй Премудрості розважив кожду й найменшу подробицю того життя і умисно так зарядив. Він передбачив кожду можливість, кожда обставина була Йому знана наперед. У Бога нема ніякого недогляду чи забуття. Дотого Він Всемогучий, міг зарядити все, так як уважав за добре. Для Нього нема ніяких непередбачених випадків, ніяких невдач, ніяких хибних кроків. Не можна навіть подумати собі про яку примху в Нього. Кожду подробицю Він призначив так, а не інакше і то з наймудріших причин. (Г. Шільґен, Дух. Вправи).

То ж якщо Бог Предвічний Всемогучий і Наймудрішший вибрав для Свого Єдинородного Сина такий життєвий шлях, ніким і нічим не присилуваний, а тільки добровільно з найчистішої любови до своїх людей — сотворінь, на те щоби їх спасти від вічної загибелі то це мусіло бути тільки тому, що того вимагала безконечна Божа справедливість в найбільшій згоді з Божою Премудрістю і безконечною Божою любов'ю для привернення належного порядку в світі чи радше для створення нового Божого порядку. Рівночасно життя Богочоловіка мало бути найзнеслішим приміром для людей, як вони мають змагати до осягнення своєї останьої цілі — спасення душ через сповнення Божої волі жертвою самовіддання в любові Бога й ближнього. Наслідуючи той світлий зразок у всіх випадках свойого життя, людина знайде світло, відвагу, силу й потіху, а при цьому певність про досягнення останньої цілі.

Святкуючи Празник Христового Рождества, зайдімо, Дорогі Браття і Сестри, думкою й серцем бодай на хвильку підчас Богослужень до Вифлеємського вертепу, упадьмо на коліна перед тією маленькою Дитинкою, що лежить в яслах на жмінці недогриженої соломи й сіна, трясеться від зимна і плаче. Та Дитинка ще не говорить словами, але ми почуємо серцем дуже важну науку від Неї: „Так полюбив Бог світ!" Та на око безсильна Дитинка в тій самій хвилині кермує долею світу, бо ж це Єдинородний Божий Син, Боже Слово, найвірніший образ Отця Небесного, всьо Ним сталося, через Нього

і в Ньому існує. Ангели й Архангели віддають Йому поклін і „желають приникнути в таїнство Його“ (І. Петр. 1, 12), бо бачуть в Ньому зразок досконалости для себе. Він на око людське такий маленький, убогий, незнаний, але в Ньому замкнені всі скарби знання, мудрости й могутности. Він Бог від Бога, світло від світла, рожденний не сотворений, Єдиносущний Отцю, Творець усього, Пан і Цар Ангелів і всіх людей і всіх сотворінь, бо Він усьому Голова — як каже св. Павло (Кол. 1, 13—19) все призначене на Його службу не тільки з титулу сотворення але й з титулу відкуплення, яке Він доконав Своєю кров'ю.

І той Безконечний, Предвічний, Всемогучий Бог схиляється з любов'ю до своїх сотворінь і то не тільки тоді, коли вони Йому вірно служать, але тоді коли збунтовані кажуть за Сатаною: Не будемо служити! Не хочемо Бога! А Він у безконечній, безмежній любові до тих бунтівників видумує спосіб, щоби їх все ж таки спасти, щоби не пропали на віки в своїому бунті проти Нього, стається сам чоловіком, замешкує на деякий час між людьми, щоби спокутувати за них гріхи бунту проти Бога та й щоби їх навчити першзавсе приміром, а потім і наукою — словами, як маємо жити, щоби не пропасти на віки.

Не знаємо всього, що зробив Син Божий у людському тілі для нас. Каже св. Іван Євангелист (20, 3), що й цілий світ не помістив би тих книг, які треба було би написати про подвиги Богочоловіка. Хтож міг би вгадати скільки діл — актів доконав Божий Син в тайні тільки під оком Небесного Вітця, а ті діла такі численні, що напевно перевищають число гріхів всіх віків. Скільки благословення сплило на людство за кождий такий Божий вчинок — то навіть Ангели не можуть змірити тої тайни Отця Небесного, що одинокий знає скільки ласк призбирав нам Ісус за час Свого укритого й прилюдного життя. Те все, що зачалось з хвилею Воплочення, а скінчилось з останнім словом „Совершишася“ — записане тільки в книзі вічної справедливости, а тільки маленьку частину записали Святі Євангелисти. Але й те, що записане у св. Євангелії і в тій науці, що її від Апостолів перейняла й зберегла Христова Церква, аж надто вистарчає для людей усіх віків, щоби знати, як полюбив нас Бог, яку жертву приніс для нас, якою великою ці-

ною ми відкуплені, цебто не за ціну золота чи срібла але за ціну крови Божого Сина (І. Петр. 1, 18—19).

Маленька Дитинка Ісус Христос у Вифлеємському вертепі, ще не говорить але підносить свої рученята, щоби нас усіх обняти і немовби запрошує тими словами, що їх колись скаже: „Прийдіть до мене всі струджені й обтяжені а я вас успокою" (Мат. 11, 28). Прийдім до Нього всі підчас тих Різдвяних Свят. Прийдім з вірою й любов'ю, отворім наші серця. Хоч Він знає все про нас і наші справи та ми таки скажім, що нас болить, просім ліку на наші рани, просім потіхи в наших терпіннях, будьмо певні що не відійдемо з порожними руками. Він же ж на те прийшов на світ, щоби роздавати скарби Своїх благодатей і чекає тільки на те, щоби ми прийшли, просили й брали цілими пригорщами. Просім усього, що нам треба, всім разом і кождому зосібна. Просім великих речей, бо не випадає такого могутнього Царя Всесвіту просити про які дрібниці.

Сердечно благаймо Всемогучу Дитинку Ісуса, щоби зглянувся на нашу духову нужду, та й щоб не дав нам пропасти на чужині, щоби ми остались вірні Божим завітам, щоби серед нас направду ширилось і кріпилось Христове Царство братньої любови.

Зокрема благаймо Його словами нашої коляди: „Глянь оком щирим, о Божий Сину, на нашу землю, на Україну", щоби зберіг нашу св. Церкву в тих дукавих часах переслідування, щоби дав силу спротиву й витривалости як досі нашим Високопреосвященним Владикам, священикам і вірним, проти ворожих замірів закріпити на наших землях царство Сатани. Для всіх нас скитальців і для цілого нашого українського народу просім потіхи з неба у тих наших злиднях і скорої веселої вістки про справедливий мир на землі, про завстидження й упокорення ворогів Божих і ворогів наших, про конець нашої скитальщини і можливість повороту до свобідної і незалежної Батьківщини.

Оце й мої побажання для Вас усіх, Дорогі Браття й Сестри, які складаю у стіп Вифлеємскої Дитинки-Ісуса й буду їх повторювати підчас Різдвяних торжеств, святкуючи серцем разом з Вами.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа най буде завжди з Вами, Амінь.

Дано в Римі, в Празник Святого Отця нашого Миколая Чудотворця, дня 19. грудня 1951 р.

† **ІВАН, Єпп. А. В.**

Цей Пастирський Лист прочитають Всеч. ОО. Душпастирі вірним у Різдвяному часі.

ІВАН БУЧКО

Божою Милістю й Святого Апостольського Римського Престолу Благословенням Єпископ тит. Кадоенський, Апостольський Візитатор Українців у краях Західньої Европи

Всечесному Духовенству й Вірним українцям скитальцям мир о Господі й Архієрейське Благословення

Всечесні Отці, Дорогі Браття й Сестри!

Продовж двох останніх літ 1950 і 1951 святкував християнський світ великий Ювілей Святого Року, вперед у Вічному Місті Римі, а відтак по цілому світі. Побожні християни а з ними і українські скитальці старалися якнайкраще використати то „милостиве літо", кожний для себе зосібна а всі разом для цілого людства. Ми ж усі бачили, що людство знайшлось таки направду над пропастю. Справедлива караюча Божа рука зависла над світом, загроза нової війни, страшнішої за всі попередні не минається і тільки Милосерний Господь в безконечній своїй любові стримує її, щоби люди спамятались і завернули з манівців, з дороги бунту проти Бога і проти Його найвищих прав та й щоби дорогою покаяння помирились з Богом, узнали Христа своїм Царем, сповняючи Його святі заповіди. Ціллю Великого Ювілею Святого Року було переблагати справедливого Бога і влекшити людству примирення з Богом.

І хоч тільки мала частина людства скористала належно з тієї надзвичайної нагоди Великого Ювілею, чи то в 1950 р. у Святому місті Римі, чи при поширенню Ювілею на цілий християнський світ в 1951 р. то все ж таки величаві ювілейні торжества в Римі і по цілому світі були наглядним доказом, що християнський світ здає собі справу з грізного положення, бо вияви християнської побожности відбувались при такій небувалій досі численній участі вірних, що можна сподіватися враз зі Святішим Вітцем спасенних наслідків Великого Ювілею для цілого світа. Міліонові маси побожних християн від хвилі започаткування Великого Ювілею в Римі,

до хвилі торжественного закінчення Ювілею у Фатимі, одними устами й одним серцем заявляли свою непохитну вірність для Царя Христа і для Його Намісника на землі Святішого Вітця. При найрізнородніших вчинках покаяння зносились до Бога благальні мольби про милосердя для тих усіх, що Бога не знають і не хочуть знати, для тих, що блукають по манівцях ложних релігій і вір, для тих християн, що не живуть по християнськи, для всіх нерозкаянних грішників, для всіх ворогів і приятелів, щоби всі об'єднані під проводом Святішого Вітця в одну християнську родину творили справдішне Христове Царство. Усі ті благання зложено у стіп Небесної нашої Неньки з повним довірям до Її могутнього покрову, що Вона заступиться за нами перед Божою справедливістю і поможе довершити започатковану в Святому Році обнову світу. Можна справді говорити про започатковану обнову світу, бо ж годі припустити, щоби скоро погас і остався без спасенних наслідків той запал і те одушевлення для Божих справ в міліонах сердець добрих християн серед величавих ювілейних торжеств. Під звуки пісні „Ми хочем Бога, Він наш Батько, ми хочем Бога, Він наш Цар" вони не тільки кождий в своїому імені обіцювали коритись Богу у всьому, але як та найкраща частина людства вони заявляли те в імені цілої людської спільноти, чуючи при цьому обов'язок своєї совісти доложити всіх зусиль, щоби привернути Христове Царство у світі. Це ж самозрозуміле, що кождий добрий християнин мусить відчувати обов'язок статись апостолом тієї святої справи, для якої варто посвятитись, щоби з любови до Бога і до ближнього позискати якнайбільше душ для Христа.

I.

Світовий Конґрес Світського Апостольства і Католицька Акція.

Наче завершенням ювілейних торжеств Святого Року був Всесвітній Конґрес для Світського Апостольства, відбутий в Римі в днях 7-14 жовтня 1951 р. при співучасти представників католицьких орґанізацій усіх народів світу. Супроти загрози й небезпеки для Христової Церкви треба було зробити правдивий перегляд сил, що ними розпоряджує Католицька Церква на випадок рішаль-

ного бою у тій безнастанній війні з царством Сатани, що наступає зі щораз більшою силою. Вже від кількадесять літ Церква накликує своїх вірних дітей до обережности й чуйности перед підступними кличами Сатани, що змагає найріжнороднішими засобами ложі і підступу розложити християнську спільноту і знищити Христове Царство в людських душах. Це правда, що Сатана завжди те робив продовж існування Христової Церкви, намагаючись перешкодити у завершенні відкуплення людського роду. Та від останнього девятнадцятого століття, що славиться особливим поступом в науці й мистецтві, наступ Сатани на Христове Царство пішов в таких розмірах і з такими успіхами, що Святіший Отець Папа Пій XI був змушений задзвонити в дзвін на трівогу і сказати без пересади: „Церква Христова в небезпеці! Всі на фронт!" Всі християни нехай стають в організовані ряди Католицької Акції, щоби не тільки стримати успіхи акції Сатани, але й відбити наступ, здобути страчені позиції і піти на здобутки решти світу для Христа. Ніякий християнин не сміє сказати, що його та справа не обходить, ніхто не є виключений від того покликання, всі обов'язані ставитись в ряди, бо це загальна мобілізація християн проти Царства тьми. І слушно, бо ж бачимо, як то вороги Христа і Його Церкви об'єднуються, щоби перевести свої пляни на знищення Христового Царства, отже й кождий християнин, цебто той, що охрещений і миропомазаний і став через те Христовим воїном, мусить бути завжди готовий як кождий вояк на боротьбу про слушну справу, зокрема тоді, коли батьківщина знайшлась у небезпеці. А Христове Царство — це найперша батьківщина для кождого християнина і кождий має обов'язок її боронити навіть з нараженням свого життя, якщо треба би було то життя в жертву принести. Та й не тільки має обов'язок боронити, але піти також до наступу, щоби здобути решту світу для Христа, відбудувати все в Христі, витиснути на всьому Христове і'мя так, щоби Христос був справді Царем на всіх ділянках життя людської спільноти, а тоді в Христовому Царстві буде й Христовий мир.

Від хвилі появи Енцикліки Святішого Вітця Папи Пія XI в 1922 р. про конечність орґанізації Католицької Акції, цебто світського апостольства, яким світські люди, одушевлені любов'ю до Бога і до ближнього, спомагали б церковну Єрархію — Єпископів і священиків — у спов-

нюванні апостольських завдань, католицькі народи зачали творити відповідні Орґанізації на всіх ділянках суспільного життя, а в рядах тих Орґанізацій виховувати світських апостолів, пробоєвиків, щоби справді створити ряди для боєвого фронту у тому рішальному бою, що гряде неминуче. З радістю треба ствердити, що за останніх близько 30 літ ряди Католицької Акції помножилися, число світських апостолів зросло. Але з другого боку треба також ствердити, що царство Сатани в останніх десятиліттях зросло в таку силу, що можна сміло сказати, що продовж двох тисяч літ існування Христової Церкви Сатана ще ніколи не приготовив такого досконалого пляну, не мав таких досконалих засобів і не міг похвалитись такими досягненнями як тепер. Вдалося Сатані не тільки стримати благодатній вплив Христової Церкви на величезні маси поганських народів, не допускаючи до них світла Христової Євангелії, він вспів також закріпити давно доконані роздори-схизми, а навіть спровадити на манівці міліони християн, обдурюючи їх нібито наукою, чи радше брехливою пропагандою, обіцяючи рай на землі. Щобільше, Сатана вспів і серед вірних християн накинути такі засади думання і поступування, що на перший погляд здавалося б не є противні християнським засадам, але в дійсності вони викривляють правдиві поняття про Бога, про реліґію, про Церкву, про обов'язки християнина супроти Бога і ближнього. В попередньому нашому Пастирському Листі з нагоди поширення Великого Ювілею ми вказували на ті погубні досягнення царства Сатани серед людської спільноти, отже й немає потреби тут те повторяти. Та все ж треба пригадати, що Сатана не всюди виступає відразу як ворог Бога, бо знає, що християни не пішли б за ним. Він навіть заявляє, що не виступає проти Церкви, а тільки проти несправедливости, що її Церква покриває. У підступний спосіб він старається затемнити християнські поняття, викривити християнський світогляд, ослабити обов'язуючу силу церковних заповідей, підшіптуючи на те нібито слушні причини, що тепер вже не ті часи, що були колись та що поступ в науці вимагає багато змін і поступу також в науці Церкви. Він зумів накинути широким кругам вірних викривлене поняття про реліґію взагалі. Коли Церква вчить, що реліґія це конечна чеснота, що вяже людину з Богом і узнає у всьому Божі найвищі права, то він зумів поширити фалшиве понят-

тя зокрема через тих, що зачислюють себе до образованих чи вчених, що реліґію треба вважати як приватну справу, до якої ніхто не сміє втручуватись. Кождий може вуконувати реліґійні обов'язки коли і як йому подобається. Церква не має права вмішуватися до громадянських чи національних справ, не сміє обмежувати людської свободи. Кождий може читати що хоче, зглядно те все, що попаде в руки. Вимагати від поступової людини сповіди перед священиком-людиною це середновічна примха, а закон про нерозривність подружжя це незносне ярмо, що його Церква не має права накладати вірним.

Годі було би вичислити тут ті всі викривлені й фалшиві поняття про реліґію і Церкву, що їх вспів Сатана накинути й поширити серед великої маси християн, але вже з того, що сказане мусить нам бути ясно, що Святіший Отець Папа Пій XI слушно сказав, що Христова Церква в небезпеці і справедливо зажадав, щоби всі, кому дороге християнське ім'я станули в ряди Католицької Акції і помогли Церковній Єрархії світським апостольством оборонити Христову науку перед злобним наміром Сатани перемішати її з фалшом і обдурити людство.

Приказ Святішого Вітця старались католицькі народи виконати по своїм силам якнайкраще. Зорґанізовано світське Апостольство в рядах Катол. Акції, започатковано оборонну дію проти наступу царства Сатани а при нагоді завершення ювілейних торжеств Святого Року скликано до Риму всесвітній Конґрес для Світського Апостольства, щоби на ньому представники усіх католицьких орґанізацій в світі зробили перегляд усього того, що дотепер зроблено та й застановились над теперішним положенням і встановили напрямні на майбутнє для діяльности світських апостолів на всіх ділянках життя людської спільноти, щоби Христове Царство на землі поширити і закріпити. Поверх 1200 делєґатів-представників католицьких орґанізацій усіх народів світу зібрались під боком Святого Апостольсккого Престолу і за особливим благословенням Святішого Вітця продовж цілого тижня відбували свої наради, перетикані молитвою про поміч і світло Святого Духа, щоби могти сповнити якнайкраще святе завдання на більшу славу Христа Бога і на добро християнських душ. Стверджено першзавсе, що положення є справді грізне а вслід за тим і невідкличне завдання світських апостолів під проводом Цер-

ковної Єрархії скріпити оборонний фронт, щоби стримати шалений наступ на Церкву збоку царства Сатани та й щоби знівечити зріст безбожництва у світі. Це правда, що пекольні сили завжди воювали проти Божого Царства на землі і заставляли ріжні засідки на вірних Божих дітей, але нині Антихрист вже створив орґанізацію таку, що може назватись направду досконала, а його зброя справді могутня. Проти правдивої Христової Церкви створено дійсну Антицеркву. За останні два століття (XVIII і XIX) масонерія виробила вправді дуже широкі пляни для знищення Христової Церкви, але те все ще було далеке від тих розмірів, достосованих у плянах московсько-большевицького комунізму, що створив для тієї цілі досконалу орґанізацію, екодомічно-суспільну і політично-мілітарну з такими могутніми засобами, що перед ними дрожить цілий світ. Колись Антихрист ще вдоволявся простим запереченням Бога але в могутній орґанізації большевицького комунізму вже ставить себе на місце Бога, як це видно з богохульної перерібки Господньої молитви „Отче Наш". Він вже й не пробує закривати свою ціль, бо вона вже наявна, він радо вдруге розпяв би Христа, якщо це було б можливе. Він те робить з Містичним Тілом Христовим всюда, де тільки досягне його злочинна рука, переслідуючи правдиву Христову Церкву і насаджуючи свою Антицеркву. Його орґанізація направду досконала, має своїх вишколених провідників, має свої програми, пляни, стратеґію і тактику. Щоби лекше осягнути свою першу і найважнішу ціль, знищити Христове Царство, він змагає постепенно до знищення людини. Заперечуючи безсмертну душу в людини, зводить її на звірину, вириваючи з серця людини віру в Бога, відриває її від Христа і від Церкви, від Церковної Єрархії, від Папи, від Єпископа, від Душпастиря, від священика. Ясно, що чоловік здалека від священика затрачує лучність з Богом, бо ж священик на те Богом поставлений, щоби просвічував чоловіка на його життєвому шляху Божою наукою і подавав Божу благодать через Святі Тайни.

Розвиваючи свій боєвий фронт проти Христової Церкви, що є одинокою непереможною перешкодою у його плянах на здобуття світу, він вдаряє першзавсе в особу Папи Римського, Верховного Пастиря всіх християн, старається понизити Його найвищу гідність, обкидаючи Його безстидними клеветами. В тій своїй діяльності проти

Катол. Церкви він має знаменитих союзників з боку різних т. зв, „Християнських Церков" чи сект, що дуже часто свідомо й добровільно за малу заплату наймаються на його службу. Знаменита техніка большевицької пропаґанди всім добре знана, вона повірена пробоєвикам, що є справжніми пробоєвиками брехні, насилля і ненависти, що в підступний спосіб втискаються всюди, творять т. зв. ячейки і зразу невинними кличами, а далі щораз більше наявними виступами стараються обезцінити духовний стан, понизити гідність, науку і духовний провід збоку священика, представляючи його, звичайно як богача і приятеля богачів а при тому як безпросвітного неука, або як неморальну людину. Використовуючи тяжке матеріяльне положення широких мас робітництва і взагалі людської бідноти, Антихрист вспів захопити ті маси соціяльними кличами комунізму, представляючи комунізм як оборонця соціяльної справедливости проти безбожного капіталізму. А представляючи рівночасно брехливою пропагандою Церкву як союзницю капіталізму вспів відвернути міліони робітничих сердець від Церкви, хоч та Церква в дійсності з однаковою рішучістю осуджує обі безбожні системи соціяльні, капіталізм чи комунізм, бо обом тим системам бракує підставових християнських чеснот, покори й любови.

Те все, що сказане вгорі, стверджено підчас нарад Світового Конґресу Світського Апостольства і вирішено посилити протидію, помножити ряди світських апостолів, забезпечити боєвий фронт на всіх місцях, щоби не тільки оборонити ще дотепер збережені позиції, але також, щоби піти до протинаступу з новим завзяттям і так здобути світ для Христа. Скріплені особливим благословенням і батьківським поученням Святішого Вітця, учасники Конґресу і діячі Католицької Акції — світські апостоли вернулися з Риму на місця своєї дотеперішної діяльности як колись Христові апостоли і ученики, щоби всюди занести добру вістку про Христа і Його Царство, про Його ярмо солодке, а тягар легкий; з певною надією, що Христове Царство мусить побідити, бо „Христос мусить царювати" (I Кор. 15, 25).

II.

Конечність Католицької Акції в нас.

В тому величавому світовому Конґресі світського Апостольства мали також гідну участь делеґати україн-

ської Католицької Акції на скитальщині по краях Зах. Европи. Двадцять представників українських католицьких орґанізацій дали наявний доказ перед Богом і перед світом, що українські скитальці навіть серед своїх злиднів цікавляться найшляхетнішими духовними справами, а для побіди Христа над безбожним світом як Христові воїни готові завжди станути в ряди і звести борбу з царством Сатани без огляду на жертви. Правда, наші українські учасники Конґресу не могли похвалитись дотеперішними великими досягненнями в орґанізації Католицької Акції так як це могли зробити представники інших католицьких народів, що їх орґанізації виконують завдання Катол. Акції від ряду літ. Нелегко було нам в тяжких умовинах скитальщини на вигнанні по ріжних краях Европи створити могутню сітку орґанізації Католицької Акції. Зрештою і в Рідному Краю ми щойно на кілька літ перед останньою війною започаткували Католицьку Акцію згідно з бажанням Святішого Вітця. Величавий здвиг українців у Львові в Ювілейному Році 1933 під кличем „Українська Молодь Христові" дав початок створенню Католицької Акції української Молоді (КАУМ), а рівночасно за благословенням Високопреосвященіших наших Владик створено статут Укр. Кат. Акції на зразок статутів інших католицьких народів. Жахлива війна зі своїми страшними наслідками знищила всі наші довоєнні досягнення в орґанізаційній ділянці, але напевно не знищила духа світського Апостольства у Рідному Краю, що дістався під ярмо Сатани. Колись напевно почуємо про зворушливі дії наших світських апостолів у новітніх катакомбах, хоч і не мають вони змоги розвивати ті дії в зорґанізований спосіб.

Зате українські католики на скитальщині, не зважаючи на тяжкі життєві умовини свідомі своїх християнських обов'язків, рішилися скоро продовжати на чужині завдання Католицької Акції у зорґанізований спосіб так як те започатковано в Рідному Краю. Вже продовж кількох літ побуту на скитальщині відновлено давні Католицькі Орґанізації, Марійські Дружини і Братства, а при цьому створено і сітку нових орґанізацій як прим. „Харітас" і „Робітничий Християнський Синдикат", проголошено на ново статут Католицької Акції, прийнятий в Рідному Краю, вибрано новий провід К. А., заряджено створення кружків К. А. по всіх українських Душпастирствах. Найкращим виявом живучости ідеї К. А. були чо-

тири католицькі Зїзди, відбуті в Ювілейному Році по більших центрах української скитальщини, а саме: в Парижі (Франція) 2-4 грудня 1950, в Мюнхені (Німеччина) 13-14 січня 1951, в Брюсселі (Бельґія) 7-8 липня 1951, в Менчестері (Англія) 14-15 липня 1951. Згадані всі чотири католицькі З'їзди виявили, що серед стотисячної маси української скитальщини в Европі росте щораз більше зрозуміння для орґанізації К. А., а число кандидатів на світських апостолів збільшилось. Вправді мало ще в нас вишколених пробоєвиків К. А. бо й дотеперішний наш вишкіл до світського апостольства був дуже слабонький. Кандидати на наших світських апостолів серед нашої скитальщини вже дали богато доказів на свою готовість до безінтересовної посвяти на працю для добра Христової Церкви та вони ще не мали змоги приготовитися, шоби виконувати завдання світського апостольства в зорґанізований спосіб. Нажаль треба ствердити, що наше Всечесне Духовенство на скитальщині серед безустанної праці для забезпечення духовної опіки своїх розсіяних вірних не мало змоги зорґанізувати вишкіл для світськких апостолів так, як це є в інших католицьких народів. Тому й кандидати на світських апостолів при своїй найліпшій волі виявляють ще дуже богато хиб, а деякі навіть не знають, які вимоги мусить виконати той що хоче бути світським апостолом.

В цьому моєму Пастирському слові до Вас, мої Дорогі в Христі Браття і Сестри, хочу підтримати той запал для Христової справи, що був такий наявний підчас наших Католицьких Зїздів і величавих реліґійних маніфестацій, хочу щераз підчеркнути наглу і невідкличну конечність творити серед нас зорґанізовані ряди світського апостольства, бо царство Сатани, що накинуло своє ярмо на наш нарід у Рідному Краю і тут на чужині всіми силами наступає на нас і хоче видерти з наших сердець той найцінніший скарб, що ми його принесли в серцях на чужину, а саме нашу віру святу. Ви, Дорогі Браття і Сестри, мусите зорґанізувати ряди світських апостолів, щоби спомагали тих 75 священиків, що призначені для забезпечення духовної опіки для вас і для збереження тої маленької частини нашої Української Католицької Церкви, щоби не пропала на чужині. Ми знаємо, що пекольні сили не переможуть Христової Церкви у загалі людства але знаємо з історії випадки, що цілі полоси чи навіть народи, де колись процвитало

Христове Царство затратили правдиву віру а вслід за тим безліч душ пропало для Христа. Ми мусимо мати теж на оці те майбутнє, що чекає нас у звільненій від московського комунізму Батьківщині. Комунізм минеться, але оставить по собі страшну руїну в душах міліонів. Безбожництво зорґанізоване минеться але останеться ще на довго фалшивий світогляд, ложна наука про Христову Церкву і реліґію взагалі. Це правда, що наш нарід з природи дуже реліґійний і може й скоро отрясеться з того намулу безбожницької пропаґанди, як тільки стане свобідний. Але також правда яку ми нині так болюче стверджуємо, як то тяжко нашим незєдиненим братам позбутися фалшивих понять про Христову Церкву, які принесла на Україну горда і збунтована проти Вселенського Архієрея Візантія а відтак закріпила Москва. Ми ж нераз ще й тепер чуємо з уст наших „православних" братів і читаємо в їхніх часописах такі безстидні напасти на Святий Апостольський Римський Престол, на св. Йосафата, на Великого нашого Митрополита Андрея і всю нашу Церковну Єрархію, що їх можна би хиба ще почути в московських радіопередачах. Гордість і засліплення не дозволює людині легко покинути хибний погляд і признати правду, тому й нелегко буде відбудувати Христове Царство в нашій звільненій Батьківщині. А на які ж то небезпеки наражена українська скитальщина чи українські поселенці по ріжних протестанських краях в Европі чи за океаном, а дотого позбавлена достаточної духовної опіки збоку свойого Духовенства, бо або немає його зовсім, або в дуже малому числі. Всі мусимо признати, що в світі йде завзята борба між царством тьми а Царством Христовим, ще не дійшло до рішального бою але той бій може прийти дуже скоро і треба буде кождому з нас заявитись за Христом чи за Антихристом. Отже орґанізація Катол. Акції являється наглою конечністю також і в нас. В одних рядах зі світськими апостолами усіх католицьких народів світу мусимо й ми станути готові до бою за Христове Царство в світі під проводом священиків та Єпископів під верховним проводом Святішого Вітця. Бачимо як Антихрист зорґанізував свій наступ на здобуття світу, отже й наша протидія мусить бути зорґанізована, бо орґанізація помножує сили, упрощує працю, забезпечує порядок, упорядковує рівночасну дію на ріжних відтинках фронту відповідно до цілі яку треба досягну-

ти. Церква це чудова орґанізація сама по собі, бо це Містичне Тіло Христове, що хоч має богато ріжних членів то це одно життя в Христі. Коли в людському тілі одному членові загрожує небезпека то всі інші спішать йому на поміч, щоб захоронити його перед тою небезпекою. Щоби захоронити око, спішить на поміч рука а то й ціле тіло рухається, щоб оминути лиха, а Містичному Христовому Тілові в цілості грозить небезпека, тож слушно всі члени мусять бути готові на поміч, щоб оминути власної заглади. Всі члени отже не тільки Церковні Єрархи, Єпископи, священики, монахи, монахині, але й світські люди, бо вони також по словам св. Петра (І. Петр. 2, 9) „царське священство", бо беруть участь у вічному священстві Христовому і приносять Богу духовну жертву в злуці з Христовою жертвою у св. Літурґії.

Ніхто не сміє відмовлятись від світського апостольства, ніхто не сміє сказати, що то мене обходить, нехай Церковна Єрархія, Єпископи й священики ломлять собі голову над тими справами як би то стримати зріст безбожництва в світі, як рятувати загрожені душі. Ніхто не сміє сказати: вистарчить мені, що я буду сам себе пильнувати, щоби витривати у вірності для Христа й Його Церкви, нащо мені клопоту з другими, нащо мені наражуватись, що мене то обходить, як жиє мій сусід, чи він молиться, чи ходить до церкви, чи сповідається, чи платить церковний податок, чи не вдається в розмови зі сектярами і готов стратити віру, нехай священики пильнують того діла. Хто так говорив би, то був би подібний до вояка, що в хвилі загальної мобілізації сказав би: що мене обходить небезпека для Батьківщини, вистарчить мені що я буду боронити мою власну хату, а про решту нехай дбає голова держави й міністри. Нащо мені йти на фронт у бій проти ворога і наражуватись на невигоди а навіть на втрату життя. Такого вояка як дезертира слушно карається найтяжчою карою, бо карою смерти. Такою неславною назвою треба би було напятнувати й кождого християнина, що по проголошенні Святішим Отцем загальної мобілізації усіх християн для оборони Христової Церкви, в небезпеці відмовився від сповнення обов'язку Катол. Акції і не станув в її ряди, щоби під проводом Церковної Єрархії виконувати світське апостольство для спасення загрожених душ.

Сподіюсь, Дорогі Брятгя й Сестри, що між вами не буде таких дезертирів, бо ви всі переконані, що треба винонати той тяжкий обовязок для Христа й Його Церкви, а через те і для нашої любої Батьківщини, яку хочемо врятувати для Христа. Сподіюсь, що ніхто між вами не відважиться сказати, що справа Церкви то другорядна справа бо на першому місці в нас справи національні, цебто справи національної пропаґанди, щоби серед своїх втримати національну українську свідомість, а також, щоби усвідомити чужинців про конечність соборної Української Держави. Ви читаєте час від часу в українських національних часописах заклики, щоби не зачинати дискусій на реліґійно-церковні теми, бо це шкодить нашій національній єдності, нехай кождий належить до Церкви, якої хоче; визнає віру, яку хоче; всі реліґії, всі віри добрі, важне те, щоби Україна була свобідна й незалежна від Попраду по Кавказ. Ви напевно чули також закиди проти наших спроб зорґанізувати сітку Катол. Акції, бо мовляв це орґанізація чужа, накинена нам з чужого Центру, якому ми повинні сказати: засі! не вмішуватись до наших внутрішних справ! Дуже часто чуємо закиди, що ми католики нетолєрантні не оглядаємось на те, що більшість нашого народу є привязана до свого православя і ображується тим, що ми прилюдно вихвалюємо нашу катол. віру як одиноко правдиву та й що бажаємо, щоби й наші незєдинені Брати покинули своє православє і обєдналисъ з нами у вірі під проводом Верховного Пастиря Христового Стада, Святішого Вітця Папи Римського. На попередніх сторінках цього нашого Пастирьского Листу, ми вже маємо ясну відповідь відки походять ті заклики й закиди проти нас. Те все не сміє стримати нас від сповнення обовязку супроти Христа й Його Церкви, бо той обовязок обтяжує кожду людину, що охрещена й миропомазана сталась Христовим воїном. До сповнення того обовязку взиває нас Святіший Отець Верховний Пастир усіх християн, а й ми самі бачимо ясно, що не сміємо дезертирувати з Христового фронту. Нехай і буде, що декому не подобається наша правда, так як колись не подобалася жидівській старшині проповідь Апостолів про Христа й Його науку. Апостоли відповіли просто й ясно: „Не можемо ми не говорити про те, що ми виділи і чули“ (Діян. 4, 20) а на ради, прикази й погрози тієї ж жидівської старшини сказали: „Радше треба бути послушним Богові як людям“. (Діян. 5, 29)

III.

Як орґанізувати Католицьку Акцію серед нашої скитальщини.

І в Рідному Краю при започаткуванні Катол. Акції нелегко було створити орґанізаційну сітку відразу по всіх наших християнських громадах, парохіях, Єпархіях. Поза т. зв. свічковими Братствами і Братствами тверезости, що створились при кождій церкві від віків але не були повязані в якунебудь централю, ми мали ще Марійські Дружини для хлопців і дівчат і для старших жінок злучені з централею Марійського Товариства у Львові і з централею в Римі; Братства Апост. Молитви, Пресв. Серця Ісусового, Матери Божої Неустаючої Помочі — звязані з їхніми центрялями в Римі. Але ті всі Братства і Марійські Товариства не були католицькими орґанізаціями світського апостольства, бо їхня ціль радше була звернена на те, щоби члени змагали до щораз досконалшого внутрішнього життя через відбування побожних практик і поступ у християнських чеснотах. Правда, що члени тих Братств чи Товариств могли виконувати й світське апостольство, зокрема Апостольство Молитви, але в мобілізаційному пляні Святішого Вітця Пія XI відносно Катол. Акції ті всі Братства враз з Апост. Молитви фіґурували тільки як помічні засоби Катол. Акції, цебто як початковий вишкіл для світських апостолів. Одинокою орґанізацією що могла надаватись до орґанізаційної сітки Катол. Акції так, як того бажав Святіший Отець, було Товариство укр. університетських студентів католиків „Обнова" враз з прибудівкою Академічного Сеніорату тої самої назви, що відповідала б подібній орґанізації серед західних католиків під назвою: „Рух інтелєктуалів католиків". Члени „Обнови" стали також ініціяторами орґанізації одної з головних галузок Катол. Акції, а саме КЛУМ — цебто Катол. Акція Української Молоді під назвою „Орли", що могла вважатись Союзом Катол. мужеської молоді. Та ще й до останньої війни ми не вспіли зорґанізувати бракуючих головних трьох галузок Катол. Акції, а саме: 1) Союзу Катол. Мужчин; 2) Союзу Катол. Жінок; 3) Союзу Катол. Жіночої Молоді — а тимсамим і підрядних орґанізацій усіх названих Союзів. Правда, що ще створено було в нас Катол. Союз для старших католиків обох полів з голов-

ним орґаном „Мета“ але внутрі тієї орґанізації ще велися завзяті дискусії, чи в тодішному нашому положенні було би вказане ставати в ряди Катол. Акції, яка виключає політичні цілі, а загал членів Катол. Союзу нерадо йшов на таку вимогу. В такому стані орґанізації Катол. Акції застала нас остання війна, з таким дорібком впинилась укр. скитальщина на вигнанні і хоч до краю виснажена скитальчими злиднями, стривожена за свою долю і зайнята змаганням, щоби знайти який безпечний куток у світі, щоби могти життя врятувати — рішилась продовжати започатковану в Краю орґанізацію Катол. Акції без огляду на всі труднощі й перешкоди.

Ми вже вище згадали про те, що дотепер зроблено в тій цілі і які наші дотеперішні досягнення на скитальщині. Невеликі ті досягненья, бо нелегко в наших скитальних умовинах серед постійного еміґраційного руху, серед розсіяння по всіх краях Зах. Европи розтягнути орґанізаційну сітку так, щоби ми справді створили зорґанізовані ряди Катол. Акції. Коли наші Всечесні Отці Душпастирі по краях Зах. Европи дістали від своєї Духовної Влади доручення зорґанізувати в кождій душпастирській станиці, а радше серед кождої хочби й найменшої укр. громади Кружок Катол. Акції, богато з них зжахнулось перед тим тяжким завданням. Бо й якже ж перевести в діло те доручення при рівночасному браку тих усіх засобів, що їх вимагає кожда орґанізація, брак постійного звязку з вірними розсіяними по ріжних місцях праці, брак домівки, брак часу, брак фінансових засобів і всі інші браки, з яких здається найбільший брак вишколених пробоєвиків, що були б свідомі своїх завдань і одушевлені ідеєю світського апостольства. І нині не один з наших Отців Душпастирів стоїть безрадний перед тими труднощами, а дехто навіть каже, що не чує у своїй душпастирській станиці відповідного „духовного повітря — клімату“ на створення орґанізації Катол. Акції.

Тому в цьому місці звертаюсь до Вас, Високопреподобні і Всечесні Отці Душпастирі, з моїм пастирським словом, щоби Вас заохотити і викликати в Вас запал для тієї святої справи. Колись Апостоли Христові вийшли в світ, щоби проповідати Христову науку, як „благу вістку“—Євангелія про Бога й Його безконечну любов до нас, про відкуплення світу через смерть на хресті Божого Сина — Ісуса Христа а при цьому й про

обовязок людини статись учеником Христовим і членом Христової Церкви черех хрещення та й звязатись нерозлучно з Христом через освячуючу благодать, яку дістаємо через св. Тайни. Знаємо з історії християнства, як то тяжко було Христовим Апостолам і ученикам поширювати ті правди поміж жидами і поміж поганами, але мимо всіх труднощів, мимо переслідувань і мук, а навіть смерти Апостолів, святе діло поширювалось продовж двох тисячів літ так, що нинішна цивілізація в світі носить на собі християнське знамя й імя. Апостоли позискували собі щораз нових учеників, що по охрещенні називались вже християнами. Поміж тими новими учениками Апостоли вишукували собі окремих співробітників зі світських людей і то не тільки таких, що колись по них як їхні наслідники в духовному стані мали б продовжати святе апостольське діло, але також співробітників обох полів, мужчин і жінок, що мали їх спомагати у виконуванні апостольських завдань чи то поширюванням Христової науки серед невірних, чи достарчуванням матеріяльних засобів. Не потребую Вам пригадувати того, бо самі добре знаєте, якими засобами вивінував Христос своїх улюблених Апостолів. В порівнанні з ними Ваше вивінування в засоби і ваші умовини душпастирської праці такі, що не можете завидувати Апостолам, немов би їм було ліпше, як вам. Для тих своїх вибраних співробітників Апостоли посвячували окремий час, щоби дати їм відповідну реліґійну освіту, бо вони були звязковими між даними християнськими громадами і Апостолами. З листів св. Апостола Павла так дуже добре видно, як цінив собі і любив той Великий Апостол своїх світських помічників, а в листі до Римлян передає для таких своїх помічників в Римі окремі привіти повні славословя для них.

І нині священики-душпастирі хоч мають обовязок забезпечити духовну опіку для всіх повірених собі душ, то мають також обовязок вишукувати собі серед мірян й підховати собі помічників в душпастирстві. На історії Апостолів а також на історії Церкви в продовж віків бачимо, що Церква у поширюванню Христового Царства ніколи не обмежувалась до самої тільки праці священиків чи Церковної Єрархії, хоч і не наглила світських людей до апостольської праці. Але нинішні лукаві часи такі, що співпраця світських людей в обороні і в поширюванні Христової науки сталась невідкличною вимогою, від якої ніхто не сміє відмовитись.

Та хоч усі покликані й обовязані до участи в світському апостольстві Катол. Акції то все ж не всі можуть бути вибрані; як то сказав Ісус Христос (Мат. 20, 16): „Мнози суть званни, мало же ізбранних". Він сам Ісус Христос, хоч не виключав нікого, ні одної душі зі своєї безконечної любови, бо всіх хоче спасти, то все ж таки вибрав з поміж людей своїх окремих учеників, а з поміж учеників вибрав 12, що їх назвав Апостолами, бо для них призначив окремі завдання.

Таксамо мусимо поступати й ми священики, приступаючи до творення орґанізованих рядів Катол. Акції. Вибираючи найкращих кандидатів на світських апостолів зпосеред своїх вірних треба їх звязати-обєднати в орґанізаційних рямцях, бо таке обєднання чи союз має запевнене окреме благословення від Христа, що виразно обіцяв у Євангелії (Мат. 18, 20): „Де двох або трьох збереться в моє імя там я буду посеред них". В такому Обєднанні чи Союзі один одного заохочує й підтримує добрим словом чи добрим приміром. А що завдання Катол. Акції це оборона Христового Царства а також поширення здобутків для Христа, то кращі й певніші успіхи буде мати обєднана дія і в поодиноких галузях Катол. Акції на поодиноких відтинках й у загальному наступі на здобуття нових позицій.

Ми вповні свідомі тих труднощів, що їх мають наші Всечесні Отці Душпастирі при творенні орґанізації Катол. Акції серед розсіяної нашої скитальщини. Сам статут Катол. Акції, що його потвердила наша Церковна Єрархія ще в Рідному Краю, передбачує орґанізацію радше в упорядкованих умовинах праці по парохіях, Єпархіях, в цілій Галицькій Церковній Провінції, а умовини скитальщини далеко не такі. А все ж таки треба сказати, що загал наших вірних на скитальщині вже є більше підготований до участи в орґанізації Катол. Акції ніж це було в Рідному Краю. Покищо не вважаємо за вказане зміняти згаданий статут і достосувати його в подробицях до теперішного нашого положення, бо по суті він вповні вистарчальний на те, щоби перевести доповнення орґанізаційної сітки Катол. Акції і створення так сказати б „хребетного стовпа", щоби на ньому спиралась ціла сітка наших католицьких орґанізацій.

Таким хребетним стовпом згідно зі статутом мають бути створені в кождій душпастирській станиці 4. Обєд-

нання, чи Союзи діячів Катол. Акції або світських апостолів, а саме:

1). Союз Мужчин Катол. Акції
2). Союз Жінок Катол. Акції
3). Союз мужеської Молоді Катол. Акції
4). Союз жіночої Молоді Катол. Акції.

В рямцях тих чотирьох Союзів знайдеться місце для всіх інших католицьких орґанізацій, станових, професійних чи з якими окремими цілями, але завжди узгідненими з головною ціллю Катол. Акції, а саме світським апостольством під проводом Церковної Єрархії. Провідники нашої Катол. Акції дістають окреме доручення приготовити подрібні поучення як переводити орґанізацію на місцях в поодиноких душпастирствах, а пресовий орґан нашої Катол. Акції „Християнський Голос" зачне вже в найближчих числах передруковувати цінну книжечку Монсіньора Чіварді у українському перекладі про підставові вимоги Катол. Акції, цебто про вишкіл до світського апостольства. Тут вистарчить тільки пригадати згадані вгорі 4. Союзи чи Обєднання: мужчин, жінок, мужеської молоді и жіночої молоді; вони можуть бути створені, щойно по відбуттю вишколу, а цей вишкіл мають дати першзавсе наші Отці Душпастирі при помочі Братств Марійських Дружин, дотеперішних Катол. Товариств як „Обнова" й „Харітас".

При цьому слід пригадати, що Союз мужчин Катол. Акції складається з мужчин жонатих, а нежонаті можуть туди ввійти щойно по 30. році життя, бо до того часу вони належали б до Союзу мужеської Молоді.

Так само й у Союзі жінок Катол. Акції будуть першзавсе замужні жінки, а незамужні щойно по скінченні 30. р. життя, бо до того часу вони були б в Союзі жіночої Молоді. Союз Жінок Катол. Акції має обовязок творити ще окремі секції під назвою: „Діти Катол. Акції" (з дітьми від 4. до 10 року життя), бо від 10. року життя ті діти ввійдуть до підбудівок — секцій відповідних Союзів мужеської й жіночої Молоді

Найважніша справа для орґанізації Катол. Акції це вишкіл до світського апостольства, бо без нього годі навіть мріяти а не то говорити про Катол. Акцію. Вишкіл призначений на те, щоби кандидат на світського апостола набрав свідомости про свої завдання. Перше його завдання це те, що він сам мусить бути зразковим християнином, мусить бути обізнаний з головними прав-

дами християнської віри так як того вимагав перший Папа св. Апостол Петро в своїому першому листі до перших християн (І. Петр. 3, 15), щоби вони запитані завжди були готові дати відповідь про свою віру в Христа і про свою надію.

Само собою розуміється, що не може бути світським апостолом людина, що не знає добре християнського катехизму і не має запалу поширювати правди християнської віри серед тих, що своє знання про реліґію й Церкву черпають з часописів. Ми ж знаємо, що більшість наших українських часописів має редакторів, для яких християнський катихизм це книга замкнена і сімома печатями запечатана. А однак ті редактори мають відвагу забирати голос і накидувати свою думку в справах віри й Церкви, а навіть давати поучення Церковній Єрархії. Деякі неграмотні в справах віри й Церкви редактори пишуть залюбки про українські Церкви о б о х о б р я д і в а тимчасом мала українська дитина, що вчиться катихизму, знає ріжницю між обрядом і вірою отже й знає також, що українці мають один і той самий обряд, але належать до двох християнських віроісповідань. Знаємо добре кому залежить на тому, щоби українці католики прийняли таку ґазетярську науку про віру й Церкву та й щоби ім було все одно, до якої церкви хто належить. Нині всім ясно, що одинока католицька Церква свідома свого завдання супроти Христа зводить безнастанну боротьбу з безбожним царством Сатани, коли тимчасом деякі національні т. зв. християнські Церкви чи секти деколи просто наймаються на службу московського, безбожницького комунізму. Отже діячі Катол. Акції мусять бути глибоко пересвідчені, що вони є рядовими боєвиками в боротьбі за Христа й Його правдиву Церкву, яка може бути тільки одна, бо Христос тільки одну Церкву оснував.

Нехай не ображуються наші незєдинені Браття „православні", що ми так рішучо ставимо справу Церкви. Ми добре розуміємо їхнє привязання до давних традицій, що їх нашому народові накинула горда Візантія, а закріпила Москва. Живучи в атмосфері московського православя продовж століть наш український нарід у своїй величезній більшості просякнув наскрізь тою неохотою до св. Апостольського Престолу в Римі, що її завжди підтримувала Москва, бо знала добре, що з правдивим християнством не зможе на довго тримати наш

нарід в ярмі. Підчас коротких періодів нашої незалежности ми зайняті справою оборони нашого національного існування не вспіли зайнятись справою реліґійно-церковною так, щоби отрястись з усіх чужих і накинених нам традицій. Та на щастя українського народу маленька його частина осталась звязана зі св. Апостольським Престолом напевно тільки на те, щоби решті того народу влекшити поворот до церковної єдности, яка заразом буде запорукою національної єдности.

Таке мусить бути пересвідчення наших світських апостолів і діячів Катол. Акції у нашому нещасному положенні двоподілу на католиків і „православних". Це не є брак толєрантности ані брак християнської любови до наших православних Братів, бо ми їх любимо правдивою християнською любовю так як любить добрий лікар свого хворого пацієнта, хоч не любить його недуги. Те що кажемо у відношенні до наших „православних" Братів відноситься також до всіх інших іновірців чи вони Українці, чи англійці, чи німці і т. д. якщо вони не обєднані з нами у Христовій вселенській Церкві.

IV.

Яка програма нашої Катол. Акції під теперішню хвилю?

Нам ще далеко до того, щоби створити серед нашої скитальщини досконалу сітку орґанізацій Катол. Акції, бо ще дотепер ми не маємо ні в одній душпастирській станиці зорґанізованого т. зв. „хребетного стовпа" згаданого вгорі, цебто тих основних 4. Союзів-обєднань — мужчин, жінок, мужеської й жіночої молоді. Але немає сумніву, що серед наших вірних ідея світського апостольства жива і маємо вже деякі катол. орґанізації, що напевно стануться галузками нашої Катол. Акції. Щоби дійти до створення 4. згаданих Союзів, ми мусимо в найближчому майбутньому зробити рішучий крок вперед, а саме створити в кождій українській громаді Кружок чи Комітет Катол. Акції зложений з кількох людей, мужчин і жінок, добрих християн і одушевлених для справи світського апостольства. Цей Кружок чи Комітет під проводом чи за порозумінням зі своїм дотичним

Отцем Душпастирем збираючись правильно на нараду, продумає над справою створення згаданих 4 Союзів на терені даного Душпастирства, чи громади, а якщо тільки будуть дані на це, приступить до створення котрогонебудь з 4 Союзів Звичайно зачинається від творення першого Союзу цебто мущин Катол. Акції, але можна зачинати і від творення Союзу жінок, чи молоді мужеської чи жіночої. Загальне завдання всіх Союзів це апостольство в родинному й в прилюдному життю, це першзавсе для поборювання ложного світогляду в справах віри й Церкви, оборона прав християнської родини, забезпечення християнського виховання молоді, оборона прилюдної моральности.

Катол. Акція в кождому краю може мати ще деякі окремі завдання. Для нашої початкуючої Катол. Акції по всіх краях призначуємо на цей рік окреме завдання, а саме **піднесення й поширення реліґійної освіти у всіх кругах нашої скитальчої спільноти,** кличем нашим буде на цей рік: **християнський катихизм має бути в руках кождої української родини**, або навіть в кождого дорослого українця. Пресовим орґаном нашої Катол. Акції буде наш часопис „Християнський Голос", спомаганий іншими укр. католицькими журналами, що появляються серед нашої скитальщини.

* * *

Вкінці щераз і щераз звертаємось з дорученням до Всечесних Отців Душпастирів, що як духовні провідники мають першу ролю в орґанізації Катол. Акції, а також і до тих ревних наших вірних одушевлених для справи світського апостольства, щоби негайно підготовили ґрунт для створення повної орґанізаційної сітки Катол. Акції. Всі трудноші, що ви їх добачували б, є неважні для тих, що мають запал на святе діло і є певні успіху, бо з нами Бог, з нами Христос Цар, що мусить царювати. Не сміємо зражуватись невдачами. Чекає нас праця тяжка, але успіхи певні, хочби ми тих успіхів не мали оглядати. Це правда, що пробоєвики зла, ненависті, брехні, й насилля мають лекший доступ до мас і мають деколи великі успіхи, а тимчасом пробоєвики святої справи мусять стало поборювати великі трудноші духовні чи матеріяльні. Та це вже така доля Хри-

стових вірних учнів, предсказана самим Христом, що наш шлях до цілі веде через вузьку браму, бо широка дорога веде до загибелі. (Мат. 7, 13).

Благодать вам і мир від Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога й Отця і причастя Святого Духа хай буде з вами всіми. Амінь.

Дано в Римі, в Празник Пренепорочного Зачатя Пречистої Діви Марії, дня 22. грудня 1951 р.

† **ІВАН, Єпп.**
Апост. Візитатор.

Ч. 8885/VIII.

1. Апостольське благословення для Українців по всіх Краях Европи з нагоди Католицьких З'їздів.

При нагоді Католицьких З'їздів Українців в Парижі (Франція) дня 3—4 грудня 1950, в Мюнхені (Німеччина) дня 13—14 січня 1951, в Брукселі (Бельгія) дня 7—8 липня 1951, в Манчестер (Англія) 14—15 липня 1951 були вислані привітні телєграми до Святішого Вітця Папи ПІЯ XII, до Й. Ем. Кардинала Євгенія Тіссерана, до Апостольських Нунціїв, як також до ВПреосв. Єпіскопів Приматів в дотичних Краях. На ті всі телєграми наспіли на руки Преосв. Апост. Візитатора для Українців у Зах. Европі телєграфічні чи письменні відповіді з найсердечнішими гратуляціями, з висловами подиву для живих католицьких почувань Українців на вигнанні, а при цьому і з побажаннями найкращих успіхів в укр. Католицькій Акції і тут на вигнанні і в Рідному Краю.

Ч. 8213/II.

2. Апостольське благословення. Подяка Святішого Вітця для Українців у Зах. Европі за збірки на „Петрів гріш".

В минулому 1950 році вірні Українці розсіяні по Краях Зах. Европи, щоби показати Святішому Вітцеві свою гарячу любов, синівську відданість і найглибшу вдячність за все добро, що дізнали від Нього, зложили при нагоді Празника Верховних Апостолів Петра і Павла скромний дар на т. зв. Петрів гріш на потреби Святішого Вітця, а саме

в Англії — 49 ф. ст.,
в Німеччині — 136,27 нім. марок,
у Франції — 7.502 ф. ф.,
в Бельгії — 6.000 б. фр.

Ті суми Преосв. Апостольський Візитатор враз з відповідним письмом зложив через Апост. Нунціїв у стіп Святішого Вітця і одержав за кожду з тих сум окрему письменну подяку від Святішого Вітця і від Апост. Нунціїв. Святіший Отець зі зворушеним серцем зволив прийняти скромні дари від українських скитальців і передав для всіх своє АПОСТОЛЬСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ.

Ч. 7639/X.

3. Подяка Святішого Вітця за дари від Православних Українців

Продовж святкування Великого Ювілею, зокрема при нагоді незабутнього українського Паломництва в Римі в місяці вересні 1950 р. у прилюдних виявах любови й вдячности для Святішого Вітця збоку Українців католиків приєднались також деякі наші православні Українці, які навіть схотіли зложити Вселенському Архиєрееві скромні дари від імені православних Українців з нагоди Великого Ювілею. Святіший Отець зволив прийняти ті скромні дари, а навіть письмом висловив подяку кождому зосібна з тих, що зложили дари. Доручуючи Преосв. Апостольському Візитаторові передати згадані цінні письма кому слід, Святіший Отець висловив свою батьківську радість з духових успіхів Святого Року серед Українців і передав своє батьківське Апостольське Благословення для всіх Українців, що переживають тепер найсумніший період своєї історії.

4. Відповідь Святішого Вітця для ВП. Пана Д-ра Степана Витвицького, Керівника Ресорту Загр. Справ у ВО Укр. Нац. Ради.

Секретаріят Стану
Його Святости

Ч. 248 204.

З Ватикану, 13. червня 1951.

Ваша Ексцеленціє,

Святіший Отець одержав в останньому часі синівське письмо, підписане Д-ром Степаном Витвицьким в імені Української Національної Ради в Авгсбургу.

Його Святість Папа був дуже зворушений тим актом пошани. Його Святість знає про лихоліття нещасної України і тих її синів, що мусіли покинути Рідний Край. Його Святість цілим серцем спочуває у їхніх злиднях і, дякуючи їм за синівську любов, благає в Бога для них обильної Божої потіхи.

Прошу Вашу Ексцеленцію передати Панові Д-рові Витвицькому вислови почувань Його Святости і прошу прийняти для Вас запевнення мойого глибокого віддання у Господі.

І. Х. Монтіні,
субст.

Його Ексцеленція
Преосв. Кир ІВАН БУЧКО
Єпископ тит. Кадоенський,
Апостольський Візитатор,
в Римі.

5. Подяка Святішого Вітця за ювілейне видання „Вісника" про українське паломництво в Римі.

Священна Конґреґація
для Східньої Церкви

Рим, 7. травня 1951.

Ч. 406/50.

Ваша Ексцеленціє,

З виразного доручення їх Еміненції Кард. Секретаря Свящ. Конґреґації мило мені повідомити Вашу Ексцеленцію, що на Авдієнції дня 28. квітня ц. р. Святіший Отець з великим вдоволенням прийняв в дарунку один примірник спеціяльного числа „Вісника" виданого на памятку українського наломництва у Святому Році 1950.

З батьківським вдоволенням згадав Святіший Отець ті памятні дні та висловив похвалу для Вашої Ексцеленції, для Вашого Клиру і для улюбленого українського народу і передав побажання на краще майбутнє в мирі, в свободі і в справедливості.

На запоруку Своєї ласкавости Святіший Отець благословив Вашу Ексцеленцію і всіх тих, що потрудились над зложенням того памяткового видання про таку милу подію.

Користаю з нагоди, щоби відновити для Вас почування моєї глибокої пошани і заявитись

Вашої Ексцеленції відданим слугою

† Валерій Валері
Ассесор

Його Ексцеленція
Монс. Іван БУЧКО
Єпископ тит. Кадоенський,
Апостольський Візитатор Укр. Зах. Европи
Рим.

6. Апостольське благословення для Українських студентів в Еспанії з нагоди „Тижня Соціяльних Студій".

Рим, дня 15. листопада 1951.

Священна Конґреґація
для Східньої Церкви

Ч. 789/48.

Ваша Ексцелєнціє,

мило мені подати до відома Вашої Ексцелєнції, що на авдієнції у Святішого Вітця дня 10 ц. м. передав я покірно Святішому Вітцеві почування вдячности українських студентів університету в Мадриді, висловлені в особливий спосіб підчас влаштованого ними „Тижня Соціяльних Студій".

Прошу Вашу Ексцелєнцію повідомити вище згаданих студентів, що Святіший Отець з вдоволенням прийняв їхній привіт і уділяє їм усім своє батьківське, Апостольське Благословення.

Радо користаю з цієї нагоди, шоби висловити Вам, почування моєї особливої пошани, з якими остаюсь

Вашої Ексцелєнції
відданий в любові як брат

† Евген Кард. Тіссерант
секретар
† Валєрій Валєрі
ассесор

Його Ексцелєнція
Монс. Іван БУЧКО
Єпископ тит. Кадоенський,
Апостольський Візитатор Укр. Зах. Европи
Р и м.

Ч. 9601/XI.

7. Отворення нашої Малої Семінарії у Франції.

Мило нам поділитись із Всч. нашим Духовенством і нашими вірними, що для збереження нашої Української Католицької Церкви на чужині в Зах. Европі і для забезпечення християнського виховання й образування бодай малої частини нашої мужеської молоді та й для виховання молодого нарибку нашого Духовенства, вирішили ми отворити

з нем 1. жовтня б. р. нашу Малу Духовну Семінарію в маєтку Люрі на території лат. Єпархії Орлеан.

До тієї Малої Семінарії прийнято вже 20. учнів з першої ґімназійної кляси, синів наших укр. поселенців у Франції. В майбутньому можуть бути туди прийняті також наші хлопці з інших Ґенеральних Вікаріятів Апостольського Візитатора. Заки будинок маєтку Люрі відбудується і приготовиться на приміщення Малої Семінарії, примістили ми тимчасом наших малих семінаристів у франц. Малій Семінарії в Орлеан з тим, що до дня 20. грудня 1951 р. вони зможуть перенестися до свого приміщення в маєтку Люрі.

Провід нашої Малої Семінарії віддали ми в руки наших українських Отців Салезіян, яких Боже Провидіння немов би особливим зарядженням приготовило на ту ціль. З хвилею обняття проводу нашої Малої Семінарії через Отців Салезіян твориться теж перший Дім-монастир східної вітки Отців Салезіян, тих славних вже в цілому світі синів Святого Івана Боско.

У відповідь на наше повідомлення про отворення Української Малої Семінарії в Люрі, Свящ. Конґреґація для Східної Церкви письмом з дня 16. листопада б. р. висловила своє особливе вдоволення зокрема з того, що провід Малої Семінарії є в руках Отців Салезіян, бо сподіється, що з того діла вийдуть найкращі овочі для добра всіх вірних Українців, вигнанців зі своєї Батьківщини.

Рим, дня 15. грудня 1951 р.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч. 9601/XI.

8. Прийняття до Малої Семінарії у Франції.

У зв'язку з відкриттям одинокої в Зах. Европі Укр. Малої Семінарії в Люрі у Франції доручаємо Всч. Отцям Душпастирям заохотити вірних, щоби післали туди своїх синів у віці від 10 до 15 років до тієї одинокої у Західній Европі української католицької середньої школи.

Вправді завданням Малої Семінарії є в першу чергу приготовити кандидатів до духовного стану, але це самозрозуміле, що ті кандидати, які не матимуть після закінчення школи покликання до духовного стану, зможуть свобідно вибрати собі інше звання.

Прохання про прийняття до Малої Семінарії треба слати

через власного Отця Душпастиря до Ґенерального Вікаріяту власної області з долученням метрики уродження, свідоцтв укінчених кляс народньої школи та свідоцтва моральности кандидата і його батьків від дотичного Отця Душпастиря.

9353-Х-ФАВ.

9. Рішення про створення Маєткової Ради А. В.

I. Усім кому треба знати, оцим письмом подаємо до відома, що по вислуханні голосів наших Впр. Отців Радників на засіданні нашої Церковної Ради (Консисторії) у Парижі дня 30. серпня 1951, відносно маєткових і фінансових справ нашої Української Католицької Церкви на терені Ґенерального Вікаріяту для Українців у Франції, Люксембурґу, Еспанії і Швайцарії — Ми — Апостольський Візитатор для Українців у Краях Західньої Европи — на основі повновластей одержаних від Святого Апостольського Престолу в Римі і згідно з приписами Канонічного Права про адміністрацію церковних дібр (кан. 1518—1528) вирішили з тим днем створити для нашого Апост. Екзархату в Европі МАЄТКОВУ РАДУ, якої завдання буде чувати над доброю господаркою, над збереженням і помноженням тих усіх матеріяльних дібр, що їх здобула і здобуде наша Церква на чужині по Краях Західньої Европи.

II. До тієї МАЄТКОВОЇ РАДИ, якої Предсідником згідно з Канонічним Правом буде кождочасний Апост. Візитатор для Українців у Краях Західньої Европи, увійде по двох Представників поодиноких наших Ґенеральних Вікаріятів. Тими представниками будуть самі Отці Ґенеральні Вікарії — Рим, Париж, Мюнхен, Букселя і Лондон — з додатком окремо іменованих на те осіб з Духовенства, чи вірних, що мають досвід в маєткових справах.

III. Усіх членів Маєткової Ради, не вчисляючи Предсідника, буде найвище десять, з додатком Фінансового Дорадника.

IV. Окреме місце поміж Членами Маєткової Ради займе Фінансовий Дорадник Апостольського Візитатора, якого завдання буде служити радою досвідченої людини у всіх маєткових чи фінансових справах.

V. Завдання Фінансового Дорадника, як члена Маєткової Ради Апост. Візит., буде провірювати щомісячні рахункові звідомлення кождого Ґенерального Вікаріяту, а якшо треба то вглянути в рахункові книги проваджені в місці осідку даного Ґен. Вікаріяту.

VI. Засідання і наради Маєткової Ради А. В. будуть відбуватися один раз в місяць, а на випадок потреби й частіше, в Парижі під проводом Апостольського Візитатора, зглядно його сталого Заступника в Президії Маєткової Ради, яким буде зправила Ґенеральний Вікарій А. В. у Франції.

VII. Круг діяння Маєткової Ради А. В. буде означений подрібно відповідним правильником, що буде зложений в найблищому часі і буде предложений до завваг збоку наших Консисторій у поодиноких Ґен. Вікаріятах.

VIII. Теперішний склад Маєткової Ради А. В. продовж 3. найближчих літ тобто до кінця 1954 р. усталено як слідує:

1. Всесв. і Впр. Отець Мітрат ПЕРРІДОН Яків, як Ґен. Вікарій Ап. Віз. з осідком в Парижі дістає ще й привілей сталого Заступника Ап. Візит. з правом Президії на засіданнях Маєткової Ради.
2. Всесв. і Впр. Отець МИСЬКІВ Павло ЧСВВ, Ґен. Вікарій Ап. Візит. в Римі.
3. Всесв. і Впр. Отець Мітрат МАЛИНОВСЬКИЙ Александер, Ґен. Вікарій Ап. Візит. на Вел. Британію й Ірляндію.
4. Всесв. і Впр. Отець ГОЛИНСЬКИЙ Петро, Ґен. Вікарій Ап. Візит. на Німеччину.
5. Всесв. і Впр. Отець ВАН ДЕ МАЛЄ Маврикій, ЧНІ, Ґен. Вік. Ап. Візит. на Бельґію, Голяндію, Данію і Скандинавію.
6. Впр. Отець ЛЕВЕНЕЦЬ Михайло, Канцлєр Ґен. Вік. Ап. Візит. у Парижі, що рівночасно буде сталим секретарем Маєткової Ради.
7. Впр. Отець РАТУШИНСЬКИЙ Михайло, Канцлєр Ґен. Вік. Ап. Візит. в Лондоні.
8. Впр. Отець ЛЕСЬКОВИЧ Іван, Канцлєр Ґен. Вік. Ап. Візит. у Мюнхені.
9. Впр. Отець Д-р ВАСИЛИК Михайло, Декан і Душпастир у Мец, Франція.
10. Впр. Отець БАЧИНСЬКИЙ Йосиф, Душпастир у Модевіль, Франція.

11. Впов. Пан Директор ШИПАЙЛО Микола, Фінансовий Дорадник Ап. Візит. у Парижі.

IX. Найважніші завдання Маєткової Ради А. В. під теперішню хвилю це першзавсе: а) усталення господарського пляну в маєтку Люрі; б) приготування в тому ж маєтку і забезпечення приміщення й утримання для нашої Малої Семінарії у Франції; в) предложення пляну фінансової господарки на найближче майбутнє з докладним означенням зобов'язань збоку Церкви у двох маєткових об'єктах Люрі і Сарсель; г) провірка фінансового стану і потреб нашої установи „Українська Служба Суспільної Опіки", яка то Установа під теперішню хвилю являється титулярним і табулярним власником наших церковних дібр у Франції; ґ) предложення начерку бюджету поодиноких Ґен. Вікаріятів Ап. Візит. на найближчий календарний рік 1952 з узглядненням виїмкових потреб у зв'язку з нашою Малою Семінарією в Люрі, як також з узглядненням сподіваних прибутків з церковного податку на „Епархіяльний фонд" як також на фонд нашої „Харітас".

X. У щомісячних засіданнях Маєткової Ради Ап. Візит. має брати участь бодай один представник від кождого Ґен. Вікаріяту Ап. Візит. На випадок непоборимої перешкоди взяти участь у засіданнях, даний Ґен. Вікарій Ап. Візит. пересилає на руки Предсідника зглядно його сталого Заступника свою думку на письмі відносно справ поставлених на порядку дня.

† ІВАН, Єпископ
Ап. Візитатор.

10. Обов'язок відчитувати Єрейський Молитвослов.

В цьому році всі наші священики зайняті в душпастирстві по краях Зах. Европи одержали в дарі від Свящ. Конґреґації для Східньої Церкви по два примірники Часослова, один примірник (меншого формату) для власного ужитку, а другий примірник (більшого формату) для вжитку даного Душпастирства — зглядно для крилоса чи дяка.

Само собою розуміється, що цей менший Часослов даний в дарі нашим священикам на те, щоби вони щодня згідно

з канонічними і літурґічними приписами відмовляли Церковне Правило.

Те нове видання меншого Часослова ріжниться в дечому від попередніх наших Єрейських Молитвословів, виданих згідно з постановами Львівського Собору з 1891 р. і наші священики нерадо користають з нового Часослова, бо привикли молитись зі старого видання. Але буває й таке, що дехто з наших священиків нерозважно покликуючись на приватні опінії деяких т. зв. літурґістів впевняють себе, а навіть поширюють між другими священиками думку, що Львівський Синод не мав права зобов'язувати священиків до відчитування Єрейського Молитвослова, під тяжким гріхом, або якщо такий обов'язок був на терені трьох Галицьких Єпархій, то він не може бути розтягнений поза територією Галицької Церковної Провінції, отже й не тяжить той обов'язок на священиках скитальцях. З прикрістю муситься ствердити, що деякі священики на скитальщині закинули відправу Церковного Правила а вслід за тим цілком занедбали обов'язок молитви, а через те спроневірились своєму покликанню і спричинили велику шкоду не тільки собі самим, але й цілій Церкві, зокрема нашій Украін. Катол. Церкві, яка переживає тепер страшне лихоліття, бо переслідувана у Рідному Краю а й тут на чужині наражена на стільки небезпек потребує особливих Божих благодатей. Ті благодати може дістати Церква тільки через молитву священиків і вірних, особливо священиків, бо ж вони відмовляючи Єрейський Молитвослов моляться від імені Церкви і стягають з неба благодати до скарбниці ласк у Церкві.

Тому треба справді стидатись того, що між нашими священиками знайшлись такі, що поширюють фальшиву думку, немов би на нас не тяжів обов'язок молитись від імені Церкви і за Церкву. Той обов'язок є так давний, як давна є Христова Церква. Добре було би, шоби ті священики прочитали собі уступ про „Церковне Правило" із Пастирського Богословія Єпископа Юліяна Пелеша, виданого у Відні 1877 р., отже на 14 літ перед Львівським Синодом. Там виразно стверджено на основі традиції, що обов'язок відправляти Церковне Правило щодня був важний від апостольських часів і то зразу тяжів на священиках і на вірних, а щойно з часом при змінених обставинах Церква злагіднила той закон щодо вірних, зобов'язуючи їх брати участь тільки в св. Літургії, а відправу Церковного Правила наложила тільки на Духовенство.

В Церкві лат. обряду скоро ту справу означено дуже

точно на Всел. Соборах (зачинаючи від XIII ст.) а Східна Церква після схизми з XI ст. не прилучилась до тих постанов своїм окремим законодавством, хоч урядово ніколи не заперечувала того обов'язку.

Щойно наш Львівський Синод 1891 р. вважав за вказане для добра Церкви й самого Духовенства підкреслити обов'язок відправи Церковного Правила під тяжким гріхом, а при цьому означити докладно, які частини Церковного Правила кождий священик обов'язаний щодня відправити.

Постанова Львівського Синоду не була наложенням ніякого нового обов'язку на священиків, це була тільки пригадка старого обов'язку, що завжди тяжів на священиках. Наші побожні священики ще до Львівського Синоду сповняли совісно цей обов'язок і відправляли Церковне Правило в церкві, чи в дома, чи навіть в дорозі. Щойно по Львівськім Синоді зачались нерозважні дискусії, чи той закон обов'язує також старших священиків висвячених перед Синодом. Нині такі самі нерозважні дискусії йдуть про те, чи обов'язок наложений Львівським Синодом є важний також поза територією Галицької Провінції, а деякі священики, нехтуючи нашу церковну традицію, поважились навіть прилюдно нібито науково доказувати, що обов'язок відправи Церковного Правила не обтяжує совісти світських священиків східного обряду, а тільки монахів. А тимчасом і в Східній Церкві був здавна звичай видавати Єрейські Молитвослови, а не монаші, отже для всіх єреїв, чи світських чи монахів. Церква настає на те, щоби кождий священик мав свій Єрейський Молитвослов, а в останньому часі Свящ. Конґреґація для Східної Церкви видаючи літурґічні книги для нашої Церкви, зараз по виданні Літургікону, Апостола й Евангелія на неділі й свята приспішила й видання Єрейського Часослова, щоби кождий священик мав в руках ту цінну книгу і відправляв щодня Церковне Правило від імені Церкви й за Церкву, бо це його тяжкий обов'язок як священослужителя богопочитання.

А що як сказано нове римське видання Єрейського Часослова в дечому ріжниться від давних видань, наші священики могли б мати труднощі в совісті, чи вони сповняють свій обов'язок як слід, якщо відчитували б Єрейський Молитвослов за практикою приписаною Львівським Синодом. На наших конференціях підчас останньої Апостольської Візитації дехто підносив думку, що треба би радше користуватись новим текстом Єрейського Милотвослова, не уз-

гляднюючи скорочень дозволених Львівським Синодом, але зате пропускаючи деякі часи.

У відповідь на ті питання вважаємо за потрібне вирішити як слідує:

1. Не маючи під цю пору кращих авторитетних вказівок відносно відмовлювання Єрейського Молитвослова від вказівок даних Львівським Синодом, наші священики зайняті в душпастирстві серед вірних українців по краях Зах. Европи з пошани для наших церковних традицій мають почувати себе обов'язаними в совісті відправляти Церковне Правило так, як воно є поміщене в Єрейському Молитвослові старого чи нового (римського) видання.
2. Поодинокі части Єрейського Молитвослова треба відчитувати згідно з приписами церковного Уставу (Типика).
3. Священики, що заховують у відчитуванні Єрейського Молитвослова практику дозволену Львівським Синодом, можуть і на далі її заховувати.
4. Священики, що тої практики не знають, або воліють не користати зі скорочень дозволених Львівським Синодом, можуть відмовляти Єрейський Молитвослов і без тих скорочень, а тоді для сповнення обов'язку молитви вистарчить, щоби відмовлювання Молитвослова без огляду на те чи всі часи вичерпані, тривало приблизно одну годину цебто 60. мінут на день. Само собою розуміється, що не є конечна одна година безперервна.
5. Похвальне є, щоби священики відмовляли змінні частини Церковного Правила (стихири, сідальні, степенні, канони, світильні) з Октоїха, Минеї чи Тріоди, або з поширеного в нас „Ізборника" чи т. зв. „Вечірні й Утрені".
6. Молитви утренні і молитви „на сон грядущих" не належать до Церковного Правила, але поміщені в Єрейському Молитвослові на те, щоби священики змагали до впорядкування свого внутрішного життя і відповідною приватною молитвою й побожними почуваннями зачинали й кінчали кождий день.

Рим, дня 15. грудня 1951.

† ІВАН, Єпископ
Ап. Візитатор

Ч. 9741/XII.

11. Про церковний податок.

Поручаємо Всч. Отцям Душпастирям зчаста пригадувати нашим вірним по всіх Краях, що закон про церковний по-

даток з дня 17. грудня 1949 (гл. Ур. Вісник за січень 1950, стор. 21) обов'язує їх у совісті та що занедбування того обов'язку це непослух супроти Церкви, отже й гріх порти IV. Божої Заповіді. Нажаль треба ствердити, що не всі Отці Душпастирі зрозуміли конечність того закону, не пояснили його своїм вірним як слід і не дали їм нагоди виконати обов'язок супроти Церкви. Деякі Отці Душпастирі навіть вагались, чи можна в наших скитальчих умовинах настоювати на вплачування церковного податку збоку вірних, а в наслідок того багато наших вірних, хоч і мали спромогу дати свою пайку на потреби Церкви, бо своєю працею заробляли достаточно на життя своє і своїх родин, але церковного податку не складали, бо ніхто їм того не пригадував. Це правда, що можуть в поодиноких душпастирствах знайтися непокірливі одиниці, які моглиб навіть прилюдно бунтуватись проти церковних заряджень в справі церковного податку, але загал наших вірних є вже настільки свідомий своїх християнських обов'язків супроти Церкви, що радо їх сповнить, якщо тільки Отці Душпастирі самі чи через відповідних уповажнених дадуть до того нагоду.

Тому поручаємо Всч. Отцям Душпастирям при нагоді найблищих Богослужб щераз прочитати вірним текст закону про церковний податок та пригадати їм на обов'язок вплачувати на руки свого Душпастиря, зглядно відповідного уповажненого суму 1 нім. марки в Німеччині, 100 ф. фр. у Франції, 10 бельґ. фр. у Бельґії, 1 шилінґ в Англії, 100 лір в Італії щомісяця.

Зібрані вкладки відошлють Отці Душпастирі до своїх Ґенеральних Вікаріятів.

Впр. Отці Ґенеральні Вікарії будуть старатись при ріжних нагодах пригадувати ту справу Всч. Отцям Душпастирям і вірним, а у своїх тримісячних звідомленнях звернуть особливу увагу на вплачування церковного податку, бо це також буде свідоцтвом католицької свідомости наших вірних а заразом свідоцтвом ревности даного Отця Душпастиря.

Ч. 9739/XII.

12. Річниця Коронації Святішого Вітця Папи Пія XII.

Дня 12. березня 1952 року припадає тринадцята річниця коронації Святішого Вітця Папи Пія XII на Вселенського Архиєрея.

В цей день увесь католицький світ слатиме до Всевишнього усильні благання в наміренні Христового Намісника й Видимого Голови св. Церкви на землі.

У зв'язку з тим доручаємо всім Отцям Душпастирям пожертвувати у цьому дні св. Літургію в другому наміренні за Святішого Вітця, а в найближчу неділю завізвати вірних відповідною проповіддю до молитви, пожертвування св. Причастя й добрих діл в наміренні Вселенського Архиєрея та пригадати вірним на обов'язок християнина-католика у теперішний час важкого лихоліття, якнайтісніше об'єднатись довкруги Святішого Вітця. При цьому Отці Душпастирі завізвуть вірних до постійної молитви за всіх наших братів нез'єдинених з нами у вірі, щоб вони просвічені ласкаю св. Духа прийшли на лоно єдиної правдивої Христової Церкви, якої найвищим Учителем і Пастирем є Наслідник Верховного Апостола Петра — Святіший Отець.

Ч. 9740/XII.

13. Тиждень З'єднинення Церков.

Дня 29. січня (н. ст.) 1952 р., у день Поклону кайданам св. Апостола Петра, зачинається тиждень молитов в наміренні З'єдинення Церков. Доручаємо Всч. Отцям Душпастирям на терені своїх душпастирств урядити спільні молитви й богослуження по церквах чи каплицях, бодай при нагоді недільних відправ, а в проповідях заохотити вірних до приватних молитов і пожертвування добрих діл, щоб виблагати в Бога ласки з'єднинення всіх християн в одній, святій, католицькій і апостольській Церкві.

14. Звіт про святкування великого ювілею.

Доручаємо всім Всч. Отцям Душпастирям предложити на руки свого дотичного Ґенерального Вікарія А. В. письменний звіт про перебіг ювілейних торжеств продовж Святого Ювілейного Року на терені свого Душпастирства: кілько разів мали місце збірні відвідини церков, кілько вірних взяло в них участь, приступило до св. Тайн і т. д.

Ч. 9743/XII.

15. В справі важности подруж заключених поза територією Галицької Провінції в часі межи 5. V. 1911 і 2. V. 1949.

На запити Всч. Отців Душпастирів в справі важности подруж заключених у вище згаданому часі на еміграції без форми означеної Декретом „Не темере" відповідаємо:

1. Всі подружжа наших вірних заключені поза межами Галицької Церковної Провінції від дня 5. V. 1911 до дня 2. V. 1949 без огляду на їхню форму є важні перед Церквою, очевидно, якщо заключені без розривної перепони.
2. Звертаємо увагу, що це ствердження є так важне, що з того титулу не можна старатись про уневажнення подружжа, ані женихи не можуть заключувати іншого подружжа, хіба що окремий церковний процес мавби іншу підставу те подружжа уневажнити.
3. Женихи, які в тому часі заключили чисто цивільне подружжа, мають обов'язок подбати про його благословлення в Церкві.
4. Наскільки дотичні женихи не подбали про благословення їхнього подружжа в Церкві, не може дотичний Душпастир виставляти посвідку, що ці женихи живуть у католицькому церковному подружжі.
   Він може хіба зазначити, що вони живуть у цивільному подружжі.
5. Наскільки в даному подружжі є розривна перепона, тоді самозрозуміло, що подружжа є перед Церквою неважне. Дотичних женихів треба завізвати, щоби вони розійшлися, або щоби предложили для тієї цілі потрібні дані, що могли б послужити для уважнення подружжа.
6. У списі душ душпастирства треба зазначити, чи дотичні женихи повінчались в Церкві, чи ні, та задля якої причини.

Ч. 8794/V.

16. Відправа св. Літургії в пополудневих чи вечірних годинах

Подається до відома Всч. Духовенства, що Святіший Отець з днем 9. червня 1951 р. зволив дати для наших українських священиків зайнятих в душпастирстві в Англії право відправляти св. Літургію в пополудневих чи й вечір-

них годинах в неділі і свята також по старому календарі, а навіть в будні для тих вірних, що живуть по таборах праці і рідко можуть брати участь у св. Літургії чи то через велику віддаль від церкви, чи то через недостачу своїх Душпастирів. З того права можуть наші священики користати продовж трьох літ цебто до дня 9. червня 1954 р.

При цьому Святіший Отець зволив дати мені власть (яку я оцим письмом передаю також Впр. Отцю Ґен. Вікарієві на Вел. Британію) дозволяти нашим священикам на двоєння а в разі потреби навіть на троєння св. Літургії, якщо дотичний священик мав би відвідувати в один і той самий день 3 табори, чи місцевості.

У Франції, Еспанії, Бельґії, Голяндії і Німеччині українські священики можуть користуватися тими самими привілеями, які дав Святіший Отець для місцевого лат. Клиру.

Відносно евхаристійного посту священиків і вірних, Святіший Отець зволив продовжити дані вже перед тим полекші, які проголошено в нашому Урядовому Віснику за місяць липень 1949 р., стор. 14—15.

Також остає в силі доручення дане Отцям Душпастирям на тому самому місці Урядового Вісника відносно евіденції, скільки разів вони користали з привілею відправи в вечірних годинах, скільки вірних причащалось і наскільки вони користають з полекші евхаристійного посту.

Рим, дня 15. грудня 1951 р.

† ІВАН, Єпископ
Ап. Візитатор.

17. Ведення списку душ вірних.

Тим усім Всч. Отцям Душпастирям, що досі не мають списку душ, доручаємо негайно впровадити книгу або картотеку всіх вірних на терені їхнього Душпастирства. В цій книзі зглядно картотеці треба зазначити імя і прізвище кожного українця католика нашого обряду, дату і місце уродження, стан, зайняття та точну адресу місця перебування. Поза цими даними Всч. Отці можуть нотувати окремі завваги чи спостереження дотично даної особи.

Тому, що наші вірні все ще є в стадії еміґрації, треба окремо в картотеці чи книзі стану душ відмітити, чи дана особа залишається в Европі, чи має намір емігрувати. Дітей, які живуть з родичами, треба провадити окремо зі зазна-

ченням, що вони живуть при родичах зглядно де живуть та хто займається їхнім вихованням і образуванням.

Докладний відпис стану душ вірних з усіма їхніми особистими даними й адресами, треба найдалі до кінця лютня переслати до Ґенерального Вікаріяту дотичної области. Якщо після 1. березня 1952 р. зайдуть у стані душ будьякі зміни, зголосяться нові вірні або хтось з дотеперішних виїде, всі ці зміни треба негайно заподати до відома Ґенеральному Вікаріятові власної области.

Усталюючи списки душ, Отці Душпастирі зроблять окремі списки хворих та старців, що остаються на терені їхнього душпастирства і будуть старатись влекшити їх тяжку долю на чужині, поручаючи рівночасно нашим Кружкам „Харітас", щоби спомагали хворих і старців без ріжниці віровизнання.

18. В справі ведення метрикальних книг.

Пригадуємо Всч. Отцям Душпастирям, що точне ведення метрикальних книг належить до дуже важливих душпастирських обов'язків. Дотичні рубрики в книгах треба виповняти читко, поправно і докладно. Українські прізвища латинською чи іншою мовою подавати у транскрипції принятій Науковим Товариством ім. Шевченка (напр. букви ч = č, ш = š, мягкий знак відзначити протинкою з правого боку в горі), а в скобці заподати прізвище в українській мові. В рубриці „парентес-батьки" в книзі уроджених треба попри імя і прізвище батька і матері дитини заподати теж дату й місце їхніх уродин та вінчання як теж імя та прізвище їхніх родичів.

Докладний і правильний впис у метрикальних книгах має велику вагу, головно коли зважити факт, що наші люди роз'їжджаються по всіх краях світу.

Пригадуємо теж, що кожний О. Душпастир обов'язаний при кінці кожного чвертьрічча надсилати до Ґенерального Вікаріяту своєї области метрикальні копії.

19. Намірення двоєних св. Літургій.

Пригадується Всч. Отцям, які будуть користати з права двоєння св. Літургій в неділі і свята, що другу св. Літургію треба надалі, як це було досі, жертвувати в наміренні Святішого Вітця.

Ч. 1269/К.

20. Одна Служба Божа місячно на удержання Канцелярії Апостольського Візитатора в Німеччині.

З огляду на потребу вдержати на терені Німеччини Канцелярію Апостольского Візитатора, як довго ще остаються там наші вірні, пригадуємо Всч. Духовенству всіх країв Західньої Европи доручення проголошене в Урядовому Віснику за січень 1950 р., ч. 5, про обовя'зок відслужити одну Службу Божу в місяці, а стипендію жертвувати на потреби тої ж Канцелярії, та повідомити про те Ґенеральний Вікаріят у Мюнхені.

Ч. 9593/XI.

21. Нове видання Літургікона, Євангелія й Апостола.

Повідомляється Всч. Духовенство, що з огляду на вичерпання першого римського видання літургічних книг, а саме Літургікону, Євангелія й Апостола на неділі й свята Свящ. Конґреґація для Східньої Церкви вирішила приступити до другого видання згаданих книг, яке то видання появиться продовж найблищих місяців.

22. Справа молитовників для вірних.

Подаємо до відома, що в Канцелярії нашого Ґенерального Вікаріяту в Німеччині, München 25, Dänkhelstr. 4, є до набуття більші молитовники „Господи воззвах к Тебі" укладу Покійного Архимандрита Чина О.О. Студитів Всв. і Впр. Отця Климентія в ціні по 3 н. м. за примірник.

Замовляти можна через свою Канцелярію дотичного Ґенерального Вікаріяту, де треба вперед вплатити належну суму за замовлені молитовники.

23. В справі чвертьрічних душпастирських звітів.

Доручаємо кожному Всч. о. Душпастреві додавати до чвертьрічного душпастирського звіту можливо вичерпуюче звідомлення, про релігійно-моральний стан вірних, їхні прикмети, недоліки, потреби, бажання і т. д.

Ч. 1266.

24. В справі покликання до духовного стану.

Всч. О.О. Душпастирі обов'язані звернути особливу увагу на учнів, що кінчать середню школу і виявляють покликання до духовного стану.

З кандидатами треба проводити часто розмови на релігійні теми, помагати їм побороти сумніви, представити їм потреби Катол. Церкви, гідність священичого звання, розбуджувати в них апостольський запал та духа посвяти.

Справу покликань до духовного стану треба вважати за дуже важну, бо від цього залежатиме доля нашої Української Католицької Церкви в найближчому майбутньому.

25. Єрейські свячення.

Продовж 1951 р. єрейські свячення одержали з рук Й. Е. Преосв. Кир Івана БУЧКА, Апостольського Візитатора для Українців в Зах. Европі, слідуючі священики:

Рим, дня 3. травня 1951 р.

1. Отець ГАРАСИМОВИЧ Григорій, Салезіянин
2. „ ГОМЕНКО Роман Ярослав
3. „ КУБІНІЙ Юлій
4. „ МАТИЧАК Микола
5. „ МИХАЛЬСЬКИЙ Антін
6. „ МУЗИЧКА Іван
7. „ САВЧУК Василь
8. „ ШЕВЦІВ Іван —

від 2—8 питомці Папської Колегії св. Йосафата.

Інсбрук, дня 17. червня 1951 р.

1. Отець ДАШКОВСЬКИЙ Іван
2. „ ЛУЖЕЦЬКИЙ Іван —

обидва питомці Конвікту „Канізіянум".

Мюнхен, дня 1. липня 1951 р.

1. Отець КОГУТ Павло
2. „ ПРОСКУРНИЦЬКИЙ Мирослав
3. „ ТУРКОВИД Василь —

усі три давні притомці Україн. Духовної Семінарії в Кулемборґ, Голяндія.

Рим, дня 12. листопада 1951 р.

1. Отець БАРАНЮК Йосиф, Лев ЧСВВ
2. „ КРИВИЙ Єфрем, Василь ЧСВВ
3. „ ХРИЗОСТОМ Іван, Ярослав ЧСВВ —

всі три уродженці Бразилії, що відбувають богослов. студії в Римі.

ХРОНІКА

ІТАЛІЯ

1. Ґенеральний Вікарій Апостольського Візитатора:
   Всесв. і Впр. о. Миськів Павло, ЧСВВ, Радн. А. В., Протоконсультор ЧСВВ.
   Адреса: Piazza Madonna dei Monti 3, Roma, Italia.
2. Впр. о. Когут Микола, ЧСВВ, Радн. А. В., Генеральний Секретар ЧСВВ.
   Адреса: Piazza Madonna dei Monti 3, Roma, Italia.
3. Всесв. о. д-р Марусин Мирослав Степан, Секретар і Канцлер А. В.
   Адреса: Passeggiata del Gianicolo 7, Roma (Borghi), Italia.
4. Всесв. о. д-р Хома Іван, Секретар і Настоятель Архіву А. В.
   Адреса: Passeggiata del Gianicolo 7, Roma (Borghi), Italia.
5. Впр. о. Хоменко Іван,
   Адреса: Anacapri (Napoli), Italia.

ФРАНЦІЯ, ЕСПАНІЯ, ШВАЙЦАРІЯ І ЛЮКСЕМБУРҐ

Ґенеральний Вікарій Апост. Візитатора:
Всесв. і Впр. о. Мітрат Перрідон Яків.
Адреса: Paris VI, 186 B-d St. Germain, France.

Душпастирства :

1. Всв. і Впр. о. Мітрат Перрідон Яків, Парох церкви св. Володимира в Парижі. Адреса, як вище.
2. Впр. о. Левенець Михайло, Радник і Канцлер А. Віз. в Парижі. Адреса як вище.
3. Всч. о. Яцків Іван, помічник Пароха церкви св. Володимира в Парижі. Адреса як вище.
4. Впр. о. Бачинський Осип, Радник А.В., Душпастир округи Каен.
   Адреса: Paris VI, 186 B-d St. Germain, France.

5. Всч. о. Бойчук Іван, Душпастир округи Раймс.
   Адреса: 1 rue St. Maurice, Reims (Marne), France.
6. Всч. о. Каричек Богдан, Душпастир у Люрі.
   Адреса: Chateau de la Chesnaye, Loury (Loiret), France.
7. Всч. о. Нарожняк Зиновій, Душпастир округи Ліль.
   Адреса: 15, rue Pharaon de Winter, Lille (Nord), France.
8. Всч. о. Прокопів Юліян, Душпастир округи Париж.
   Адреса: 15, Square Cgte St. Thibault, Bois Colombes (Seine), France.
9. Всч. о. Прийма Василь, Душпастир округи Тулюз і Рівієри.
   Адреса: chez Olszewski G. à Orgueil (Tarn-et-Gorone), France.
10. Всв. о. д-р Сиидорів Осип, Душпастир округи Діжон.
    Адреса: 43, rue Chabot-Charny, Dijon (Cote d'Or), France.
11. Всч. о. Тетерка Іван, Душпастир округи Ліон.
    Адреса: 3 Place Gensoul c/o Mr. Marechalle, Lyon-Perrsche, France.
12. Всв. о. д-р Василик Михайло, Декан і Радник А. В., Душпастир округи Мец і Люксембурґ.
    Адреса: 25, rue de Chevre, Metz (Moselle), France.
13. Всч. о. Когут Павло, Душпастир округи Штрасбурґ.
    Адреса: 6, rue de Botsche, Strasbourg (Bas-Rhin), France.
14. Всч. о. Лужецький Іван, Душпастир.
15. Всч. о. Брездень Григорій, хворий без душпастирського призначення.
16. Впр. о. Морілльо Яків, Т. І., Душпастир українських скитальців в Еспанії.
    Адреса: Santiago Morillo S. J., Conde de Cartagena 17 (Colonia del Retiro), Madrid, Espana.
17. Всч. о. Дзвоник Данило, Душпастир українських скитальців у Швайцарії.
    Адреса: c/o Salesianum, Fribourg, Suisse.

БЕЛЬГІЯ, ГОЛЯНДІЯ, ДАНІЯ І СКАНДИНАВІЯ

Ґенеральний Вікарій Апост. Візитатора:
Всв. і Впр. о. Ван де Малє Маврикій, Ч.Н.Ізб.,
Адреса: Roermond, Parklaan 3, Holland.

Душпастирства :

1. Впр. о. Бульс Ахиль, Ч.Н.Ізб., Душпастир провінції Намюр.
   Адреса: Achille Boels CssR, rue Godefroid 19, Namur, Belgique.
2. Впр. о. Ван ден Бранден Альберт, Душпастир у Лювені.
   Адреса: Albert van den Branden S. M. rue des Brasseurs 9, Louvain, Relgique.

3. Впр. о. Ван Гансевінкель Людвик, Ч.Н.Ізб., Душпастир у Серренг, провінції Ліеж.
   Адреса: Louis van Gansewinkel CssR, rue Hors-Chateau 27, Liège, Belgique.
4. Всч. о. Гоменко Роман, Душпастир Горню.
   Адреса: Rue des Arts 317, Homu.
5. Впр. о. Костенобль Ришард, Ч.Н.Ізб., Душпастир округи Брюссель.
   Адреса: Rychard Costenoble CssR, rue Belliard 28, Bruxelles, Belgique.
6. Впр. о. Купе Лаврентій, Ч.Н.Ізб., Радник А. В., Душпастир у Брюссель.
   Адреса: Laurent Couppé CssR, rue Belliard 28, Bruxelles, Belgique.
7. Всч. о. Кіт Іван, Душпастир Шарлєруа.
   Адреса: rue Charles Duppret 19, Charleroi, Belgique.
8. Впр. о. Коллет Губерт, Ч.Н.Ізб., Душпастир у Орню.
   Адреса: Hubert Collet CssR, College du Christ Roi, Sirault, Belgique.
9. Впр. о. Курилас Богдан, Ч.Н.Ізб., Душпастир у Монс.
   Адреса: rue de la grande Triperie 17, Mons, Belgique.
10. Впр. о. Музичка Григорій, Радник А. В., Душпастир у Курзель-Сталь.
    Адреса: Kamp Molenlaan 25 B, Koersel-Stal, Belgique.
11. Впр. о. Регарт Людвик, Ч.Н.Ізб., Душпастир у Жетт.
    Адреса: Louis Regaart CssR, Jettelaan 225, Jette, Belgique.
12. Всч. о. Рижак Антін, Душпастир у Ватерсхей.
    Адреса: Binnenlaan 100, Waterschei, Belgique.
13. Всч. о. Сивенький Михайло, Душпастир у Данії.
    Адреса: Griffenfeldgade 44, St. Josefhospital, Kobenhavn, Danmark.
15. Впр. о. Фуканьчик Григорій, Радник А. В., Душпастир Ліежу й округи.
    Адреса: Place Emil Dupont 8 Liege, Belgique.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ, ШКОТІЯ Й ІРЛЯНДІЯ

Ґенеральний Вікарій Апост. Візитатора:
Всв. і Впр. о. Мітрат Малиновський Александер,
Адреса: 148, Saffron Hill, LONDON E. C. 1.

Душпастирства :

1. Впр. о. Бабій Александер, Радник А. В., Душпастир.
   Адреса: 15, Dowling Str. ROCHDALE Lancs.
2. Всч. о. Габак Микола, Душпастир.
   Yorkshire, Cumberlands, Durhams, Northumberlands, Westmorlands.
   Адреса: 28 Pemberton Drive, Morley Str. BRADFORD, Yorks.
3. Всч. о. Гаврилюк Ярема, Душпастир
   Lancshire, Cheshire,
   Адреса: 121, Derby Str. MANCHESTER 8.

4. Всч. о. Гасяк Іван, поміч. Душпастир
Yorkshire, Cumberlands, Durhams, Northumberlands, Westmorlands.
Адреса: 19, Roberts Place, Westgate, BRADFORD, Yorks.

5. Всв. о. д-р Дзьоба Володимир, поміч. Душпастир
Manchester, Walles, Monmouth, Herefords, Shropshire.
Адреса: 21, Brideoak Str. Cheetham, MANCHESTER 8.

6. Впр. о. Колянківський Степан, Душпастир
Nottingham, Lincolns, Derbys, Leicesters, Rutlands.
Адреса: 25, Derby Rd, NOTTINGHAM.

7. Впр. о. Кордуба Еманоїл, Радник А. В., Душпастир.
Manchester Walles, Monmouth, Herefords, Shropshire.
Адреса: 2 Elisabeth Str. MANCHESTER 8.

8. Всч. о. Лісовський Петро, пом. Душпастир.
Northamptons, Warwicks, Worcesters, Staffords, Somersets, Wilts, Dorsets, Devons.
Адреса: 83, Widdrington RD. COVENTRY.

9. Всч. о. Маркевич Александер, Душпастир.
SCOTLAND (cilyj teren).
Адреса: 7, Mansionhouse Rd. EDINBURGH 9.

10. Всч. о. Матичак Микола, Душпастир.
Northamptons, Warwicks, Worcesters, Staffords, Somersets, Wilts, Devons, Coernwall.

11. Всч. о. Музичка Роман, поміч, Душпастир.
Nottingham, Lincolns, Derbys, Leicesters, Rutlands.
Адреса: 25, Derby Rd. NOTTINGHAM.

12. Всч. о. Паславський Василь, поміч. Душпастир.
Yorkshire, Cumberlands, Durhams, Northumberlands, Westmorlands.
Адреса: 28 Pemberton Drive, Morley Str. BRADFORD, Yorks.

13. Впр. о. Ратушинський Михайло, Радник А. В., Канцлер Ґенер. Вікаріяту на Вел. Британію, Шкотію і Ірляндію, Душпастир Лондону.
Адреса: 143, Saffron Hill, LONDON E. C. 1.

14. Всч. о. Шевців Іван, Душпастир.
Kent, Sussex, Surrey, Hampshire, Berks, Bucks, Norfolk, Suffolk, Cambs, Hunts, Herts, Essex, Bedfords, Oxfords.
Адреса: 143, Saffron Hill, LONDON E. C. 1.

НІМЕЧЧИНА

Ґенеральний Вікарій Апост. Візитатора:
Всв. і Впр. о. Голинський Петро,
Адреса: München 25, Dänkhelstr. 4.

Душпастирства :

1. Всч. о. Адріянович Юліян, Душпастир округи Старий Ульм.
Адреса: Ober-Eselsberg, Post Lehr über Ulm a. D., Staatl. Wohnheim I, Bar. VII/7.

2. Впр. о. Беттер Герман, Радник А. В., Душпастир округи Бамберґ і Вюрцбурґ.
   Адреса: Bamberg, Jakobsplatz 8, Franziskanerkloster.
3. Всв. о. д-р Гриньох Іван, Душпастир таборів в окрузі Мюнхену.
   Адреса: München, Karlsplatz 8/III.
4. Всч. о. Дмитришин Степан, Душпастир табору Валька.
   Адреса: Valka b. Nürnberg, Regierungslager „A" St. B. 9/7.
5. Всч. о. Кульчицький Діонізій, Душпастир округи Франкфурт.
   Адреса: Hoechst-Frankfurt a. M., Pfälzer Str. 5/II.
6. Всч. о. Кушкевич Михайло, Душпастир міста і округи Авґсбурґ.
   Адреса: Augsburg, Frohsinnstr. 22, Kloster.
7. Всч. о. Левицький Роман, Душпастир міста і округи Мюнхен.
   Адреса: München, Kapuzinerstr. 38.
8. Впр. о. Леськович Іван, Радник А. В., і Канцлер, Душпастир міста Мюнхен.
9. Всч. о. Малкович Василь, Душпастир округи Інґольштадт.
   Адреса: Ingolstadt, Regierungslager „F" IV, Auf der Schanz 22.
10. Всч. о. Маселко Володимир, Душпастир табору і округи Бремен.
    Адреса: Bremen-Vegesack, IRO Transit Camp Grohn.
11. Всч. о. Микитин Юліян, Душпастир округи Людвіґсбурґ.
    Адреса: Ludwigsburg, Jägerhofkaserne, Bl. II/45.
12. Всч. о. Москалик Михайло, Душпастир округи Сеедорф.
    Адреса: Seedorf, Post Zeven, Blue 28 DP-Camp.
13. Преп. о. Петерс Іван, Ч. Студ. Уставу, Душпастир Надренії.
    Адреса: Krefeld-Traar, Maria-Schmann-Str. 45.
14. Всч. о. Полянський Ярослав, Душпастир табору Венторф.
    Адреса: Hamburg-Wentorf, Transit Camp Bl. 3/92.
15. Всч. о. Проскурницький Мирослав, Душпастир округи Реґенсбурґ-Пассав.
    Адреса: Landshut, Höhnkaserne, Bl. 7 I/22.
16. Всч. о. Сендецький Ігор, Душпастир округи Райне і дол. Саксонії.
    Адреса: Rheine, Postfach DPACs Nr. 23 Damloup Baracke.

17. Всч. о. Сайдель Антін, Душпастир округи Падерборн-Гекстер.
Адреса: Buke bei Altenbeken, St.-Andreas-Kloster.
18. Всч. о. Соловій Володимир, Душпастир округи Ґарміш.
Адреса: Grafenaschau b. Murnau, Regierungslager Baracke 7/19.
19. Всч. о. Томашівський Іван, Душпастир округи Гамбурґ.
Адреса: Hamburg-Neugraben, DP Camp Falkenberg.
20. Всч. о. Турковид Василь, Душпастир округи Новий Ульм і півд. франц. зони.
Адреса: Kleinkötz b. Günzburg, Regierungslager.
21. Всч. о. Хировський Степан, Душпастир округи Розенгайм.
Адреса: Rosenheim, Pionierkaserne.

ВИЇХАЛИ

з Німеччини:

1. Впр. о. Канцлер Левенець Михайло	до Франції
2. Всч. о. Гуляй Константин	„ США
3. Всч. о. Дереш Микола	„ США
4. Всч. о. Дорош Лев	„ Англії
5. Всч. о. Джиджора Василь	„ США
6. Всч. о. Зрада Іван	„
7. Всч. о. Клепарчук Степан	„
8. Впр. о. Мартинович Омелян	„
9. Всч. о. Мельник Андрій	„
10. Всч. о. Михайлів Макар	„
11. Всч. о. Олексюк Іван	„
12. Всв. о. Др. Побігушка Филимон	„
13. Всч. о. Притуляк Микола	„
14. Всч. о. Смик Петро	„
15. Всч. о. Соломка Володимир	до Бразилії
16. Всч. о. Яремак Василь	США

з Англії:

1. Впр. о. Гірняк Юстин	до США
2. Всв. о. Др. Дячишин Петро	Австралії
3. Всч. о. Сполітакевич Юрій	„

з Франції:

1. Впр. о. Канцлер Леськович Іван	до Німеччини

2. Всч. о. Марків Микола до Канади
3. Всч. о. Онуфрів Григорій ,,
4. Всч. о. Хабурський Степан ,,
5. Всч. о. Цурковський Маріян ,,

з Голяндії:

1. Всв. о. Др. Липський Богдан до Канади

ПОМЕРЛИ

1. о. АТАМАНЕЦЬ Ігнатій, Душпастир в Ліежі (Бельґія), згинув у мотоциклевій катастрофі 10. березня 1951 р. на 33 році життя і 4 священства.

2. о. КАСПЕР Йосиф, помер 26. жовтня 1951 р. у С. Фльоріян коло Відня (Австрія) на 45 році життя.

   Покійний був німецького походження, уроджений в лат. обряді. Покінчив високі студії у Відні двома докторатами (з філософії й Богословії), але не став лат. священиком, бо бажав посвятитись на службу Церкві у візант. словянському боряді. Прийнятий вкінці Покійним Митрополитом Андреєм до зв'язи з Клиром Львівської Епархії підчас останньої війни був висвячений на священика нашого обряду з осідком праці у Відні. Був правдиво вчений зокрема в питаннях Східньої Церкви, писав на ті теми багато цінних статей і книжок, виголосив багато доповідей в ріжних кругах. Був доцентом історії й літератури на філософічному факультеті у Відні і на богословському факультеті в Зальцбургу для східньо-церковних питань. Вславився як ревний діяч з'єднинення Церков, а також як невтомний діяч добродійности на терені Відня й околиць підчас останньої війни.
   Наше українське Духовенство й наші скитальці без ріжниці віровизнання зазнали через його руки великої допомоги у найтяжчик хвилях своєї скитальщини.

3. о. КУДРИК Теодосій, Душпастир у Байроті й Новому Ульмі, помер 18. січня 1951 р. на 70 році життя.
Покійний був парохом міста Рогатина й деканом рогатинського деканату. Крім того був довгорічним професором і катихитом гімназії „Рідна Школа" в Рогатині за ввесь час її існування від 1909—1944 р., радником Митрополичої Консистроїї і директором філії Малої Семінарії в Рогатині.

4. о. ЛЕВИЦЬКИЙ Володимир, Душпастир табору в Куфштайн (Тироль), Австрія, помер 23. лютого 1951 р. на 84 році життя.
Покійний був довгорічним парохом Козлова і Чернушович, Львівської єпархії, і почесним Радником Митрополичої Консисторії. На еміграції був душпастирем табору скитальців у Ляндеку відтак у Куфштайні.

5. о. ЛУЖНИЦЬКИЙ Леонід, помер у Гекстер, Вестфалія, 16. жовтня 1951 р. на 82 році життя і 58 священства.
Висвячений 1893 р. Митрополитом Сильвестром Сембратовичем, сповняв обов'язки катихита в Тернополі, а від 1899—1939 р. був катихитом в укр. академічній гімназії і в дівочій гімназії СС. Василіянок у Львові. Крім педагогічної діяльности в середних школах, о. Леонід Лужницький був професором історії Церкви в Богословській Академії у Львові. Його педагогічні праці: „Оставите дітей приходити ко мні", „Літургіка", „Догматика", „Етика".
В рукописі залишилась праця „Історія Вселенської Церкви". Був він також співробітником наукового журналу „Богословія" і місячника „Нива" та інших україн. католицьких часописів. У признанні за душпастирську-педагогічну працю Духовна Влада відзначила його титулом Радника Митрополичої Консисторії, а згодом Почесним Крилошанином Митрополичої Капітули у Львові.

6. о. Д-р СКРУТЕНЬ Йосафат, Іван ЧСВВ, Духовник Папської Семінарії ім. св. Йосафата в Римі, помер 12. жовтня 1951 р., на 57 році життя.

Ставши священиком в 1918 р., спершу виконував помічну ролю у вихованні чернечого дорасту і зайнявся впорядкуванням архівів і бібліотек зруйнованих війною монастирів. Згодом став професором філософії у Львівській Ду-

ховній Семінарії. 1924 р. став першим редактором „Записок Чина св. Василія Великого". Співпрацював у різних українських і чужинецьких католицьких журналах. В 1930 р. став дійсним членом Н. Т. Ш. Як науковець-історик виступав з науковим доповідями на міжнародніх конґресах: істориків, візантологів, бібліотекарів та архівістів, уніоністів, музейників та ін. Написав богато наукових розвідок і праць.

Вічна їм пам'ять!

З Ординаріяту Апостольського Візитатора Українців у Західній Европі,

Рим, дня 22 грудня 1951 р.

о. д-р Марусин Мирослав
Канцлер.

† Іван, Єпп.
Апостольський Візитатор.

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Р. IV. ЧЕРВЕНЬ 1952 Ч. 2 (12)

ІВАН БУЧКО

Божою Милістю й Святого Апостольського Римського Престолу Благословенням Єпископ тит. Кадоенський, Апостольський Візитатор Українців у краях Західньої Европи

Всечесному Духовенству й Вірним українцям скитальцям мир о Господі й Архієрейське Благословення

Всечесні Отці, Дорогі Браття й Сестри!

В останньому нашому Пастирському Письмі до вас пригадали ми вам про наглий і невідкличний обов'язок, що тяжить на всіх християнах, бути світськими апостолами Христової Правди і про наглу конечність організувати в нас на зразок інших католицьких народів світське апостольство в рядах т. зв. Католицької Акції.

В томуж Пастирському Письмі ми начеркнули в загальних нарисах спосіб, як створити серед нашої розпорошеної скитальщини організовані ряди К. А. так, щоби й наш

український нарід на спілку з іншими християнськими народами створив непереможний фронт проти наступу царства Сатани, що загрожує загладою цілому світові, чи радше всім душам відкупленим Христовою Кровю. Ми всі добрі християни здаємо собі справу з тої небезпеки, що загрожує цілому світові, отже й нам, та нажаль серед нашої спільноти на чужині не видно ще ніяких поважних починів для створення зорганізованого фронту проти заливу безбожництва а це знак, що Сатана справді може похвалитись великими успіхами не тільки серед інших народів, але й серед нашого українського народу.

Коли говоримо про безбожництво, то звичайно кождий розуміє під тим словом воюючий комунізм чи большевизм, що в союзі з московським імперіялізмом мріє про підбій цілого світу. Та треба памятати, що не тільки комунізм несе зі собою безбожництво, бо навіть між найзавзятішими ворогами комунізму знайдемо відвертих безбожників, ворогів Христа й Церкви, які або горяче бажають знищити Християнство або поширюють байдужність до Христової віри й Церкви кажучи, що кожда релігія є добра й не треба шукати за правдивою релігією, або ставлять земські справи Батьківщин на першому місці, а засуджують релігію на другорядне місце як справу менше важну, приватну, до якої ніхто не сміє втручуватись. Вони не кажуть наявно, що вони є проти Христа, але про них сказав вже сам Христос: „Хто не є зі мною той проти мене, а хто не збирає зі мною, розкидає" (Мат. 12, 30).

Зі звідомлень деяких Отців Душпастирів пізнали ми, що в українських громадах по ріжних краях не видно ніякого зацікавлення для преважної справи світського апостольства, зокрема для організації Католицької Акції, а українська т. зв. провідна верства, зокрема молодь зайнята першзавсе національно-політичною чи культурною пропагандою, просто не звертає уваги і не має зрозуміння для Христових слів: „Шукайте вперед Божого Царства й його справедливости, а всьо інше буде вам додане" (Мат. 6, 33).

Знаючи добре про тяжкі умовини, в яких жиє наша скитальщина по різних краях ми й не робили собі великих надій на викликання зразу могутнього руху Католицької Акції серед нашої спільноти. Як колись у Рідному Краю так ще більше тепер на чужині ми почуваємо себе змушені звертати велику увагу на збереження нашого існування, але не завжди памятаємо на те, що Церква єдина має ту силу щоби зберегти наше існування, щоби ми не пропали

на чужині. Але якаж користь булаби для нашої Батьківщини і для наших власних душ, якщо ми збереглиб своє природне існування, а затратили б віру святу і перейнялись засадами, що їх поширює царство Сатани? Чиж не сказав Божественний Спаситель: „Що поможе чоловікові, хочби він цілий світ позискав, а свою душу згубив" (Мат. 16, 26).

Свідомі нашого пастирського тяжкого завдання не перестанемо напоминати всіх наших вірних, щоби з повною увагою й повагою прийняли на себе то післанництво, що його їм дає Церква на виконування світського апостольства. Вже нераз було сказано, що небезпека для Христового Царства в світі така велика, що Христовий Намісник, видимий Голова Церкви не завагався зарядити загальну мобілізацію всіх християн на оборону Христового Царства перед наступом царства Сатани. Це правда, що від самих початків Церква наражена на небезпеку, на переслідування і також правда, що ніяка сила не переможе Церкви, бо так запевнив нас сам Ісус Христос кажучи що: „Сили пекольні її не переможуть" (Мат. 16, 18).

Та все таки знаємо, що в борбі з царством Сатани богато душ самохіть чи під примусом зраджують Христа, переходять на службу Сатані і пропадають на віки. Ми добрі Християни маємо змагати до того, щоби не допустити, щоби Сатана мав які небуть успіхи. Ні одна душа не сміє пропасти, бо кожда душа куплена великою ціною Крови Спасителя.

Того вимагає від нас Божий закон про любов ближнього, щоби не тільки добра бажати але й творити добро, зокрема тоді коли ближньому загрожує небезпека вічної заглади.

А що релігійна байдужність, а за нею безбожництво є такою загрозою, що нависла нині вже над цілим людством, то справедливо Христові Намісники продовж останних десятиліть звертаються разураз з осторогою до всіх добрих християн, щоби приготовили рішучий і сильний відпір а навіть пішли до протинаступу на царство Сатани, щоби знівечити дотеперішні його успіхи в ріжного рода розколах, схизмах, єресях, сектах а то й серед байдужних християн-католиків. Бож треба признатись, що й між християнами-католиками не всі заховують Божі й Церковні заповіді, не всі живуть по християнськи; не одні топчуть християнські засади, бо не знають як слід ні правд віри, ні науки Церкви про християнську моральність.

Ніхто не сміє сказати, що це тільки церковна Єрархія цебто наслідники Апостолів мають обовязок дбати про оборону, поширення і закріплення Христового Царства в люд-

ських душах. Такий обовязок тяжить на всіх християнах без виїмку. Отже навіть міряни мають бути апостолами Христа.

II.

Міряни на службі Євангелія ще за життя Ісуса Христа.

Церковна Єрархія має своє окреме післанництво від Христа, що сказав до Апостолів і їх наслідників: „Ідіть у світ і навчайте всі народи — хрестіть їх в імя Отця і Сина і Святого Духа — навчайте їх заховувати те все, що я вам поручив". (Мат. 28, 19. 20). Це окреме післанництво має щей долучену власть уділяти св. Тайни, через які спливає на душі освячуюча благодать.

Але і міряни дістають своє післанництво від Церкви, щоби виконували апостольство для поширення Христової Правди. Вони не мають власти уділяти св. Тайни, ані виконувати інші священнодійства, але можуть спомагати Церковну Єрархію у ріжних діях єрархічного апостольства, завжди в стислій залежности від Церковної Єрархії зглядно з її доручення. Таке доручення дане вже і проголошене стільки разів торжественно в Папських Енцикліках і Пастирських Письмах Єпископів. Апостольство світських людей це ніяка нова річ, а давна як давна є Христова Церква. Завжди були в Церкві добрі християни, що співпрацювали чи то з початку з Апостолами, чи відтак з їхніми наслідниками над спасенням душ виконуючи ріжного роду апостольство: молитви, доброго приміру, доброї ради, жертви.

Вже в книгах св. Письма Нового Завіту, в Євангелії чи Апостольських листах записано нестертими буквами подекуди навіть імена тих світських апостолів, що не вдоволялись тим, що самі пізнали правду, але радо передавали ту правду другим. Чиж не були такими світськими апостолами пастушки з Вифлеєму, що розголошували правду про Рождество Христа Месії, якого вони бачили власними очима у вифлеємськім вертепі? Чиж не був таким апостолом праведний старець Симеон, пророчиця Анна, 72 учнів Ісуса Христа, що не належали до гурту 12. Апостолів? Скількиж то було тих побожних невіст, що не тільки спомагали своїми жертвами й трудами самого Ісуса Христа і Апостолів в буденних потребах а при цьому самі виконували апостольство поширюючи євангельську правду серед жіноцтва?

Чиж не читаємо в Євангелію св. Івана про апостольство жінки Самарянки, що по стрічі з Христом побігла між своїх

Самарян і взивала їх, щоби негайно прийшли до Христа-Месії, побачили Його і почули слова Божої науки? А уздоровлений біснуватий з Ґерази зараз таки зачав виконувати апостольство, бо „розповідав по цілому місті, що вчинив йому Ісус" (Лука 8, 38). Також сліпороджений, як тільки дістав ласку уздоровлення хоч сам бідний жебрак, не дармує, а оповідає на всі сторони про ту ласку. Його взиває до протоколу ворожа для Ісуса влада жидівська і погрожує карою клятви, щоби не розголошував Імені Ісуса Христа і не говорив про чудесне уздоровлення, а він не дається залякати і не замовкає, а виразно признається до Христа, якого вважає за Божого посланця. Відтак стрічається щераз з Христом і пізнає ще ясніше правду, що Христос є Божий Син і заявляє торжественно свою віру в Нього і віддає Йому Божу честь.

Читаючи з увагою святу Євангелію бачимо вправді з одного боку ворожу поставу супроти Христа жидівського духовного проводу і, так сказатиб, національної верхівки, але з другого боку не бракувало теж Ісусові Христові прихильників і приятелів з ріжних кругів жидівської спільноти зачинаючи від бідного простолюддя, а кінчаючи на багатих і визначних одиницях з провідної верстви. З простолюддя зпоміж вбогих рибалок, вибрав собі Христос найближчих приятелів Апостолів, що були віддані Йому на життя й смерть, простолюддя слухало зі захопленням Христову науку, подивляло Його чуда і передавало з уст до уст добру Євангельську новину. Зокрема ті всі чудесно уздоровлені виявляли свою вдячність і приязнь для Христа і поширювали вістки про сповнення Божої обітниці відносно Месії, а тим причинились до поширення Євангелія.

Та не тільки між убогим простолюддям бачимо явних і відвертих прихильників Христових, що ріжними засобами спомагають поширення доброї вістки про Мессію. Таких приятелів мав Христос і серед достатніших кругів а навіть серед учителів закону. Гостинний дім Лазаря, Марії й Марти у Витанії все стояв отвором для Христа, щоби міг там спочити по трудах. Господар, що не жалував віддати на услуги Христові своє осля при нагоді вїзду до Єрусалиму, або другий достатний чоловік, що відступив для Христа свою світлицю на Тайну Вечерю, Закхей, багатий голова спілки митарів, а вкінці Йосиф з Ариматеї і Нікодим з найвищих провідних кругів жидівських, члени Жидівської Найвищої Ради — всі вони виявляли свою приязнь для Христа не тільки серцем чи устами, але й ділами, хоч слушно могли побоюватись переслідування з боку Христових ворогів, бо

це робили в хвилях найбільше напруженої ненависти проти Христа. Ті всі приятелі і прихильники Христа це світські люди, мущини й жінки виконували світське апостольство помагаючи Христові у завершенні діла спасення людського роду. Христос як Всемогучий Бог не потребував а й нині не потребує нічиєї помочі в обороні проти Своїх ворогів, але приймав і приймає з особливим признанням віддані Йому прислуги з боку людей, для яких призначив у Своїх відвічних плянах виконання деяких завдань і дає через те зібрати заслуги на надгороду в небі.

Справді дивні дороги Божі і пляни Божої Премудрости. Христос у будові, поширенні і закріпленні свого Царства уживає таких засобів, що радше своїм вірним дає місце на виконання просто непосильних завдань, а Сам чуває тільки, щоби Його наука осталась чиста й непорочна, без домішки якої похибки. Впродовж цілих віків від коли оснував Свою Церкву Христос не рахує на людську силу, чи мудрість чи богацтво, а хоч вибрав Апостолів і доручив їм поширення Євангелія для спасення всіх душ, то не обмежується на самих Апостолах, а допускає всіх без виїмку до праці над спасенням душ, які він відкупив Своєю Кровію. За поміч в праці Апостолів обіцяє надгороду належну Апостолам, а навіть найменшу прислугу зроблену Апостолам як прим. подання склянки свіжої води — обіцяє надгородити.

Висилаючи вперше Своїх учнів з Євангельською проповіддю жадає Христос повної гостинности від усіх, з якими вони стрінуться. Горе тому, що не прийнявби Христових висланців, бо його стріне в день судний тяжча доля як та, що стрінула поганські народи Содоми і Гоморри. „Хто вас слухає, мене слухає, а хто вами гордить мною гордить", каже Божественний Спаситель (Лука 10, 16). Справа Христових Апостолів і учнів це справа самого Христа, за гостинність і прислугу зроблену їм чекає гостеприємців царська надгорода, але за зневагу й погорду Христового ученика, хоч він і не бувби Апостолом чи священиком, не мине нікого страшна кара.

III.

Міряни — вірні помічники Апостолів в початках Церкви.

Вже в святих книгах Євангелії ми бачили, яку велику участь брали міряни у службі поширення доброї вістки про Христа й Його Царство. Та ще наглядніше бачимо те в інших св. книгах Нового Завіту, а саме в книзі Апост. Діяній

і в Листах Апостолів, зокрема в листах св. Павла. Ті перші християни, що прийняли правду про Христа є переконані, що не сміють спочивати, а мусять передати і другим те щастя правдивої віри. Хоч вони й немають особливого доручення виконувати світське апостольство попри Апостолів і їхніх учнів, то вони роблять те з запалом, мимо того, що з їхнім апостольством мусіли бути готові й на найгірше, на переслідування й на смерть. Деякі з тих перших християн-мірян позискували цілі маси для Христа і були основниками церков, а мусіли шукати відтак за правдивим Апостолом, що доповнявби їхнє діло і подав вірним святі Тайни зокрема Пресвяту Євхаристію.

Ми знаємо приблизно в яких осередках Апостоли проповідували особисто Христову науку і оснували християнські громади. Алеж бачимо, що в богатьох інших осередках створено християнські громади, а це каже догадуватись, що поза Апостолами було богато незнаних нам проповідників Євангелія, що позискували луші для Христа. Про одну таку християнську громаду в Потіолі (в Італії) згадує св. Лука (Діян. 28, 13. 14.), що її стрінув св. Павло в своїй подорожі до Риму і перебув у тій громаді продовж 7 днів. А і в самому Римі дуже правдоподібно поширили Християнство світські проповідники ще до приходу там св. Петра й св. Павла. Святий Павло пише свого чудового листа до Римлян в 58 р. отже на три роки перед своїм приходом до Риму в 61 р. п. Хр. і передає в листі поздоровлення 24 світським особам загально знаним як заслуженим для Церкви.

Світські люди — але віддані душею й серцем Христовій справі, злучені вузлом приязни зі св. Павлом, від якого дістають поучення, як поступати, як розуміти Христову науку, ті світські люди виконують апостольство і помагають Йому в апостольській праці, бо він не має змоги самий усю працю виконати. Він навіть ще не вспів дійти до Риму і щойно сподіється там прибути, але вже передтим висилає або уповажнює своїх учнів і приятелів з поміж мущин і жінок, щоби проповідували Євангеліє і позискували душі для Христового Царства.

Такі були перші християни і то не тільки в Римі але всюди, де не булиб, трудились в імя Христа, з любови до Христа і до душ людських. Просто всі хрещені ставались зразу апостолами і сіяли Боже сімя, яке зростало і множилось мимо всіх труднощів і небезпек.

Другий такий чудовий примір плідного світського апостольства маємо на Антіохії, де вперше визнавці Христа назвались Християнами. Величезне на тодішні часи сто-

личне місто Сирії Антіохія з 500.000 мешканців з ріжних національностей (македонці, жиди, сирійці, фенікійці, римляни) прийняло першу вістку Євангелія зараз по першому переслідуванні Христіян в Єрусалимі, в якому убито св. Стефана цебто один рік по смерти Ісуса Христа. Як оповідає св. Лука в „Діян. Апост." 11, 19., туди прийшла з Єрусалиму одна маленька громадка христіян, що врятувалась від переслідування. Більша частина тої громадки христіян це були навернені жиди, але були там теж і новонавернені греки з Кипру чи з Киренаіки, що правдоподібно охрестились в день Сошествія Св. Духа.

А хоч і тут христіяни не могли сподіватись спокою, то таки не дармували, але зачали проповідувати Євангеліє, зразу між самими жидами а відтак і між іншими поганськими мешканцями Антіохії. Благословення Боже супроводило їхні змагання, бо велике число жидів і поган увірили і навернулись до Господа — каже св. Лука. Вістка про те дійшла до Апостолів, що все ще перебували в Єрусалимі. Тоді Апостоли вислали Варнаву на звідини до Антіохії. Він прийшов туди і втішився, бо бачив успіхи Божої благодати тай просив усіх, щоби витривали в вірі, а при цьому разом з ними взявся до проповідування Господньої Євангелії і помножив ще більше число навернених. І тут в Антіохії вперше визнавцям Христової науки дано назву „Христіяни".

З оповідання св. Луки видно відразу, що в Антіохії світські люди зачинають виконувати апостольство Євангелія, а Господь благословить ту працю великими успіхами. Апостоли, цебто Церковна Єрархія у свідомости свого Божого післанництва, чувають над поширенням Євангелія, і як тільки дістали вістку про події в Антіохії так сказатиб рішають урядово вислати туди Варнаву, щоби ствердив на місці стан справи, бо на те й установив Христос Церковну Владу, щоби в Церкві все пішло згідно і в порозумінні з Церковною Владою. Варнава бачучи наглядно, що Боже благословення спочило на громаді в Антіохії приймає те з признанням до відома і як висланець Апостолів стає в проводі апостольської праці в Антіохії, а тоді успіхи множаться до тої міри, що громада новонавернених в Антіохії вже й дістає урядову назву „Христіяни".

Немає сумніву, що христіянство в Антіохії завдячує свій початок і зріст першзавсе світським апостолам. Святе Письмо — Діян. Апост. 8, 1. — виразно каже, що який один рік по смерти Христа постало велике переслідування проти Єрусалимської Церкви, а вслід за тим усі вірні розбіглись на всі сторони по околицях Юдеї й Самарії, тільки одні

Апостоли остались в Єрусалимі. Щож роблять ці збігці, що врятувались від переслідування? Виразно каже св. Лука, що вони ходили всюди й проповідували Євангеліє (Діян. 8, 4). Не сиділи на місці, ходили з одного місця на друге і проповідували Христа. Не було то вигідне апостольство, десь колись, у вільному часі, в спокійній хаті серед приятелів і прихильників. То апостольство коштувало їх богато труду, невигоди, небезпеки від своїх і чужих, без уваги на шкоду своїм власним інтересам, чи інтересам родини а до того виконували на свій власний кошт. Справді треба подивляти ревність тих перших світських апостолів а рівночасно встидатись за тих, що нині називають себе християнами, але не хочуть і пальцем рухнути за справу Христову, за оборону Христа проти ворожих напастей, за побіду Христа над світом, за спасення душ своїх ближніх.

Є і такі, що кажуть безстидно: „Мені вистарчить спасти мою власну душу, що мені до спасення душі ближнього, пощо я маю цікавитись чужими справами? На те є досить Єпископів й священиків, вони мають обов'язок дбати про спасіння душ, я не маю охоти ані права до того мішатись. Нехай зрештою кождий дбає про свою власну душу". Справді треба стидатись за багатьох теперішних християн, бо вони навіть негідні тієї славної назви, якщо вони мимо усильних напімнень і візвань Церковної Єрархії і супроти наявної небезпеки заливу нового поганства в світі не отряслися з байдужності і не стають в ряди організованого апостольства для обнови світу в Христі. Таж кождий бачить вже на основі Книг св. Письма Нового Завіту, що Християнство поширилось не тільки працею Апостолів але й прецінною співпрацею мірян, світських апостолів, що в ріжний спосіб спомагали змагання Апостолів Христових. З тих св. Книг бачимо, в яких умовинах ішла співпраця мірян з Апостолами, і Христова віра поширювалась в часах, коли Христова Церква була ще в кайданах, не мала християнських святинь, а священики не могли ще проповідувати прилюдно Боже слово.

А все таки Християнство здобуває собі визнавців у всіх кругах людської спільноти і серед бідноти і в царських палатах. Не всюди могли дуступити Апостоли Христові, не всюди могли на місці особисто зачати проповідь Євангелія, але з вдячністю приймають поміч світських людей в проповідуванні Євангелія і чувають над тим, щоби в поодиноких громадах забезпечити Богопочитання, а при нагоді відвідують, проповідають, утверджують у вірі, справляють похибки, що могли закрастися в передаванні Христової науки світ-

ськими людьми. Так було в початках Церкви, так було і впродовж цілої історії Церкви, що міряни виконували помічну апостольську працю без особливих доручень з боку Церковної Єрархії.

IУ.

Конечність зорганізованої оборони Християнства.

Часи, які нині переживаємо, особливо тяжкі для правдивого Християнства, бо над світом нависла загроза заливу нового поганства, а з ним і загроза для нас усіх втратити той духовний спадок, що його ми дістали по наших батьках від попередних поколінь. Тому Верховні Пастирі Христового стада, що з Петрової скали бачуть ту загрозу краще як хтонебудь інший, заряджують загальну мобілізацію всіх християн, щоби вони під проводом Церковної Єрархії відперли наступ царства Сатани й відзискали понесені дотепер втрати. Апостольський Престол в Римі не впроваджує нових засобів борби проти заливу нового поганства тільки видосконалює старі засоби, що їх від початку уживала Христова Церква а саме вимагає, щоби нинішні християни виконали своє завдання супроти Христа й його Церкви так, як те робили перші Християни, виконуючи світське апостольство. А що Христові вороги в останніх десятиліттях зорганізували борбу проти Христа й Його Церкви так, як ще ніколи перед тим під одним проводом, то й з боку добрих християн мусить бути зорганізована протидія, в боєвих рядах Католицької Акції під проводом Церковної Єрархії, бо тільки зорганізована протидія може бути успішна. Це правда, що організація Католицької Акції не виключає світського апостольства і поза організацією, яка зрештою навіть не може всіх без виїмку прийняти в свої ряди. Завжди знайдуться серед християнської спільноти люди, що з деяких причин не знайдуть місця в Католицькій Акції, яка слушно ставить деякі вимоги до тих, що стають її членами. Та поза зорганізованими рядами Католицької Акції кождий християнин без виїмку має змогу виконувати світське апостольство, чи то добрим приміром, чи то молитвою, чи терпінням.

Натомісць члени Католицької Акції поза молитвою й жертвою мають щей діяти, а до діяльности не кождий християнин має дані ані не кождий має змогу проводити діяльність. Зате кождий добрий християнин має дані на те,

щоби був світським апостолом, хоч і бувби поза рямцями організації Католицької Акції. Що більше можемо сказати, що світський апостол, який не належить до організації К. А. цебто не є членом одного з 4 підставових Союзів (мущин, жінок, муж. і жін. молоді) мігби виконувати навіть ті самі завдання, що їх виконують члени К. А. але його праця хоч і похвальна не є організована і не може мати таких успіхів, які має зорганізована праця. А саме в тому й суть справи, що супроти зорганізованого наступу Сатани на знищення Христіянства в масах, треба з боку христіян зорганізованого масового відпору, а навіть масового зорганізованого протинаступу.

V.

Світське апостольство й К. А. в первісній Церкві.

Кажемо, що К. А. не нова річ, бо маємо на це докази в самій Євангелії, де оповідається про світських людей що служили Христові, розголошуючи правлу Євангелія. Ще більше говорять про те інші книги св. Письма Нового Завіту, а саме книга Діяній Апостольських і Листи Апостолів. Але беручи стисло, мусимо сказати, що в первісній Церкві не було К. А. в нинішному змислі бо не було організацій, які є нині, а було тільки світське апостольство виконуване людьми доброї волі, які вважали за своє завдання поширювати Христову Правду, що її вони самі пізнали. Тай годі вимагати від первісних Христіян, що збирались потайки в катакомбах чи приватних домах на Богослужбу, прийняття св. Тайн і на вислухання Божого слова — і то завжди в небезпеці попасти в руки ворогів, — годі вимагати організацій і маніфестацій з прапорами, відзнаками, летючками, тощо.

Цеж були початки Христової Церкви, часи повні небезпек що загрожували з усіх боків фізичним знищенням перших надбань Церкви. Зрештою з тих самих книг св. Письма, зокрема з Апостольських Листів видно теж, що й не треба було такої організації, бо кождий добрий христіянин горів любовю до Христа й любовю до людських душ, відчував потребу серця піти на службу Христової Євангелії, дати змогу й другим пізнати Христову Правду, позискати як найбільше душ для Христа. Були вправді і літеплі христіяни, що їх не цікавив зріст Христової віри, були й такі, що зраджували Христа й відпадали від віри. але про них

мало знаємо, зате дійшли до нас певні вісті про ревних світських апостолів, що вважали обовязком своєї совісті спомагати Христових Апостолів ріжними засобами, навіть проповідуванням Євангелії там, де Апостоли не дійшли, або не мали змоги проповідати.

Звідкиж бралась та ревність в первісних християн, що вони, хоч дуже часто не мали високої освіти, ані не мали засобів, що їх мають новітні християни, з такою посвятою виконували апостольство серед ворожо настроєного світу? Немає сумніву, що це першзавсе Божа благодать, яку вони отримали в св. Тайні Хрещення викликувала в них таку ревність про Христове Царство, щоби воно поширилось як найбільше і обняло всіх людей. Але треба також признати, що ті первісні Християни, приймаючи Христову науку, переймались нею до живого так, що християнські засади про любов Бога й ближнього були одинокими їх життєвими засадами.

Нинішні християни, охрещені переважно в дитинячому віці, дуже часто зростаючи серед збайдужнілого для Христа окруження, навіть не мали змоги пізнати як слід християнську науку, бо не мали ані достаточної науки катихизму, ані правдивого християнського виховання.

Читаючи листи св. Павла до первісних Християн в Римі, чи Коринті, чи Єфезі ми дивуємося, як міг цей Великий Апостол народів писати про такі глибокі правди віри як про благодать Божу, про Святого Духа, про Церкву — містичне таїнственне Тіло Христове? Таж нині про ті правди не мають найменшого поняття люди, що хваляться високою освітою і мають претенсії, щоби бути провідниками народу. А св. Павло пише про такі правди до первісних Християн, які щойно навернулись з поганства чи з жидівства, а до того напевно більша частина з них не мала й середної освіти. Це правда, що Святий Дух просвічував уми тих первісних християн, щоби вони зрозуміли ті глибокі правди, але також що ласка Духа Святого дається тому, що хоче, бажає її і просить про неї. А такі були первісні Християни, що не жалували часу на молитву, на Богослужбу, збирались у вогких підземеллях щоби вислухати Божого слова, навчитись християнських правд, що важніші за всі інші справи. Тому і до первісних Християн можна було писати про таку глибоку правду, як про досконаліть християнську, Божу благодать, про дари Святого Духа, про те, що тіло християнина є храмом Святого Духа, якого ніхто не сміє сплямити гріхом.

Для первісних Християн наука св. Павла про Церкву як таїнственне Христове тіло, в якому Христос є головою а ми

всі членами — була така ясна й зрозуміла і проймала їх наскрізь так, що вони саме як члени того таїнственого тіла посвячували всі свої змагання для його зросту. для прославлення Голови того тіла — Христа. Бо якщо Церква це таїнственне Христове тіло, в якому Христос голова, а ми члени, а це тіло живе і ми маємо бути живі члени того тіла, то як в людському тілі всі члени всі клітини жиють і виконують свої дії для добра цілости, так і в таїнственному тілі Христовому всі члени повинні те саме робити. Так поучував св. Павло своїх любих Коринтян (I Кор. 12, 21—26), щоби їх навчити обовязку супроти Христа, супроти Церкви, супроти кождого ближнього в Христі. Мертві члени у людському тілі є каліцтвом для тіла. Таких членів не сміє бути в Христовому таїнственому тілі, бо Церква це живий організм, а всі члени мусять бути діяльні, виконувати дії для добра цілого організму. А що Церкву оснував Христос для продовження діла спасення людського роду то й усі члени Церкви мають над тою справою потрудитись. Отже кождий чоловік, що став членом Церкви через св. Тайну Хрещення а відтак через св. Тайну Миропомазання дістав ще знамя Христового воїна, мусить для тієї цілі посвятитись, щоби Церква наша матір виконала Христове доручення. Саме з того знамени воїна — жовніра Христового ще ясніше виходить той обовязок брати чинну участь в борбі зі світом за Христове Царство бо воїн — жовнір є тільки для служби Батьківшині, а не для яких своїх інтересів. Що бувби варта такий воїн — жовнір, що тільки час до часу бравби на себе військовий мундур, а на випадок небезпеки війни сховавбися і не пішов боронити Батьківщини. Таких саме воїнів маємо богато серед нинішних християн, що вправді охрещені і миропомазані, цебто є членами Церкви і воїнами Христовими, але тільки з метрики, бо своїх завдань не чохуть, ані не думають виконувати.

Не такі були первісні християни, бо вони поважно трактували свою приналежність до Христової Церкви через Хрещення й Миропомазання і сповняли своє завданни супроти Христа й Церкви з правдивою посвятою. Тому не тільки Христовим Апостолам маємо завдячувати поширення Христової віри, але також і тим мірянам світським апостолам. Як мило читається 16-главу листу св. Павла до Римлян, де той великий Апостол народів з найбільшим признанням висловлюється про світських апостолів, яких називає по імені і підносить їхні заслуги для поширення Христової Євангелії. Здавалобся, що аж за богато хвалить їх св. Апостол Павло і тим зменшує свої заслуги бо просто таки каже, що завдя-

чує їм рятунок свого життя і свої успіхи в апостольській праці. Він називає їх своїми співробітниками, хоч вони світські люди, а між ними і жінки, бо вони справді співпрацювали з Апостолом і спомагали його в апостольських змаганнях. Жінку Фіву, що через неї св. Павло передає свого Листа до Римлян називає він просто таки служителькою Церкви в Кенхреях, що помогла богатьом християнам а й самому Апостолові Павлові, про Андроніка і Юлію каже, що вони за своє апостольство вже й потерпіли переслідування і прославилися між Апостолами. Таких співробітників мав Апостол Павло а й усі інші Апостоли в кождій місцевости, за їх посередництвом піддержував звязки з кождою громадою, давав ріжні доручення, поучення, листи свої апостольські, що хоч звернені до одної громади, мали іти зараз до наступної громади і далі, щоби наука Апостола дісталась всюди.

Чи між нинішними християнами зокрема в українській спільноті знайдеться богато таких, що їх можнаби назвати помічниками Церковної Єрархії в апостольській праці? Чи богато буде таких відважних жінок як Фіва, що несла лист св. Павла до Риму наражаючись на ріжні труди, невигоди і небезпеки? Чи богато є таких, що підіймуться справи поширення Пастирського Листа свого Архієрея про Католицьку Акцію, чи справи поширення підручника Катехизму в кождій родині, а то і в руках кождої дорослої людини? Скількиж то між нашими українцями католиками таких, що були на подобу первісних християн свідомі свойого завдання супроти Церкви й Церковної Єрархії, й готові статись світськими місіонарами Христової Євангелії серед своїх таки братів — українців, які збаламучені фалшивою сектянською пропагандою чи православієм? Чи не требаби радше ствердити, що богато українців католиків не має відваги заявитись перед іновірцями за своєю одиноко правдивою Церквою, або таки дехто каже, що кожда віра добра, а православіє то таки прадідна українська віра.

Чи знайдуться між українськими вченими оборонці правдивої Христової Церкви проти заливу нового поганства так, як це робили в перших віках знані учені й філософи Арнобій, Юстин, Атенаґорас, Мінуцій Фелікс, Ляктанцій, Тертуліян, Оріген, що боронили Христову науку перед напастями поган і єретиків?

VI.

Життєва програма християнина.

Щож то за причина такої відсталости нинішних християн від первісних християн, що в світському апостолуванні доконували справді геройських діл? Не має сумніву, що такий стан треба записати на рахунок успіхів царства Сатани, що ріжними хитрими способами пропаганди вспів опанувати прилюдну опінію, пресу, радіо, літературу і накинути свою фальшиву науку про релігію й Церкву немовби це були речі другорядні, меншого значіння, а на першому місці треба ставити земські справи Батьківщини й добробуту. Первісні християни розуміли добре, що стаючи через св. Хрещення членами Церкви Христової, що є таїнственим тілом Христовим, вони є органічно звязні з тою Церквою зокрема з Головою таїнственого тіла Христом, від якого спливає благодать на всі члени таїнственого тіла. Вони жили життям Церкви, так як у людському тілі кождий член жие життям тіла і для добра цілого тіла. Вони розуміли, що вимога християнської любови ближнього тяжить на кождому християнині, і кождий мусить дбати не тільки про спасення своєї душі але і душі ближнього, бо ми всі, як каже св. Апостол Павло: „одно в Христі" (І. Кор. 3, 28).

У нинішних християн, зокрема серед нашої української спільноти, заникло майже цілком правдиве поняття про Церкву Христову і наші завдання супроти неї. Воно сталось не тільки через нещасний двоподіл на два віроісповідання (католицьке й православне), але треба правду сказати, що й серед самих українців католиків ствердити можна грубе незнання початкових правд християнської віри, зокрема про Христову Церкву. В останньому нашому Пастирському Письмі ми вважали за вказане поставити в програму нашого світського апостольства, яке має статись організацією нашої Католицької Акції підставове завдання: Піднести й поширити релігійну свідомість серед нашої спільноти на чужині, а практичним засобом до того має бути клич: „в руках кождої української християнкої родини, або ще краще в руках кождого дорослого українця мусить знайтись книжка, що називається Християнський — Катихизм". Щойно при кінці року з дотичних звідомлень будемо знати, наскільки виконано цей клич, скільки підручників катихизму розійшлося серед 100-тисячної маси українських скитальців в Західніх Европейських краях. Та в нинішному нашому Пастирському Письмі щераз підкреслюємо поставлене вгорі завдання і піднесений клич про поширення Хри-

стіянського Катихизму. Також ще раз взиваємо наших вірних, щоби вважали обовязком совісти передплачувати одинокий беззастережно католицький тижневик і орган Католицької Акції „Християнський Голос" як також католицькі місячники „Вісник" у Франції, „Голос Христа" у Бельгії, бо вони й призначені на те, щоби піднести нашу релігійно-церковну свідомість і закріпити духовні звязки між вірними а Церквою.

Зокрема поручаємо нашим Дорогим Вірним вчитуватись з увагою в цінну працю Монс. Чіварді про „Вишкіл до апостольства", що її тепер передруковується на сторінках тижневика „Християнський Голос" а до кінця біжучого року появиться окремою книжкою для ужитку наших світських апостолів. Вже до нині читаючи частинами цю книжку мали наші вірні нагоду пізнати, які вимоги ставить Церква до світських апостолів в організованих рядах Католицької Акції, щоби під проводом Церковної Єрархії сповнити обовязок совісти супроти Христа й Його Церкви. Найважніша з тих вимог це перзавсе внутрішня злука з Христом через освячуючу благодать, бо виразно каже Христос в Євангелії „Без мене нічого не можете зробити" (Іван 15, 5). Той звязок з Христом ми навязали в св. Хрещенні і його мусимо затримати під загрозою вічної загибелі. Якщо ми втратили той звязок через гріх, маємо на те св. Тайну Сповіді, щоби на ново його привернути. Та попри осячуючу благодать християнин повинен мати також знання важних правд віри, а якщо виконує світське апостольство то мусить мати достаточну релігійну освіту, бодай таку, як їїї дає „Малий Катихизм".

На програму життя кождого християнина а зокрема світського апостола складаються три слова: м о л и т в а, д і я, ж е р т в а. Молитвою випрошуємо собі в Бога благодатей на всі життєві потреби, дія потрібна щоби показати ділом, що наша віра жива, бо як каже св. Яків (2, 26). „Віра без діл мертва". Жертва необхідна, бо проповідник і учитель наш Ісус Христос таку дорогу життєву призначив нам, дорогу хреста: „Хто не візьме свого хреста і не йде слідом за мною не може бути моїм учеником" (Лука, 14, 27). Такою була програма життя первісних християн, такою мусить бути й наша програма, якщо хочемо бути гідні назви християнина.

Вимолюймо собі в Бога благодати, щоби ми мали щастя чимнебудь причинитись до зросту Христового Царства в людських душах, покажім ділом нашу любов до Христа й до людських душ, не вагаймося пожертвувати наші вигоди,

наш труд, наші засоби для святої справи Христа. Христова справа це наша справа і тут і в вічності.

Благодать вам і мир від Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога й Отця і причастя Святого Духа хай буде з вами всіми. Амінь.

Дано в Римі в Задушну Суботу, дня 7. червня 1952 р.

† ІВАН, Єпископ,
Апост. Візитатор.

Ч. 346/ФАВ.

1. Подяка Святішого Вітця для Українців у Західній Европі за збірки на «Петрів Гріш».

Секретаріят Стану
Його Святости.

З Ватикану, дня 11. березня 1952.

Ваша Ексцеленціє,

Святіший Отець дістав звідомлення від Апостольських Нунціїв у Франції й Бельгії, що між вірними Українцями у тих краях зроблено збірку грошевих сум на „Петрів Гріш". Святіший Отець поручив мені подякувати добрим вірним за посередництвом Вашої Ексцеленції.

Це була правдива потіха для Спільного всім Вітця серед тих сумних вісток, що приходять до Нього зі Східної Европи, бачити те прив'язання Ваших вірних до Його Особи і те змагання прийти Йому в поміч у Його різнородній добродійності.

Він сердечно дякує їм, а Вам доручує висловити Його почування перед усіма тими, що щедро зложили свій дар. Благаючи в надгороду для них і для Вашої Ексцеленції обильної Божої помочі, Він пересилає всім Українцям з цілого серця Своє Апостольське Благословення.

Прошу прийняти Ексцеленціє запевнення моїх почувань повного віддання в Господі.

І. Хр. Монтіні,
Субститут.

Його Ексцеленція
Преосвященний Архиєрей
Кир ІВАН БУЧКО
Апостольський Візитатор
для Українців у Зах. Европі
Рим.

Такі самі письма від Секретаріяту Стану Його Святости Папи надіслано на руки Апостольського Візитатора з подякою Святішого Вітця окремо за збірку на „Петрів Гріш" поміж нашими вірними в Англії і в Німеччині.

Подаючи це до відома нашого Всч. Духовенства й наших вірних додаємо ще й з нашого боку подяку за те, що в минулому році 1951. наші вірні Українці розсіяні по краях

Захід. Европи не поминули милої нагоди, щоб показати Святішому Вітцеві свою синівську любов і прив'язання, а рівночасно дали доказ найглибшої вдячности за все добро, що спливає на них з рук Христового Намісника.

Правда, невеликі то суми, які зложили наші вірні в дарі любови для Святішого Вітця:

в Англії — 47. 5. 11 ф. ст.,
в Німеччині — 203,70 н. м.,
у Франції — 5.126 — фр. фр.,
в Бельгії — 3.127 — б. фр.

Але Святіший Отець зволив прийняти той дар з особливим признанням а навіть окремим письмом дякує за це і дає зі серця своє Апостольське Благословення для всіх Українців, яких доля так дуже лежить Йому на серці.

При цій нагоді пригадуємо нашому Всеч. Духовенству й нашим Вірним, щоби й цього року з близьким вже Празником Святих Верховних Апостолів Петра й Павла перевели збірку на „Петрів Гріш", яка має бути черговим доказом прив'язання, любови й вдячности для Святішого Вітця.

Р и м, дня 20. травня 1952.

† ІВАН, Єпископ,
Апостольський Візитатор.

Ч. 165/Ос.

2. Телєграма Святішого Вітця з приводу важкої недуги Преосв. Апостольського Візитатора.

Святіший Отець на вістку про тяжку недугу Преосв. Апостольського Візитатора у день перед важкою операцією прислав телєграму такого змісту:

Ватикан, дня 21. січня 1952.

„Висловлюючи найкращі побажання повного виздоровіння для Вашої Ексцеленції Його Святість пересилає зі серця Своє особливе Апостольське Благословення і благає найбагатших благодатей і потіх небесних".

М о н т і н і, Субститут.

3. Подяка Преосв. Апостольського Візитатора за почування любови й за святі молитви підчас тяжкої недуги.

Підчас моєї тяжкої недуги зазнав я з усіх усюдів безліч виявів любови й прихильности для мене у зворушливих висловах спочування, побажання й запевнення про' гарячі молитви за скоре й повне видужання. Милосерний Господь вислухав благання добрих людей і просто завернув мене з того світу, де я, здається стояв уже одною ногою. Від двох тижнів я міг вже покинути лічницю і відчуваю, що поволеньки вертається сила й охота до дальшої праці.

Дякуючи Всемогучому й Милосерному Богові й Матінці нашій Небесній за ту ласку, я не перестаю благати рівночасно про надгороду з Неба для тих усіх, що виявили супроти мене стільки ніжних почувань відданости й любови, а зокрема для тих, що жертвували для мене свої святі молитви, а були й такі, що в почуванні геройської любови ближнього не завагались жертвувати й власне життя.

Не маючи змоги їм усім відповісти окремою подякою, висловлюю на цьому місці мою найсердечнішу подяку для них усіх разом і для кожного зосібна, в першій мірі для наших Високопреподобних і Всечесних Отців Духовних, для наших Хвальних Установ й Організацій, для Хвальних Редакцій наших часописів і для всіх, всіх Дорогих Братів і Сестер наших розсіяних по всіх краях світу, що, не зважаючи на власні скитальчі злидні, схотіли пам'ятати і про моє терпіння і своїми зворушливими виявами любови принесли мені стільки потіхи.

Нехай Бог надгородить Вас усіх стократно небесною потіхою.

Рим, дня 12. березня 1952.

† ІВАН, Єпископ,
Апостольський Візитатор.

Ч. 739/КА.

4. До Всечесного Духовенства про Католицьку Акцію.

Від яких 30 літ у нас не замовкають збірні чи поєдинчі заклики нашої Церковної Єрархії до Духовенства і вірних, щоби змагали до створення Організації Католицької Акції

так, як це зробили в себе інші католицькі народи. Зокрема від незабутнього в нас Свята під кличем „Українська Молодь Христові" започатковано в Рідному Краю статутове створення Католицької Акції, уряджено відповідні курси для вишколу організаторів К. А. а вслід за тим започатковано видавництво журналу „Католицька Акція".

На кілька літ до вибуху другої світової війни з радістю можна було ствердити деякі успіхи, хоч і невеликі, але вже дуже відрадним успіхом було те, що сама назва К. А. прийнялась загально в нашій Галицькій Церковній Провінції, а при цьому зростало зрозуміння для конечности тієї спасенної організації зогляду на зростаючу байдужність до релігійних справ, які дотепер мусіли завжди вступатись на другe місце перед національними справами, що просто взяли в полон загал нашої молоді. Сказати правду то таки з боку загалу нашого Духовенства не було належного зацікавлення справою К. А., а треба це з прикрістю ствердити, що й нині на скитальщині наше Всч. Духовенство не присвячує тій справі такої уваги, як треба.

Вже від кількох літ безнастанно пригадується при ріжних нагодах на обовязок створити в кождій українській Громаді клітину чи кружок К. А., та нажаль щей досі мало хто з наших о.о. Душпастирів вивязався з того обовязку як слід, а деякі просто таки нічого не зробили в тому напрямі. Булоби дуже сумно, якщо той стан бувби спричинений легковаженням справи і тому радше треба догадуватись, що більшість наших о.о. Душпастирів не маючи відповідного підготування в тому згляді не знає як до того взятись, як створити підставові клітини, як виробити з тих клітин Союзи (мужчин, жінок, муж. молоді й жін. молоді). Та навіть в тому випадку, що причиною є незнання організаційних метод воно не дає похвального свідоцтва нашому Духовенству, бо показує його просто недорослим до теперішних великих і тяжких завдань. Треба справді стидатись, що серед повени наших преріжних національних суспільно-політичних і культурних організацій ми тільки з трудом втримуємо традиційну Організацію нашої Церкви а на модерні організації, яких вимагають нинішні лукаві часи, нас не стати і то не через брак матеріяльних засобів, але просто через брак здібностий, через нерадивість, а може й через брак ревности про Божу славу і спасення повірених нам душ.

В останньому нашому Пастирському Листі з січня ц. р. ми подали деякі напрями, як приступати до організування К. А. серед нашої скитальщини і призначили програму на

біжучий рік. Очікували ми, що наше Духовенство не тільки прочитає то Пастирське письмо в церкві для вірних, але й простудіює його та візьме за предмет нарад на Соборчиках, щоби обмінятись думками зі всіма Отцями Душпастирями даної области та вишукати відповідний доцільний спосіб на „рушення з місця" Організації К. А. в нас. Зі звідомлень деяких Соборчиків видно, що і реферати і дискусія на тему К. А. оберталась довкола примітивних, деколи хибних, понять про К. А. без належної уваги для вказівок даних у Пастирському Листі. Це знак, що Всч. Отці Душпастирі не включили тої справи у програму своєї душпастирської діяльности так, як того вимагає нинішне лихоліття, що його переживаємо на вигнанні.

На одному Соборчику піднесено справу Статуту Католицької Акції у нас а також справу призначення Головної Управи чи Краєвих Управ К. А. Ті справи покищо не є пекучі і вони в свойому часі чергово будуть полагоджені. На тепер для нас усіх найважніша справа це справа вишколу світських апостолів, що колись будуть діячами Католицької Акції, а той вишкіл відбувається через поширення релігійної освіти і здійснення клича: Катихизм в руку кождого дорослого українця чи українки. Такий вишкіл повинен був зачатись вже в початкових місяцях біжучого року в кождому нашому Душпастирстві. Його повинен зорганізувати дотичний Отець Душпастир при помочі Кружка чи Комітету Католицької Акції, що мав бути створений в кождому Душпастирстві зглядно в кождій українській громаді, яка має бодай 20. душ.

Маю надію, що підчас найблищої подорожі по краях Европи буду мати нагоду стрінутись з о.о. Душпастирями усіх країв на конференціях. Вже нині прошу Впр. Отців Генеральних Вікаріїв, щоби призначило одного з о.о. Душпастирів до приготування доповіді на тему Католицької Акції, але з тим що доповідь має подати першзавсе способи виконання цьогорічної програми нашої Католицької Акції і здійснення нашого Клича.

Відкладаючи на пізніше поладнання справи Статуту К. А. серед нашого розпорошення на чужині, покищо не змінюємо нічого іншого з давних постанов про Головну Управу нашої Католицької Акції як тільки те, що вважаємо за вказане, щоби Головний Церковний Ассистент був в місці осідку Апостольського Візитатора і тому в теперішному Українському Віснику проголошуємо іменування Головного Церковного Ассистента в особі Всесв. Отця Д-р Івана Хоми, другого секретаря й архіваря Апостольського Візитатора.

Обласний Церковний Ассистент для кождого Генерального Вікаріяту А. В. зокрема буде іменуваний на предложення дотичного Генерального Вікарія Апостольського Візитатора.

Церковним Ассистентом місцевого Кружка Католицької Акції є з уряду місцевий кожночасний Отець Душпастир. Високопреподобні Отці Генеральні Вікарії Ап. Віз. приймають до відома призначення Отцями Душпастирями Голов місцевих Кружків Католицької Акції.

Всі Церковні Ассистенти зачинаючи від Головного а кінчаючи на місцевих мають права і обовязки слідкувати за тим, щоби доручення Церковной Влади для Організації Католицької Акції були виконувані, а першзавсе мають бути дорадниками й духовними провідниками для католицьких організацій у свойому крузі діяння.

Р и м, дня 6. червня 1952.

† ІВАН, Єпископ,
Апост. Візитатор.

Ч. 724/МС.

5. Торжественне отворення української Малої Семінарії в Люрі у Франції.

У слід за веселою новиною поданою в попередному числі нашого Урядового Вісника за січень 1952 про отворення нашої Малої Семінарії в Люрі (коло Орлеан) у Франції, мило нам подати до відома Всч. Духовенства й вірних, що при Божій помочі і щедрій грошовій допомозі з боку Святішого Апостольського Престолу через Його Еміненцію Впреосв. Кардинала Євгена Тіссерана величезним коштом яких 8. міліонів фр. франків будинок нашого маєтку в Люрі відбудовано і пристосовано до вимог шкільних приписів так, що наші малі семінаристи вже скоро замешкають у своїй хаті під проводом своїх добрих Настоятелів о.о. Салезіян і будуть учитись у своїй школі.

Щоби подякувати Всемогучому Богові за те велике досягнення нашої Церкви на чужині і випросити Божого благословення для тієї цінної нашої Установи, ми в порозумінню з о.о. Настоятелями нашої Малої Семінарії приготовили велике торжество святочного отворення української Малої Семінарії імені св. Івана Боско на неділю дня 29. червня ц. р., що сходиться з Празником святих Верховних Апостолів Петра й Павла по новому стилю.

Того дня віправиться в Люрі торжественна Архієрейська Літургія і посвячення будинку Малої Семінарії. Наш найвищий церковний Зверхник, що в імені Святішого Отця кермує всіми справами Східної Церкви, наш незрівнаний Покровитель і Добродій Його Еміненція Кардинал Євген Тіссеран, Секретар Свящ. Конгрегації для Східної Церкви зволив обіцяти свою вселаскавішу участь у тому нашому великому торжестві, ассистуючи активно в Архієрейській Літургії і уділюючи Апостольського Благословення.

До участи в тому торжестві запрошуємо Преосвящених Єпископів і Достойників Франції. Само собою розуміється, що запрошуємо теж усе наше Всч. Духовенство і вірних у Франції тай з усіх інших країв Европи.

Сподіємося, що з усіх околиць Франції наші українські Громади пришлють на той день свої паломництва до Люрі, щоби разом з нами одними устами й одним серцем благодарили Богу за наші досягнення й благали в Бога благословення для великого діла, на більшу Божу славу й на добро українського народу.

Дано в Римі, дня 3. червня 1952.

† ІВАН, Єпископ,
Апостольський Візитатор.

Ч. 725/ДС.

6. Прийняття нових кандидатів до духовного стану

Пригадується Всч. ОО. Душпастирям обов'язок звертати урагу на конечність доповнити проріджені ряди нашого Духовенства і запобігти потребі духовної опіки для наших скитальців розкинених по краях Европи, а далі й по всіх краях світу. Наші Преосвященні Владики в Америці й Канаді з особливою ревністю дбають про забезпечення душпастирської опіки у своїх Апостольських Ексархатах, але наші скитальці, що знайшлись на інших континентах поза Америкою й Канадою, разураз звертаються сюди до Риму з горячими просьбами, прислати їм наших священиків. Нажаль не завжди маємо змогу вислухати їхню просьбу, просто через брак священиків, бо навіть в деяких европейських краях дається відчувати недостача священиків — Душпас-

тирів. Переважна частина священиків-скитальців вже переселилась за океан і знайшла місце для душпастирської праці по більшій части в Америці й Канаді так, що у вільній частині Европи осталось ледви яких 75 світських священиків до душпастирської розпорядимости серед близько 100.000 наших скитальців поселених по ріжних краях.

Через брак нових покликань ми були змушені в 1950 р. зліквідувати нашу Духовну Семінарію в Кулємборзі (Голяндія), яка в повоєнному часі дала нашій Церкві коло 20. священиків. Осталась нам ще в Римі Папська Духовна Семінарія ім. св. Йосафата, що призначена на виховання нашого Духовенства для всіх наших Єпархій. Та нажаль від деякого часу немає й тут припливу нових кандидатів, тому і над нею нависла загроза ліквідації, якщо не зголосяться в найблищих літах і не прийдуть нові кандидати духовного стану, бо тих кільканайцять питомців, що тут остались, вже скоро закінчать свої студії, а величавий будинок нашої Семінарії в Римі, що має приміщення на 60. питомців — останеться пустий. Не потребуємо пояснювати тут, який це тяжкий удар бувби для нашої Церкви і тепер підчас нашої скитальщини і в найблищому майбутньому, коли прийдеться вернутись до звільненої Батьківщини і братись до відбудови руїни, що її заподіяв ворог у Рідному Краю.

Затривожені тим сумним станом байдужної постави наших вірних для пекучої потреби нашої Церкви, зокрема станом жалюгідної байдужности нашої молоді, що в національно політичних справах так радо йде на жертву, а в справах Божих і релігійно-церковних не має охоти на посвяту й жертву — взиваємо наше Всч. Духовенство, щоби при ріжних нагодах у проповідях у церкві й поза церквою звертало увагу наших вірних на ту пекучу потребу Церкви. В тій цілі заряджуємо, щоби кождої неділі найблищого місяця липня, а особливо в Празник св. Верховних Апостолів Петра й Павла побіч св. Літургії відправлено всюди щей молебень на випрошення духовних покликань серед нашої скитальщини і виголошено відповідну проповідь, для якої темою будуть оці наші слова. Згідно зі словами Божественного Спасителя: „Жатва убо многа, ділателей же мало, молітеся Господину жатви, яко да ізведет ділатели на жатву свою" (Мат. 9, 37. 38). Вложім на серця всіх вірних обов'язок молитися до Бога, Господаря жнива людських душ, щоби зволив покликати в нашому народі правдивих, ревних святих женців-апостолів, готових на труд і жертву, щоби зберегли нашу Церкву на чужині а в найбли-

щому майбутньому — як сподіваємося — потрудились і в Рідному Краю над відбудовою страшної духовної руїни.

Рим, дня 3. червня 1952.

† ІВАН, Єпископ,
Апостольський Візитатор.

7. Конкурс

на прийняття нових кандидатів духовного стану до Папської Семінарії ім. Святого Йосафата в Римі.

Розписується конкурс на прийняття кандидатів духовного стану до Папської Семінарії ім. св. Йосафата в Римі. Кандидати зложуть особисто подання про прийняття до рук дотичного Ґенерального Вікарія з такими залучниками:

1. свідоцтво хрещення і миропомазання,

2. свідоцтво зрілости, а по змозі і всі ґімназійні свідоцтва,

3. свідоцтво моральности від. Всч. Отця Душпастиря чи від Впр. Отця Декана,

4. точний опис життя, в якому подати:

а) родовід, б) хід студій, в) які перебув недуги, г) де перебував і чим займався в часі перерви студій;

5. адреси трьох священиків, що можуть дати про кандидата потрібне поручення,

6. кандидати мусять обов'язково піддатися повним лікарським оглядинам і предложити враз з поданням свідоцтво лікарське про стан здоров'я.

Рівночасно подається до відома майбутнім кандидатам до Духовної Семінарії, що як довго наша українська-католицька Церква є на вигнанні, будуть узгляднювані прохання тільки таких кандидатів, які будуть готові на жертвенну апостольську працю серед нашої скитальщини, розсіяної по всіх краях світу і заявлять свою готовість по скінченні студій св. Богословія прийняти св. Тайну Священства в безженному стані.

З Ординаріяту Апост. Візитатора Українців у Зах. Европі.

Рим, дня 3. червня 1952.

† ІВАН, Єпп., Апост. Візит.

Ч. 465/Обр.

8. Чин Святої Сповіді.

Малий Требник, виданий 1947 р. в гроттаферратській обителі „по благословенію Святійшаго Апостольскаго Римскаго Престола" і призначений для вжитку українських священиків подає чини Св. Тайн і благословлень та інших церковних відправ в такому виді як це від найдавніших часів було прийняте в нашій українській церкві. Наші о. о. Душпастирі завважили деяку різницю між тим новим виданням Требника, а недавними виданнями наших Требників на західніх українських землях. Різниця між новим Требником виданим у Римі а Требниками останніх десятиліть видаваними у Рідному Краю та, що в новому виданні усунено все, що з бігом часу було в нас додаване, але незгідне з духом східного зглядно візантійсько-словянського обряду.

Деякі о. о. Душпастирі звернулись сюди з питанням, якої форми розрішення слід уживати у св. Сповіді, чи тої, що відома нашим священикам з давних Требників, чи цеї, що її наводить римське видання. Разом з тим насуваються й інші питання, а зокрема трудність, яким ладом слід уділяти Св. Тайну Сповіді.

Новий Требник не подає точного місця у храмі, де слід уділювати Св. Тайну Сповіді, але можна догадуватись, що згідно зі старим звичаєм св. Сповідь слід відправляти перед іконостасом, цебто перед аналоєм, на якому лежить ікона Спасителя, чи св. Хрест, чи навіть св. Євангеліє. Очивидно тим не усувається нашого звичаю слухати св. Сповідь у сповідальницях чи при клячниках.

Чин св. Тайни Покаяння, що його подає Новий Требник ось такий: Священик бере епітрахиль і зачинає „началом обичним" а по тропарях „Помилуй нас Господи" каянник визнає свої гріхи. Духовний Отець для пригадки деяких гріхів ставить каянникові деякі розважні питання і зараз по визнанні гріхів та щирого жалю за них відповідну покуту. З контексту виходить, що підчас св. Сповіді і сповідник і каянник стоять. Після визнання гріхів каянника священик каже каянникові: „Поклонися", тобто приклони коліна і відмовлає над ним молитву (якщо хоче, або якщо на те є час) а щойно потім розрішає, кажучи: „Господь і Бог наш Ісус Христос . . ." Вимовляючи кінець розрішення, священик благословить каянника знаком св. Хреста. Коли ж уже всі висповідались, тоді читає молитву Достойно єсть,

Слава і нині та кінчить відпустом. Ясно, що начало обичне і тропарі та відпуст не треба повторяти над кождим каянником, можна і молитву опустити, якщо немає на те часу, а після визнання гріхів та наложення покути зразу розрішати словами: „Господь і Бог наш . . .” Якщо порівняти наведений у новому Требнику чин св. Сповіді з тим, що його подають наші Требники з останнього часу, то зараз бачимо, що в новому Требнику не згадується про вступну молитву „Господь наш Ісус Христос да будет в серці твоєм, яко да достойно ісповіси вся согрішенія твоя” ані про слова каянника „Сповідаюся Господу Богу Всемогущему . . .”, бо одне і друге дісталося до наших Требників з латинського Требника. Далі: в теперішній формі розрішення немає слів „розрішаю . . . от всякого союза клятвенного, запрещенія і удержанія, єлико могу і ти требуєши”. Новий Требник має окрему молитву розрішення від клятви і вона подана на настухній сторінці зараз після чину св. Сповіді. Її уживається тоді, коли справді є випадок клятви церковної. Само собою розуміється, що форма розрішення приписана Новим Требником щойно з часом прийметься, бо старші о.о. Душпастирі, що привикли до старої форми нелегко відвикнуть від неї. Зрештою Св. Апост. Престол дозволює в переходовому часі уживати старої форми.

Поширений обряд св. Сповіді цебто з додатком вступної молитви: Господь наш Ісус Христос да будет в серці твоєм . . .” і з додатком розрішення від клятви зустрічаємо перший раз у Требнику виданім у Супраслі в 1736 р. тобто на 16 років після Замойського Синоду. Замойський Синод наслідував знова Требник Митрополита Петра Могили, що появився у Києві 1646 року. Всеж таки Замойський Синод скоротив довгий обряд Требника Могили пропускаючи начало обичне і 50 Псалом та дві за довгі молитви, як також опустив поучення священика: „Се, чадо, Христос невидимо стоїт . . .”, де Духовний Отець повчає про вагу св. Тайни Сповіді і про конечність щирого визнання гріхів. Осталась однак взята з Требника Могили молитва каянника: „Я грішний сповідаюся . . .” Молитву розрішення, що мала вже у Могили додані слова „от всякаго союза клятвеннаго”, прийнято також Замойським Синодом. У Требнику Петра Могили видно дуже наглядно латинський вплив. Він був захоплений практиками Захід. Церкви і радо приймав усе те що добре, щоб його пристосувати згідно з духом східньої літургії.

Зокрема Могила перейняв науку Західних Богословів про Святі Тайни, про матерію і форму Тайн та рішився її

пристосувати у нашому Требнику. Йому були відомі попередні тексти Чину св. Сповіді, що мали богато молитов, але годі було сказати, коли властиво каянник є розрішений від гріхів, чи тоді, коли всі ці молитви прочитані, чи вистарчить котру — небудь з них прочитати. Дотого Петро Могила мав вже перед собою видання православного Требника з р. 1618 у Вильні, де тамошні православні перейняли самі без ніякого чужого натиску додатки з латинського обряду, а саме молитву каянника і поширену форму розрішення. Той Требник з 1618 р. видав нез'єдинений манастир Св. Духа у Вильні і присвятив книгу польському Канцлерові Львові Сапізі, який, як знаємо, хоч сам католик відносився з погордою до унійних змагань українського і білоруського народу, щоби не дражнити московського православного царя і не напитати біди для тодішної Річипосполитої Польської. Відси пішло, що тодішні нез'єдинені хотіли перед ним показатись і самі у своє видання внесли деякі додатки з латинського обряду.

Чисто — східну практику чину св. Сповіді так як вона скорочена є в нинішному виданні нашого Требника зустрічаємо у Требнику, що вийшов в Острозі 1606 р. а рівночасно і в Стратині а пізніше і в деяких львівських та виленських виданнях. Для декого напевно булоби цікаве знати, як розвивався обряд св. Сповіді від найдавніших часів, бож знаємо з історії Церкви, що не все було так від початку, як нині. Була колись і прилюдна сповідь і прилюдна примусова покута. Досліджуючи ту справу на основі рукописів болгарських, сербських і грецьких Требників, і порівнуючи їх з Номоканоном і Кормчою Книгою з XIII віку остаточно дійдемо, що спільна однакова практика у нас і в Греків була в X віці. Нажаль не маємо грецьких манускриптів про Чин св. Тайни Сповіді з перед IX віку. Є вправді записані молитви над каянником, а це є доказ, що практика св. Сповіді існувала від найдавніших часів. У тих молитвах є згадка про власть Верховного Апостола Петра вязати і розвязувати і в тому добачують літургісти римський вплив на уклад тих молитов, які діставались до Греції через грецькі монастирі в південній Італії. Рим мав уже перед IX століттям свої Євхологіони і власну усталену практику св. Сповіді, отже грецькі ченці, що мали свої обителі навіть близько Риму на тих зразках укладали молитви, пристосовуючи їх до вимог східного обряду. Так бачимо перед IX віком, що Рим, як престольний город видимого Голови Христової Церкви, впливав могутньо не тільки на Західну але й на Східну Церкву у твореннї й впорядкуванні релігійних практик, зо-

крема при уділюванні св. Тайн. Тай не диво, бо ще не було розколу, а Схід і Захід радо обмінювались спільними скарбами і надбаннями, а збагачувало це одну й другу сторону. Це був час, в якому святий Кирило, будучи в Римі, міг разом з латинським клиром служити св. Літургію у церкві св. Климента, хоч він був східнього обряду а ціллю його відвідин у Вічному Місті було якраз збереження і закріплення східного обряду для Словян через апробату наших слов'янських богослужбових книг.

Так то й православний Київський Митрополит Петро Могила без вагання прийняв вже добре опрацьовані схоластичними богословами пояснення про св. Тайни, їх служителів і спосіб уділювання і доповнив наші літургічні тексти обширними поясненнями і не завагався додати у Чинах св. Тайн деякі молитви виразного латинського походження. Авторитет Петра Могили вистарчав, що київські видання прийнято і незмінно передруковувано в Москві. І так Чин св. Сповіді з Могилянського Требника запозичив у Москві патріярх Нікон в 1658 р., а його наслідник Йоахим взяв навіть дослівно формулу розрішення, що її ввів Петро Могила. Правда, Нікон укладаючи чин св. Сповіді узгляднив також Київський Номоканон.

Київський Номоканон мав аж чотири різні видання. Одно з них, а саме видання з 1624 р. дуже припало Ніконові до вподоби, бо в ньому наводиться богато питань до каянника відносно віри в „правдиву Церкву" а з гострими напастями проти католиків, що, покинувши православіє, зединились з римським Престолом. „Чи віруєш, сину — має питати священик — у св. церкву православну, що на востоці була засаджена і прийшла до заходу?..." Так то звернено тут увагу на гріхи проти віри, коли у раніших виданнях, що їх переложено з грецьких оригіналів найбільший натиск кладено на гріхи проти св. чистоти.

Сповідники, або як радше говорено духовні отці, знали своє завдання шукати заблуканих овець і як добрі пастирі брали їх на свої рамена. З другого боку однак усі важкі або т. зв. головні гріхи вимагали довголітньої і строгої покути, від якої і царі не могли бути звільнені. У перших віках в цілій Церкві, а майже по сьогодні на Сході покута мала не так характер задоситьучинення, але у більшій мірі виховний і лікувальний характер. Тому і та покута продовжувалася літами, а нераз (нпр. у випадку прилюдного відступства від віри) таки ціле життя. Тому й у старих Требниках ми бачимо подвійне розрішення, а це від гріхів і від клятви (удер-

жанія і запрещенія). Розрішення від гріхів давав священик безпосередньо по їх визнанні, але, якщо вони важкі, то накладав строгу і довгу покуту, а щойно по її сповненні розрішав від клятви так, що каянник міг вже приступати до Пресв. Тайни Евхаристії. Тільки на випадок смерти сповідник давав оба розрішення одночасно і навіть найтяжчий грішник міг приймати Пресв. Тайну Евхаристії. Ця практика існує подекуди ще сьогодні у східніх нез'єдинених Церквах.

Коли давні чини св. Сповіді мали завжди списки питань, що їх ставив сповідник каянникові, то це не на те, щоб їх підряд відчитати і вислухати від каянника загальну відповідь: „Я грішний", або „в усьому я согрішив", але щоби сповідник допоміг каянникові визнати всі гріхи.

Покищо Свящ. Конгр. Схід. Церкви видала тільки Малий Требник і його роздано нашому Духовенству на чужині до вжитку. Вже сказано нераз, що священики зобовязані уживати нових літ. книг, а вслід затим і Нового Требника. Але це не значить, що булаби неважно уділена св. Тайна, якщо хто уживавби старого тексту Требника. Це бубви тільки брак належної пошани для зарядження Апостольського Престолу, якщо хто нарочно не схотівби уживати нових текстів. Як сказано вгорі старші Отці Душпастирі можуть свобідно уживати старої форми розрішення, якщо не можуть навчитись нової форми.

Всеж таки на майбутнє, коли буде більше число вірних до св. Сповіді, нпр. при нагоді місій, реколєкцій, пасхального часу, треба, щоби священик, зачинаючи уділяти Святу Тайну Сповіді, відчитав вперед начало обичне і тропарі, а по закінченні св. Сповіді всіх вірних відмовив молитву „Достойно" і звичайний відпуст.

Ч. 465 а/Обр.

9. Мова питань і заяви про супружу згоду й мова присяги у Чині вінчання.

На запити декого з наших о.о. Душпастирів чи можна в питаннях про супружу згоду женихів і в проведенні присяги уживати української мови замісць церковно-слов'янської, як це є у новому Требнику римського видання, відповідається, що і священики, які благословлять супружжя і вірні, що вінчаються, можуть при питаннях і відповідях уживати живої народної мови.

Вправді наші вірні достаточно розуміють стару церковнослов'янську мову, яка зокрема в Західній Україні підпала

під вплив народньої мови і направду є вже дуже зукраїнізована, то всеж не всі вміють читати церковне письмо, а вслід затим і не вміють відповісти питаючому священикові, або повторити слова присяги в мові церковно-слов'янській. Уживаючи свобідно живої української мови при питаннях і відповідях про супружу згоду і в проводженні присяги для женихів українців, можуть оо. Душпастирі уживати й іншої чужої мови у випадках коли одна зі сторін не знає української мови, а такі випадки на скитальщині трапляються досить часто по різних краях Европи.

Подається тут переклад питань і відповідей про супружу згоду а також переклад присяги:

Священик: Чи ти (ім'я) маеш добру і непримушену волю та тверду постанову взяти собі за подругу оцю (ім'я), що її тут перед собою бачиш?

І відповідає **молодий:** Маю, чесний Отче.

Священик: Чи ти не дав обітниці якій іншій?

Молодий: Не дав обітниці, чесний Отче.

Так само священик запитує й молоду:

Священик: Чи ти (ім'я) маеш добру і непримушену волю та тверду постанову взяти собі за мужа цього (ім'я), що його тут перед собою бачиш?

Молода: Маю, чесний Отче.

Священик: Чи ти не дала обітниці кому іншому?

Молода: Не дала обітниці, чесний Отче.

Слова присяги:

Молодий: Я (ім'я) беру собі тебе (ім'я) за супругу й обіцяю тобі любов, вірність і чесність подружу і що тебе не покину аж до смерти. Так мені поможи Боже Єдиний в Тройці Святій і всі Святі.

Молода: Я (ім'я) беру собі тебе (ім'я) за мужа й обіцяю тобі любов, вірність, чесність і послух супружий і що тебе не покину аж до смерти. Так мені поможи Боже Єдиний в Тройці Святій і всі Святі.

Ч. 727/К.

10. Звідомлення про церковний податок.

З прикрістю стверджується, що дотеперішні досягнення у виконуванні заряджень про обов'язок совісті вплачувати правильно церковний податок є невдоволяючі, а в деяких областях наші вірні просто не почувають на собі того зобов'язання в совісті супроти Церкви. Тому, що занедбування того обов'язку з боку вірних є сумним доказом іхнього релі-

гійно-морального занепаду, на нас Душпастирях тяжить обов'язок піднести повірені нам душі з упадку і помогти їм, щоби вони стали добрими християнами та виконували обов'язок послуху супроти Церкви згл. Церковної Влади, бож Христос виразно сказав Апостолам: „Хто Вас слухає, мене слухає, хто вами гордить, мною гордить" (Лука 10, 16).

Щоби пізнати всебічно стан цеї важної справи, доручаємо Всч. ОО. Душпастирям, щоби кождий з них до дня 15. липня ц. р. надіслав через Генеральний Вікаріят своєї области відповідне звідомлення, відповідаючи на оці питання:

1. Що зроблено дотепер, щоби усвідомити вірних про обов'язок платити церковний податок.

2. Який відсоток вірних виконує правильно зарядження закону про церковний податок.

3. Який відсоток вірних тільки неправильно (час до часу) вплачує податок.

4. Який відсоток цілком не вплачує, або може щей других до того підбурює (навести імена бунтарів).

5. Скільки дотепер від хвилі проголошення закону зложено церковного податку в даному Душпастирстві.

6. Як представляється збірка на цілі організації „Харітас" в даному Душпастирстві.

Ч. 723/К.

11. Справа метрикальних копій та душпастирських і касових звідомлень.

Стверджується, що не всі о.о. Душпастирі виконують правильно зарядження про надсилання до своїх Ґенеральних Вікаріятів метрикальних копій та душпастирських і касових звідомлень.

Пригадується тому щераз, що кождий Отець Душпастир є в совісті обов'язаний при кінці кождого чвертьріччя надсилати до Ґенерального Вікаріяту своєї области метрикальні копії, а разом із тим душпастирські та касові звідомлення.

Отці Душпастирі, які дотепер не переслали звідомлень про стан своїх душпастирств, зроблять це найдалі до 30. червня ц. р., в противному випадку дотичні о.о. Декани зроблять це за винадгородою з рахунку дотації даного Отця Душпастиря.

Ч. 726/К.

12. Звідомлення про святкування Великого Ювілею.

Взивається щераз всіх Всч. Отців Душпастирів, щоби найдалі до дня 15. липня ц. р. предложили на руки свого дотичного Ґенерального Вікарія А. В. письменний звіт про перебіг ювілейних торжеств продовж Святого Явілейного Року на терені свого Душпастирства: кілько разів мали місце збірні відвідини церков, кілько вірних взяло в них участь, приступило до св. Тайн і т. д.

Впр. Отці Ґенеральні Вікарії надішлють згадані звідомлення зі своїми заввагами до Канцелярії Апост. Візитатора в Римі.

13. Доручення в справі катихизації в церкві.

З огляду на це, що наші вірні на скитальщині розпорошені та можна їх разом зібрати тільки в неділі, доручаємо всім о.о. Душпастирям зараз же після недільної Богослужби переводити постійно катихизацію, окремо старших а окремо дітей бодай упродовж півгодини. Всч. о.о. Душпастирі подбають про те, щоби в кождій родині, зокрема в руках кождої дититни у шкільному віці був Катихизм. Для дітей у шкільному віці о.о. Душпастирі призначать ще окремі години науки реліґії в будні, збираючи їх в якій хаті чи в церкві.

В кождому душпастирському звіті слід подати де, коли й у котрих місцевостях відбувалася катихизація й кілько було учасників.

Ч. 406/0.

14. Допомога для Наукового Товариства ім. Шевченка.

Увазі Всч. Отців Душпастирів і вірних поручається гаряче звернення наших українських Науковців згуртованих у Науковому Товаристві ім. Шевченка до громадянства з проханням допомогти тому ж Товариству, щоби могло про-

довжати наукову працю і на чужині на добро нашого народу.

Тую допомогу можуть Всч. Отці й наші вірні дати:

а) стаючи членами-хрихильниками НТШ,

б) передплачуючи цінні видання НТШ,

в) пересилаючи жертви на цілі НТШ.

Всч. Отці Душпастирі знайдуть нагоду поза церкою заохотити вірних до складання жертв на користь наших науковців, згуртованих у Науковому Товаристві ім. Шевченка, а через те дадуть новий доказ, що Церква як завжди продовж історії спомагала шляхетні змагання української науки, а зокрема в теперішньому лихоліттю не жалує ніяких засобів для забезпечення українських науковців на вигнанні, щоби вони могли причинитись збоку української науки до збагачення духових скарбів людства.

15. Єрейські свячення.

В дні 22. травня 1952, на Празник Вознесення ГНІХ (за новим стилем) Й. Е. Преосв. Кир Іван БУЧКО, Апостольський Візитатор Українців у Зах. Европі рукоположив трьох Єреїв, питомців Української Папської Колеґії ім св. Йосафата в Римі, а це:

1. о. Волошин Василь,
2. о. Камінський Евген,
3. о. Стасів Мирон.

Того ж дня чин четця й піддіякона одержав: Прийма Северин, питомець Колеґії св. Йосафата в Римі.

В дні 12. червня 1952, на Празник Пресвятої Евхаристії (за новим стилем) Й. Е. Преосв. Апостольський Візитатор рукоположив трьох Єреїв, монахів ЧСВВ у храмі св. Сергія і Вакха при манастирі Отців Василіян у Римі, а це:

1. о. Грабець Петро, ЧСВВ
2. о. Храпливий Йосиф, ЧСВВ
3. о. Якубів Леонтій, ЧСВВ

Того ж дня Преосв. Апостольський Візитатор поставив на діякона Прийму Северина, питомця Папської Колеґії ім. св. Йосафата в Римі.

16. Відзначення й іменування

1. Впр. Отець Теофіль Горникевич, Радник і Референт Митрополичої Консисторії у Львові, катихит у Державній Середній Школі у Відні, іменований Почесним Радни-

ком Апостольського Візитатора з правом носити фіолетний пояс і колпак.
2. Всв. Отець Д-р Іван Хома, II Секретар А. В. і Настоятель Архіву А. В. в Римі — іменований ГОЛОВНИМ ДУХОВНИМ АСИСТЕНТОМ для Орґанізації Католицької Акції в нашому Ексархаті.
3. Всв. Отець Д-р Степан Вівчарук іменований Сотрудником при храмі св. Володимира в Парижі.

ХРОНІКА

ФРАНЦІЯ

Зміни в обсадах душпастирств:

1. Всв. о. д-р Василик Михайло Степан, Декан і Радник А. В., досі Душпастир округи Мец, іменований душпастирем округи Ліон.
   Адреса: c/o M-r le Curé de St. Just — 43, Rue des Farges, 43 — LYON V.
2. Всч. о. Прийма Василь, Душпастир округи Тулюз і Рівієри.
   Адреса: c/o Couvent des Franciscains 42, Av. E. Billiérs, 42
   TOULOUSE (Hte Garonne)

БЕЛЬҐІЯ

1. Всч. о. Гоменко Роман, призначений на Душпастиря округи Горню одержав відпустку на виїзд до Канади.

НІМЕЧЧИНА

1. Всч. о. Полянський Ярослав, дотепер Душпастир перехідного табору Гамбурґ-Венторф ізза недуги звільнений з того ж душпастирства.
   Адреса: (24) Pinneberg bei Hamburg, Eggerstedterstrasse 16/III.
2. Всч. о. Сендецький Ігор, дотепер Душпастир у Райне (Вестфалія) перенесений до Ганновер-Бухгольц. Обслуговує рівночасно наших вірних у північній частині провінції Нідерсахсен та в окрузі Бремен.
   Адреса: Hannover-Buchholz, Schierholzstr. 41. Bl. XIII/301.
3. Всч. о. Турковид Василь, у наслідок ліквідації табору Кляйнкец призначений на Душпастиря тієї ж округи з осідком в Новому Ульмі.
   Адреса: NEU ULM, Vorwerkstrasse 35/I.

Виїхали за океан:

З Анґлії:

1. Всч. о Музичка Роман — дістав відпустку на вступлення до новіціяту о.о. Редемптористів у Канаді.

З Франції:

1. Всч. о. Прокопів Юліян — дістав відпустку на вступлення до новіціяту о.о. Василіян у Канаді.

З Німеччини:

1. Всч. о. Маселко Володимир — до Злучених Держав Північної Америки.

З Ординаріяту Апостольського Візитатора Українців у Західній Европі,

Рим, дня 7 червня 1952 р.

о. д-р Марусин Мирослав
Канцлер.

† Іван, Єпп.
Апостольський Візитатор.

ПОМЕРЛИ

1. о. БЕРЕЗОВСЬКИЙ Лазар, Лев ЧСВВ, помер в Шикаго 27. лютого 1952 р. на 84 році життя.
Покійний народився 17. листопада 1868 р. в Могилівці, Підгаєцького повіту. Іерейські свячення прийняв з рук Й. Ем. Кардинала Сильвестра Сембратовича в 1893 р. Після того був душпастирем у Винигороді коло Отинії, а відтак в Станиславові. В 1895 р. став префектом студій у львівській Семінарії а рік пізніше вступив до ЧСВВ. Через 10 літ (1898—1908) був він редактором жовківського „Місіонаря". В 1908 р. став ректором Української Папської Колегії ім св. Йосафата в Римі й Прокуратором Василіянського Чину при Апостольській Столиці. Воєнні події змушують його покинути Рим і він в 1915 р. вертається до Галичини де стає знову редактором „Місіонаря" (1916—1918). По війні в 1920 р. їде до Риму й вдруге займає становище ректора Української Папської Колегії ім св. Йосафата, аж до 1925 р. Від 1926 р. був консультором Провінційної Управи Василіяського Чину в Галичині, згодом професором василіянських схоластиків в Крехові та Лаврові а від 1931—1946 третим Консультором Генеральної Курії ЧСВВ в Римі. В 1948 р. виїхав до ЗДА і там чотири роки пізніше закінчив своє довге й трудолюбиве життя та майже 60-літню службу у священстві.

2. о. ЗАЯЧКІВСЬКИЙ Йосиф, Іван ЧСВВ, Ректор Української Папської Колегії ім. св. Йосафата в Римі, помер 20. березня 1952 р.
Покійний народився 14. червня 1889 р. в Білобожниці, Чортківського повіту. По закінченні богословських студій в Галичині, Римі й Інсбруці одержав в 1917 р. єрейські свячення. Ставши священиком займав різні відповідальні пости в Чині Святого Василія Великого. Від 1920 р. був ігуменом манастиря о.о. Василіян в Добромилі, а водночас і прокуратором буківського манастиря та секретарем провінції св. Спасителя. В 1926 р. став ігуменом манастиря о.о. Василіян в Дрогобичі, а на Генеральній Капітулі ЧСВВ в 1931 р. в Добромилі було обрано о. Й. Заячківського генеральним секретарем та економом нової Головної

Управи Василіянського Чину. На цьому пості був він до 1949 р., коли то його іменовано другим головним консультором Василіянського Чину. Крім того в 1946 р. стає проректором Української Папської Колегії в Римі, а два роки пізніше ректором, і був ним аж до смерти. Рівночасно працював в Комісіях кодифікації східнього права та видання літургійних книг, як також на становищі консультора Літургійної Секції при Священній Конгрегації Східньої Церкви.

Вічна їм пам'ять!

Друк: «Логос», Мюнхен, Розенгаймерштр. 46 а.

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Р. IV. ГРУДЕНЬ 1952 Ч. 3 (13)

Різдвяне Слово

Преосвященого Апостольського Візитатора для Українців у Західній Европі до священиків і вірних

Христос раждается!

ДОРОГІ В ХРИСТІ БРАТТЯ Й СЕСТРИ!

Як тільки перша святовечірна зірка замерехтить на блакитньому небосхилі і своїм лагідним, срібним сяйвом освітить нашу рідну землю, тоді понад містами й селами України понесеться святочний привіт «Христос раждается»! Цей різдвяний привіт залунає не тільки по всіх широких просторах нашої страдальної Батьківщини, але всюди, де тільки б'еться щире українське серце, чи то в рідній хаті, чи на далекій Сибірі, чи на скитальщині в Европі, чи по далеких краях поза океанами, а з прибитих горем грудей міліонів синів і доньок українського народу вирветься рідна пісня на честь Новонародженої Вифлеємської Дитинки: «Бог Предвічний

народився, прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій ввесь . . .» Цей привіт і ця пісня мають таку дивну силу, що розвівають бодай на хвилю гіркий смуток і біль, що стискають серце і приносять радість, правдиву радість цієї таємної, святої, різдвяної ночі.

Різдвяної радости, Дорогі Браття й Сестри, не спинить, ані не відбере нам ніяка людська сила. Ця радість завітає і до тюрем і до таборів каторжної праці, вона зайде до вбогих хатин, вона відвідає вигнанців на сибірському засланні, вона й нас скитальців потішить солодкою надією на скорий поворот до рідної Батьківщини.

Це надземська радість, яку приніс на землю сам Божий Син, Христос Спаситель тому 1952 роки серед темної ночі гріха, коли світ тонув у потопі морального упадку. Приніс цю радість Син Божий, що з любови до людей стався чоловіком і прийшов на світ як маленька дитинка, правда, в «стайні убогій, нищеті многій», але зате багатий в безконечні скарби Божої благодати, щоби роздати ті скарби всім людям.

Тоді то, як оповідає св. Євангеліє, Ангел Господній явився перед бідними пастушками, що стерегли стада овець на Вифлеємських полях і слава Господня осяяла їх. Здивовані чудом, злякались пастирі, але Ангел заспокоїв їх, кажучи: «Не лякайтесь, бо ось я благовіствую Вам радість велику, що станеться людям усім, бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас усіх Спаситель — Христос Господь. А ось Вам знак: Знайдете дитинку сповиту, що лежить в яслах». Ледви скінчив Ангел свою благу вістку, дався чути чудовий спів ангельських хорів, що прославляли Бога радісною піснею: «Слава во вишніх Богу, і на землі мир, в людях уподобання».

Захоплені і розрадувані пастирі поспішили якстій до вертепу і знайшли те, що заповів Ангел: маленьку Дитинку в яслах, а побіч Дитинки Марію й Йосифа. Просвічені Божою благодаттю, вони пізнали в немічній Дитині Всемогучого Бога. Вони зрозуміли тайну, що її часто і різними образами предсказували пророки. Вони зрозуміли, що настала «повнота часу» і прийшов той вимріяний день, «коли Господь Бог Ізраелів зглянувся на свій нарід».

Безмежна радість сповила їх добрі серця, вони вертаються з радісними піснями на устах, прославляють Бога й Його милосердя, розповідають всім, що вони бачили й чули, а радости їх кінця не було.

Надприродньої радости простеньких убогих пастушків не могла зломати тяжка й майже безнадійна дійсність, серед

якої вони жили, і серед якої від декількох століть тяжко страждав їхній рідний нарід. Цією жорстокою дійсністю була довга неволя, за час якої мінялись тільки ворожі загарбники, але не мінялось прикре ярмо, що гнобило увесь нарід. Тепер це ярмо наложили римляни. Воно було тяжке тимбільше, що поганські наїзники кпили собі з вибраного народу, кпили собі з його традицій, його релігії й говорили: «Де ж Бог ваш, що спас би вас з наших сильних рук»?

На цю прикру дійсність просто забувають пастирі, бо їхні серця сповнились найкращими надіями. Вони чули ангельські пісні, вони бачили на свої очі самого Бога, що стався чоловіком, вони могли розмовляти з Марією і Йосифом. Чи може бути більше щастя на світі? Вони перші мали щастя стрінути й привітати того обіцяного Месію, на якого цілі покоління століттями чекали. Якжеж не тішитись з такого щастя, як не радіти безмежною радістю з того, що прийшов обіцяний Месія, що рівночасно є Син Божий, Бог Предвічний і Всемогучий, що сам у власній своїй особі сходить на землю, щоби зняти з неї то прокляття, що впало на неї по упадку прародичів у раю, примирити людство з Богом і привернути людям право бути Божими дітьми. Який же безконечно добрий мусить бути наш Господь Бог, коли так полюбив людей, що Свого Єдинородного Сина послав на землю як Месію, щоби люди не сумнівались вже в безконечну Божу любов, щоби прийняли й узнали Бога за свого Пана і Творця, що має найкращі пляни супроти людей, щоби сповняли Його святі заповіді і так заслужили собі на вічне щастя в небі.

Хоч невчені, простенькі й убогі пастушки, але просвічені Божою благодаттю вони добре розуміють, що сталось велике чудо Божої безконечної любови, вони не можуть надивуватись тому, що Бог аж так полюбив людей, що не завагався статись чоловіком, і вибрав саме такий неймовірний спосіб людського життя, що прийшов на світ як маленька дитинка, серед крайної нужди й недостатку, а те все на те, щоби тільки ще більше, ще ясніше показати людям свою безконечну любов і милосердя. Вони радіють справді великою радістю, бо відчувають цілим серцем ту найсолодшу правду віри про Божу любов. Вони мали щастя віддати найглибший поклін Божій Дитинці, а може на руки взяти й обцілувати. Вони відчули, що вони близько самого Бога, а Бог коло них і з ними, а як Бог з ними, то хто ж міг би встоятись проти них? Сповнені безмежною радістю, вони йдуть до своїх приятелів і знайомих, щоби оповісти їм про те щастя, якого вони зазнали та й щоби других потішити благою вісткою

про Рождество Спасителя світу. Немає сумніву, що та блага вістка захоплювала радістю і тих добрих людей, що з тугою вичікували обіцяного Месію, а ми Браття й Сестри знаємо з нашого власного досвіду, якою дивною таїнственною радістю сповняються наші серця кожного року в Свят Вечір і в Світлий Празник Христового Рождества, коли з вірою святкуємо память про народини Вифлеємської Дитинки. Якже ж не радіти б нам на згадку про ту наймилішу для людського серця історичну подію, що була виявом безконечної Божої любови для всіх людей, отже й для нас! Може бути, що наші скитальчі злидні, наша безмежна туга за втраченою Батьківщиною, за нашими Рідними приятелями й знайомими, наша трівога за їхню й за нашу долю не дозволять нам перейнятись вповні почуванням радости, що її звичайно приносить Свято Христового Рождества. Може бути, що замість радости ще тяжчий біль стисне наше серце на згадку про наших Рідних, що остались в тяжкій неволі в Рідному Краю і може навіть не мають змоги святкувати Різдвяних Свят, бо запроторені по тюрмах і на примусових роботах гіркими сльозами стрічають Свят Вечір.

А всеж таки чарівна сила Різдвяних Свят така велика, що віруюче християнське серце навіть в найтяжчому болю й смутку знайде розраду кращу за всі розкоші світу. Погляньмо тільки, Браття й Сестри, очима нашої віруючої душі на ту маленьку Дитинку, що дрожить від зимна у Вифлеємській стаєнці і крізь сльози щирої любови до нас промовляє до нас: Ви покинули Батьківщину, а я для Вас покинув небо, ви натерпілись вже багато і далі терпите злидні й недостатки, упокорення й погорду, а я прийняв на себе всі злидні й недостатки, упокорення й погорду, та ви ще маєте солодку надію, що ваші злидні скоро скінчаться, а я знав, що передімною терниста дорога закінчиться хресною дорогою і смертю в найтяжчих муках на Голгофті. Чи міг би хто з вас сказати, що його життя тяжче від мого, що йому гірше поводиться як мені поводилося, що він більше натерпівся як я за мого земського життя? І я також мусів скитатись на чужині, бо мусів тікати перед злобним Іродом, що наважився на моє життя, хоч я прийшов на світ тільки на те, щоби його враз зі всіма людьми спасти від неволі гріха, примирити з Богом і запевнити для всіх вічне щастя в небі. Ви стогнете під тягарем ріжних терпінь і хрестиків, а я таки повис на хресті і кров свою проляв до останної каплі, щоби привернути вам втрачене право називатись і бути направду дітьми Божими і моїми братьми і сестрами,

щоби запевнити для вас всі скарби Божої благодати, що їх для вас приніс я зі собою з неба на землю. Те все я зробив з любови до вас і нічого від вас не хочу як тільки того, щоби ви узнали мою любов до вас, щоби ви прийняли мою Божу науку й мої заповіди і поступали моїми слідами, за моїм приміром, бо тільки такою дорогою дійдете до остаточної мети. Моїми святими словами і моїм приміром я бажав навчити вас, що найвища і остаточна ціль людського життя це прослава Божа через сповнювання Божої волі, Божих заповідей, це спасення безсмертної душі на віки. Ви нераз хибно думаєте, що ви могли би бути щасливі серед достатків, богацтва, розкошей і почестей, забуваєте, що те все переминає, що те все можна кождої хвилі втратити, а вже напевно те все минеться у хвилі смерти вашої. «Що ж помогло би чоловікові, хоч би й цілий світ посів, а душу свою стратив?» (Мат. 16,26). Тож насамперед кождий з вас повинен дбати про душу свою, щоб її не втратити. «Шукайте вперед царства Божого і його справедливости, а все решта додасться вам». (Мат. 6, 33). Користайте з усіх скарбів Божої благодати, що їх приніс я для вас, черпайте цілими пригорщами з тієї безмежної скарбниці моєї безконечної любови мого Пресвятого Серця, що завжди отворене для вас, приймайте св. Тайни, що їх оставив я для вас, зокрема користайте з св. Тайни Сповіді, щоби обновляти і скріпляти звязки примирення з Богом, а ще більше користайте і то як найчастіше з Пресвятої Тайни Евхаристії, бо в ній я приготовив для ваших душ найкращу і наймилішу поживу з мого Пресвятого Тіла й Крови, щоби ви покріплялись підчас життєвої мандрівки і мали силу витривати на дорозі Божих заповідей. Я сам живий Бог і живий чоловік остався між вами і для вас у тій Пресвятій Тайні Евхаристії, бо мені мило бути між вами. Я безнастанно запрошую вас до себе, щоби ви й до мене прийшли з вірою й любовю, відвідали мене, оповіли мені про те все, що вас болить, про ваші злидні, про вашу тугу. «Прийдіть до мене всі струджені й пригноблені, а я вас успокою». (Мат. 11, 28). Я вас потішу, я отру ваші сльози, я вас пригорну до мого Пресвятого Серця, мені добре буде з вами, а вам буде добре зі мною, бо я маю силу розвіяти й найтяжший смуток, я маю силу всемогучу і невичерпану, що може наповнити радістю і розкошию і небо і землю і тепер і на віки вічні.

От такі солодкі слова почуло би кожне віруюче християнське серце від маленької Божої Дитинки, що дрожить від зимна, сповита бідненькими пеленочками в яслах Вифлеєм-

ської стаєнки. А з тими любими словами прийшла б і потіха й радість, якої заживали у памятний Свят Вечір Марія Матінка Ісусова і Йосиф Обручник Пресвятої Діви Марії і простенькі скромні пастушки і багаті мудрці зі сходу, оглядаючи новонародженого Сина Божого.

Тієї обильної радости і потіхи бажаю Вам усім, Браття й Сестри, з цьогорічним Різдвом Христовим і благаю Божу Дитинку Ісуса, щоби найбагатші скарби Божої благодати наповнили Ваші серця, щоби скріпилась у Вас свята віра, сильна надія й гаряча любов до Бога і до ближнього. Ті самі найкращі побажання з Різдвом Христовим і з близьким вже Новим Роком складаю разом з Вами у стіп маленького Ісуса і для цілої нашої любої Батьківщини-України, для тих всіх, що остались у Рідному Краю, для наших Високопреосвященних Владик-Мучеників за правду Христову, для наших священиків і вірних, що остались під тяжким ярмом неволі, а зокрема для наших геройських Борців, що за волю Батьківщини готові в тисячу разів на день принести й найтяжчу жертву зі свого життя.

Благодать Господа нашого Іуса Христа і любов моя з вами всіма в Христі Ісусі. Амінь. (I, Кор. 16, 24.).

† ІВАН, Єпископ
Ап. Візитатор.

Промова Святішого Вітця

підчас авдієнції Преосв. Апостольського Візитатора Українців у Західній Европі і Української Папської Семінарії Св. Йосафата в Римі в дні 14. листопада 1952.

«З особливою любов'ю приймаємо Вас, любі сини, Настоятелі і питомці Папської Колегії св. Йосафата в радісні двадцяті роковини її оснування, що їх святковано саме у святий день пам'яті Вашого святого Патрона, геройського подвижника церковної Єдности і побідоносного Мученика за вірність цьому Апостольському Престолові, якого світлий приклад повинен просвічувати і провадити — тепер вашу підготовку до священства, а в майбутньому — вашу апостольську діяльність.

Згадка про нього і ваша приявність довкруги Нас звертає Наші думки до цієї любої частини східної Церкви, що її ви тут представляєте, так тяжко нині переслідуваної. Ми справді бажали б сказати цим найдорожчим синам, що

серце їх спільного Батька здригається, болiє і надіється з ними і для них, серце мов би стиснене тими самими їхніми злиднями і дрожаче тими самими їхніми тривогами.

Яку силу почувань приємних і відразу сумних збуджує в Нашій душі спомин про оснування вашої Колегії, що старанням і щедрістю Нашого світлого Попередника Пія XI здвигнулась новою будівлею на верху Янікольського горбка немов невгасаючий римський маяк католицької віри для вашої далекої Батьківщини.

Які ж то раді були всі ваші Преосвященні Владики, що брали участь у тім милім торжестві започаткування Колегії в Римі і напевно не було б бракувало і Високопреосвященного Митрополита Андрея Шептицького, якщо б не був перешкоджений недугою. Його праведне життя було потім зломане не так старечим віком, як радше страданням його душі, душі Пастиря пораженого враз зі своїм стадом. Тому його ім'я остане на віки благословенне у Божій Церкві, що згадуватиме його горячу ревність за поручені йому душі та його мужний подвиг для охорони також культурних цінностів свойого народу, зокрема оснуванням Бібліотеки і Музею призначених на збірку і збереження всього того, що відноситься до історії і побуту України.

А скільки перемін у цій дорогій частині Христового Стада за цих двадцять літ, а скільки опорожнених місць у рядах його священної Єрархії; деякі Владики померли в тюрмах, де дали свідоцтво своєї віри; інші — вирвані насиллям зі своїх епархій стогнуть ще й досі в злиднях вигнання, або поділяють зі стільки іншими Нашими любими синами гіркий хліб концентраційних таборів, за ту одну провину, що були вірні Вічному Пастиреві.

Коли, двадцять років тому, приїзд до Риму стільки заслужених Владик був свідоцтвом тодішного розквіту католицької віри і християнського життя на ваших землях, сьогодні нажаль їх примусова неприявність сумно свідчить також про розігнання їхнього стада, як це зауважив Божественний Учитель: «Поражу пастиря і разидуться овци» (Мар. 14, 27). Та тішить Нас твоя приявність, Преподобний Брате, Іване Бучко, бо здається Нам, наче в тобі бачимо цілий улюблений, Нам вірний український нарід.

Але хто ж міг би відгадати дороги Провидіння, що «кріпко і благо» веде кожну справу до мети назначеної Премудрістю? Блага дорога була би напевно та, що її видно по вас, як по пуплянках нової весни, бо ж ваша увага звернена на те, щоби приготовитись до свячень і бути готові вливати

в душу вашого народу життєдайні соки поновного релігійного розквіту та й привернути йому радість весняної обнови, як тільки Бог зволить розігнати ці темні хмари, що грозою висять на небосхилі. А прикра дорога, хоч і багата в славу це та, що її саме Провидіння призначило для стільки ваших Владик, священиків і вірних, які своїми стражданнями і своєю кров'ю приготовляють духовне воскресення ваших єпархій, так як це було колись, поверх три століття тому, коли мученича смерть вашого небесного Покровителя була посівом для буйного розквіту на дальші віки.

Нині це тільки надія, хоч не даремна, бо передусім оперта на горячій побожности, що її ваш нарід завжди леліяв в серцю до Всемилостивої Богородиці, здвигаючи на її честь храми і престоли по всіх кутках своїх земель. Коби то за Її заступництвом напливали до цеї Папської Колегії з усіх областей України численні і дібрані юнаки — кандидати до священства, а попри них і ті, що походять з обох Америк та з різних країв західної Европи, де перебувають на скитальщині їхні родини.

А ви, дорогенькі сини, що вас Церква виховує немов у тіні Ватиканського Храму, в якому 1867 року, з нагоди торжественного ювілею мучеництва Князя Апостолів мала місце також торжественна Канонізація св. Йосафата — в нових часах це була перша Канонізація Святого східної Церкви — ви пам'ятайте на обов'язок черпати з таких визначних і почесних пам'яток завжди поглиблюючи ту непохитну вірність для цього Престолу Правди і вузла єдности у вірі і вселенській любові, бо той Престол це світло і полумінь для вашого народу, що на його спасення вас Бог покликав.

З цими почуваннями уділяємо вам, вашим Настоятелям і Вчителям і тим усім, що посвячуються для вашого научного і духовного образування, для ваших Рідних і для всіх тих синів і доньок тут приявних, для вашої так дуже Нами люблені Батьківщини — Наше батьківське Апостольське Благословення.»

ІВАН БУЧКО

Божою Милістю й Святого Апостольського Римського Престолу Благословенням Єпископ тит. Кадоенський, Апостольський Візитатор Українців у краях Західньої Европи

Всечесному Духовенству й Вірним українцям скитальцям мир о Господі й Архієрейське Благословення.

ВСЕЧЕСНІШІ ОТЦІ, ДОРОГІ БРАТТЯ Й СЕСТРИ!

Від уст самого Святішого Вітця прийшла правдиво батьківська і найкраща потіха для зболілих українських сердець, що затрівожені долею свого народу так дуже схвилювались появою знаного Папського Листа, бо він своєю формою і деякими висловами вдаряв по найніжніших патріотичних почуваннях українців.

Українська духовна громада в Римі числом понад 50 осіб памятного дня 14. листопада 1952 року з нагоди ювілею 20-ть ліття нової Української Папської Колеґії імени св. Йосафата в Римі прийнята найласкавіше на авдієнції у Святішого Вітця мала щастя почути найніжніші слова потіхи, що їх солодкий відгомін останеться у вухах слухачів на ціле життя. Вже зі самою появою серед нас Святішого Вітця з батьківським привітним усміхом на вустах ми всі відчули цілим серцем, що ми в хаті найліпшого Батька, що вийшов нам на стрічу з приготованою для нас потіхою та й не тільки для нас приявних в літній Папській палаті Кастель Ґандольфо, але таки направду для цілого українського народу. Сам Святіший Отець приготовив слова потіхи, щоб розвіяти всі сумніви й побоювання за любов і прихильність Апостольського Престолу до нашого народу.

Він, Верховний Пастир Вселенської Церкви, що обіймає батьківською любов'ю всі народи, а зокрема ті, що терплять переслідування і стогнуть під тяжким ярмом неволі, промовив до нас маєстатично, хоч старечим, але могутнім голосом, такі милі, солодкі слова, що гомоніли, як найкраща мельодія і полонювали уми і серця слухачів.

На маєстатичному лиці Христового Намісника і з наголошуваних найважніших місць у промові видно було особливе його зворушення, бо з журбою радість обнялась. Журба за

долю українського народу, за долю наших Преосвящених Владик, священиків і вірних, що коротають свій вік по тюрмах і по таборах примусової праці, журба за тих усіх, що остались в Батьківщині в тяжкому ярмі, журба за сотні тисячів українських скитальців, що стратили все навіть Батьківщину, а на чужині наражені на ріжні тяжкі небезпеки, зокрема на небезпеку затратити віру святу і зв'язок з рідними традиціями. Журба за тих нез'єдинених з нами по вірі наших братів, що не мають щастя належати до єдиної святої, вселенської і Апостольської Церкви і не хочуть Його називати своїм Вітцем, хоч кождому повинно бути ясно, що Він, Святіший Отець єдиний Батько всіх християн. Вкінці і свіжа журба за ті прикрі наслідки викликані Його останнім Апостольським Листом серед української спільноти, бо знайшлись серед неї і такі, що не вагались підсувати під найкращі релігійні наміри Святішого Вітця здогадні політичні цілі на шкоду українського народу. Це таки мабуть найбільша журба і найтяжчий біль для батьківського серця Святішого Вітця, бо дехто на підставі недокладних назв і висловів Апостольського Листу не вагався пустити в світ здогад немов би Святіший Отець схотів подоптати засаду справедливости, яка вимагає, щоби кождий нарід міг користати з Богом даного права — жити своїм життям. Таж кождий добрий християнин мусить бути прихильником тієї засади, бо це природне право кождого народу бути свобідним і жити власним життям, а природне право є тільки випливом того вічного Божого права, що його пояснює стереже і боронить найвища моральна власть, яку сам Христось Бог дав Римському Архієреві. То ж — писав наш великий Митрополит Андрей — «тільки тоді, коли буде загально признане, що Христовий Намісник є підставою й основою міжнароднього права християнських народів, бо в Його руках є та моральна сила, що може дати успішну санкцію вимогам справедливости в міжнародніх відносинах — тільки тоді буде можлива розв'язка проблєми мира, якого світ досі надармо шукає. Це рівночасно й дорога до того,щоби й слабі народи не були позбавлені своїх прав. Нехай же ця велика ціль — писав далі наш великий Митрополит Андрей — стане кличем цілого нашого народу: ми хочемо, щоби Римський Архиєрей став суддею і сторожем міжнародного права, а як голова і Отець християнського світу, нехай стане головою правдивого Союзу Народів» — а тепер сказав би Об'єднаних Націй.

Слухаючи незабутньої промови Святішого Вітця можна було теж наявно ствердити, що й радостю сповнялось Його

батьківське серце, бо має нагоду перед численною українською духовною громадою заявити Свою особливу, незмінну батьківську любов до українського народу, Своє беззастережне спочування в недолі нашої любої Батьківщини, Своє найгарячіше бажання, щоби Милосерний Господь звільнив нашу нещасну Батьківщину з кайданів неволі, щоби на руїнах царства Сатани процвитало релігійно-церковне і національне життя в тісному зв'язку з Христовою Церквою та й щоби на всіх українських землях сповнилось гаряче бажання Божественного Спасителя і бажання найкращих синів українського народу, св. Священомученика Йосафата, Митрополита Венямина Рутського, Гетьмана Пилипа Орлика, Митрополита Андрея Шептицького «да вси будуть єдино, єдино стадо і єдин Пастир». Чи ж можуть бути кращі побажання для нас, Дорогі Браття і Сестри, побажання, що їх безнастанно повторює в молитві Святіший Отець враз з нами у св. Літурґії і скріпив особливим Апостольським Благословенням для нашої улюбленої Батьківщини і для нас всіх?

По відчитанні Своєї промови і то промови власноручно написаної Святіший Отець зволив найласкавіше підійти до кожного з нас приявних, щоби кождого з нас обняти і притулити до свого батьківського серця. Бажав Святіший Отець почути імя кождого з нас і назву єпархії з якої хто походить. Радів особливо Святіший Отець, що на двадцять чотирьох питомців нашої Колеґії в Римі шістьох походить з Карпатської України, а трьох з далекої Бразилії. Раділо батьківське серце Святішого Вітця, вітаючи численну громаду Василіянських Ченців враз з їхнім Верховним Проводом і з Настоятелями Колеґії св. Йосафата, а зокрема вітаючи Василіянських клириків, що прийшли сюди на богословські студії з поза океану: з Канади, Америки і Бразилії.

Особливими духовними ласками наділив Святіший Отець чотирнадцять наших добрих Сестер Служебниць Пречистої Д. М. Н. З., що живуть у Римі, чи то в домі Верховного Заряду їхнього Згромадження, чи в самій Колеґії св. Йосафата зайняті кухонною господаркою.

В суботу дня 15 листопада ц. р. півурядовий дневник Ватикану Оссерваторе Романо помістив на першій сторінці урядову вістку про незабутню ювілейну авдієнцію, а враз із тим і дослівну промову Святішого Вітця. З волі Святішого Вітця Ватиканське радіо передало на всіх важніших мовах світу промову Святішого Вітця, щоби цілий світ знав, як дуже любить Святіший Отець український нарід.

Дорогі Браття і Сестри, радію цілим серцем, що пишу до Вас це Пастирське Письмо з такої щасливої нагоди, подаючи Вам не тільки вістки, але й самі найцінніші слова Святішого Вітця сказані поправді до нас усіх. Знаю, що впродовж останніх трьох місяців Ваші серця сповнялись ріжними почуваннями, як про це свідчить та безліч письм, що дійшли сюди з усіх сторін світу від наших нещасних скитальців. Окремим Пастирським Листом зверну увагу на ті хиби, які Ви виявили в письмах до Апостольського Престолу, висловляючи свій біль і смуток, а часто забуваючи на належне відношення дитини до батька, та ще й такого Батька. Не має сумніву, що добра дитина має право поскаржитись, але не сміє дитина забувати на четверту Божу заповідь.

Немає в мене навіть фізичної сили, щоби відповідати на ті Ваші трівожні письма, що Ви їх до мене писали, але й немає потреби, бо в найцінніших словах Святішого Вітця дістали Ви найкращу відповідь, яку тільки могли б собі вимріяти. Остається нам тепер сповнити милий обов'язок вдячности супроти Святішого Вітця за ту висловлену особливу любов до нашого народу, а при цьому памятаймо, що Святіший Отець не тільки словами любить, бо ми самі дізнали, вже тут на скитальщині стільки і таких добродійств, що їх тут годі було б виписати. Найкраще сповнимо наш обов'язок вдячности, якщо будемо щодня молитися за нашого доброго Святішого Вітця по Його наміренні, будемо боронити Його священну особу перед напастями тих, що Його не люблять, будемо нашою щораз більшою любовю і привязанням до Католицької Церкви винадгороджувати ту кривду, що він її дізнає від ворогів Христа і ворогів Христового Намісника на землі.

Благодать Вам, братіє, і мир от Бога Отца Нашего і Господа Ісуса Христа. Амінь.

Дано в Римі, в день Св. Священомученика Йосафата, 12/25 листопада 1952.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч. 1386/ФАВ.

1. Подяка Святішого Вітця для українців у Зах. Европі за збірки на „Петрів гріш".

Секретаріят Стану
Його Святости.
Ч 286 427

З Ватикану, дня 20. жовтня 1952.

Ваша Ексцелєнціє,

маю честь від імені Святішого Отця потвердити одержання шляхотного дару, що його Українці у Франції передали для Нього за посередництвом Апостольського Нунція в Парижі.

Через їхню визначну вкладку на цілі Церкви вони схотіли дати новий доказ Найвищому Архипастиреві їхньої синівської відданости як і їхньої християнської любови.

Його Святість, глибоко зворушений цим жестом, доручив мені висловити Вашій Ексцелєнції Його велике признання. Святіший Отець благає у Господа для всіх Своїх дітей з України, що живуть у Франції особливіших благодатей і пересилає всім їм із цілого серця Апостольське Благословення.

Прошу, Ексцелєнціє, прийняти запевнення моїх почувань повного віддання в Господі

І. Хр. Монтіні,
Субститут.

Його Ексцелєнція
Преосвящений Архиєрей
Кир Іван БУЧКО
Апостольський Візитатор
для Українців у Західній Европі
Р И М.

Подібні письма від Секретаріяту Стану Його Святости Папи надіслано на руки Преосвященого Апостольського Візитатора з подякою Святішого Вітця окремо за збірку на «Петрів Гріш» поміж нашими вірними в Англії, Бельгії й Німеччині.

Подаючи це до відома Всч. нашого Духовенства, долучуємо ще і з нашого боку найкращу подяку за такий гарний дар для Христового Намісника, що свідчить про особливу любов і привязання наших вірних до Святішого Отця-Батька усіх християн.

Зокрема мило нам підчеркнути жертвенність наших добрих вірних на терені Анлгії, що зложили найбільшу суму на ту ціль, розуміючи добре ціль щорічних збірок «Петрового гроша» у цілому католицькому світі.

Збірки на «Петрів гріш», переведені в 1952 р. в поодиноких наших Генеральних Вікаріятах і передані Святішому Вітцеві були такі:

В Англії	105:3:1 ф. ст.
в Бельгії	3.000 б. ф.
в Німеччині	204.93 НМ.
у Франції	11.055 ф. ф.

Хоч невеликі то суми, що їх наші вірні зложили як дар любови для Святішого Отця, але Христовий Намісник прийняв їх зі зворушенням, бо походять від щирих сердець українських скитальців, що хоч самі не заможні, то однак добре розуміють безмежні потреби Святішого Отця.

Рим, дня 29. XI. 1952.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч.: 1730/К.

2. Тиждень всенародних молитов за Об'єднання всіх християн й за навернення нехристиян.

Як щороку дотепер так і цього року 1953 в днях 18—25 січня цілий католицький світ, серед окремих Богослужб по всіх церквах, а також приватними молитвами всіх вірних буде благати Всемогучого Бога за щоскорше здійснення Христового бажання «Да вси єдино будут» (Іван 17, 21), щоби всі християни ріжних віроісповідань пізнали правду про єдину, святу, соборну й апостольську Церкву й об'єднались в ній під проводом Верховного Пастиря вселенської Церкви і Христового Намісника на землі.

При цьому всі добрі християни будуть молитись теж за те, щоби й усі нехристиянські народи світу (жиди й погани) прийняли щоскорше світло Христової Євангелії і стались християнами об'єднаними в тій самій Христовій Церкві, без якої нема спасення.

Поручаємо всім нашим Отцям Душпастирям пригадати нашим вірним про обов'язок постійних молитов за ту важну

справу, а зокрема про обов'язок об'єднатись з мольбами цілого католицького світу в згаданому «тижні молитов». В тій цілі наші Отці Душпастирі урядять по своїх душпастирських станицях окремі Богослужби і всенародні молитви, заохочуючи при цьому вірних, щоби й поза згаданими Богослужбами, у приватних молитвах, благали Бога за ласку з'єднання під єдиним Христовим прапором, в одній вселенській Церкві, усіх християн і за ласку навернення всіх нехристиян та й щоби на ту ціль жертвували свої добрі вчинки, хрестики й терпіння.

Ч.: 1703/Обр.

3. Літургічні молитви за нашу поневолену Батьківщину.

Тяжкі страдання нашої переслідуваної Церкви й Батьківщини і гірка доля наших Високопреосвящених Владик, священиків і вірних, що остались під ярмом у Рідному Краю поза т. зв. залізною заслоною завдають також глибокі рани в наших затривожених серцях. Наші думки постійно звертаються в сторону нашої многострадальної Батьківщини, а враз із тим линуть до Всемогучого й Милосерного Бога наші горячі мольби за приспішення хвилі визволення нашого народу з кайданів неволі. Здається немає в нас другої релігійної пісні, що її співав би наш нарід з такою горячою вервою як пісня «Боже вислухай благання нищить недоля наш край».

Священна Конґреґація для Східної Церкви знаючи про наші всенародні мольби за Рідний Край і бажаючи надати тим благанням однообразність а при цьому ще й літургічний харкатер, високим рескриптом з дня 29. листопада 1952 р. повідомила наших ВПпреосвящених Владик поза межами Батьківщини, що погоджується на вставлення до тексту Божественної Літургії окремих благань, а саме:

а) в єктенії сугубій (по св. Євангелію) додати: «Єще молимся о многострадальній стране нашей, о еже утвердитися в ней безмятежію, миру і благочестію».

б) в молитві великого входу, по словах: «благородних і приснопоминаємих ктиторей і благодітелей святаго храма сего (святия обители сея)» додавати: «с т р а ж д у щ и х б р а т е й н а ш и х» і всіх вас...

Вдячні Святійшому Апостольському Престолові за той новий доказ любови супроти нашої Церкви й нашого народу поручаємо нашому Всч. Духовенству скористати з наведеного ласкавого дозволу і повідомити про це наших вірних при нагоді найближчої відправи Божественної Літургії.

Дано в Римі, дня 4. грудня 1952 р.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч. 1729/АП.

4. Церква батьківщина для скитальців.

[Апостольська Конституція „Exsul Familia"
(Скитальча Родина) з дня 1. серпня 1952 р.]

Свята Мати Церква від самих початків свого існування, як це наглядно бачимо з Листів св. Апостола Павла, турбувалась з особливою запопадливістю про забезпечення достаточної духовної опіки для всіх своїх вірних дітей, але зокрема для тих, що добровільно чи примушені обставинами, особливо через переслідування пішли «в світ за очі» і поселились на чужині здалека від своєї солодкої Батьківщини, позбавлені тих усіх благ, що їх можна мати тільки у Рідному Краю.

Новим прегарним виявом тих безнастанних турбот св. Матері Церкви, про добро душ безталанних скитальців і вигнанців, це остання обширна Апостольська Конституція Св. Отця Пія XII, що зачинається словами «Скитальча Родина» з дня 1. серпня 1952 р.

Вона складається зі вступу і з двох головних частин. В першій частині говорить Св. Отець про вікову материнську дбайливість св. Церкви у відношенні до емігрантів, а в другій частині подає законодавчі рішення й норми для наладнання духовної опіки над ними.

Цим цінним документом Св. Отець бажав доповнити й поширити дотеперішне церковне законодавство в тій справі і дати новий доказ, що св. Церква вірно сповняє своє післанництво доручене Божественним Спасителем і Основником Церкви — благовістити цілому людству Христову науку, а в тому людстві перше місце займають завжди ті «наші» безталанні, терплячі, хворі, діти, старці, поневолені, переслідувані, скитальці, що все втратили, навіть Батьківщину.

Та й нічого в тому дивного, що Верховний Пастир Вселенської Церкви серед того лихоліття, що його переживаємо, звернув свою увагу на трагічне положення міліонів скитальців, розсіяних по всьому світі і вирішив обширнішим, докладнішим законодавством забезпечити кращу долю, зокрема духовну опіку й духовну потіху у їхніх скитальчих злиднях. Святіший Отець, це ж Намісник невидимого Голови й Основника Церкви Ісуса Христа, Божого Сина, що «прийняв вид раба» і був також скиталець, бо мусів тікати разом зі своєю Пресвятою Матінкою й Опікуном Йосифом з Рідного Краю перед жорстоким Іродом. Яка ж це потіха для нас скитальців, що ми не перші зазнаємо скитальчої долі, бо навіть сам Божественний Спаситель в туземному житті зазнав такої самої гіркої долі і дав нам зразок, як треба годитись з Божою волею, коли Бог допускає такі обставини, що треба покинути Рідний Край і те все, що миле й дороге нашому серцю та й коротати свій вік на чужині. Та маємо ще й ту потіху, що Христос подбав про влекшення нашої скитальчої долі через те, що особливо для тих, що стратили батьківщину тут на землі, дав спільну Матір — Церкву, а в ній всі погорджувані й переслідувані лихим світом, можуть завжди знайти захист і опіку. Вороги Христові і вороги Церкви нераз злобно викпивають Церкву, будьто б Вона, стаючи по стороні могутніх цього світу, не має для бідаків і для переслідуваних нічого більше, як тільки «видумане царство», що їх чекає на другому світі. Апостольська Конституція «Скитальча Родина», це відповідь для тих ворогів, щоби вони знали, що Церква змагає всіми засобами до влекшення долі нещасних, але насамперед згідно зі своїм післаництвом старається про духовну потіху й опіку для них. Про те все сказано в першому уступі першої частини.

В другому уступі першої частини Папський Документ подає історичний перегляд діяльности Церкви для добра, зокрема духовного, скитальців і переслідуваних продовж історії. Окремо зупиняється на останніх Петрових Наслідниках, зачинаючи від Папи Льва XIII. Треба було про те згадати і в сторону тих, що ще й досі кидають нечувані клевети про воєнні пляни Церкви (!), як теж і в сторону тих, що «зокрема в наших днях злобно заперечують діяльність Церкви, якраз на цьому полі добродійности, що її Вона перша створила, а часто й одинока, сама на цьому полі працювала» (AAC, т. 44, стор. 691).

Папська Конституція вказує насамперед на велике діло Церкви для замирення народів підчас т. зв. «мандрівки на-

родів» в IV—V ст. для тяжкої християнської місії серед них, а враз із цим цивілізації тих народів. Творились окремі Чини чи Законні Згромадження для викупу невільників і для несення помочі у всякій людській нужді. Церква серед своїх синів і доньок мала завжди вибранців, що вели Її діло милосердя і любови. З відкриттям нових світів та із зростаючою кольоніяльною політикою, Церква своїм ідеями та проповіддю пригадувала на християнські обов'язки супроти нововідкритих племен. З відкритими руками приймала Церква втікачів по французькій революції.

Лев XIII — «Папа робітництва» шукав можливостей забезпечення й справедливої заплати для робітників, зокрема тих, що шукали праці по чужих краях. Блаженний Папа Пій X, що створив організаційну сітку ріжних діл опіки над емігрантами. Венедикт XV для полонених, для втікачів і для переслідуваних підчас першої світової війни посвятив усі засоби помочі і добродійности. Пій XI не жалував нічого, щоби тільки загоїти тяжкі рани завдані першою світовою війною. І врешті Пій XII, Провидінням Божим поставлений, саме в час такого страшного лихоліття, якого здається не було ще продовж історії людства, подав і подає безмежну поміч незлічимим масам збігців, і тим усім, що в наслідок страшної останньої війни знайшлись у безвихідному положенні, позбавлені всяких засобів до життя. А на доручення і під проводом Папів, скільки то «безіменних героїв» — найкращих синів Церкви — єпископів, священиків, монахів, монахинь і звичайних вірних, членів католицьких організацій вложили свою муравлину працю, а то й ціле життя посвятили на жертівник любови ближнього. Їх імена тут на землі мало відомі, або й зовсім невідомі, та в небі їхня заплата і слава велика.

У третьому уступі першої частини Апостольської Конституції серед вичислених фактів добродійсности Церкви є згадка і про нас українців на стор. 663/4, 669, 672, 690. Згадується про успішні змагання Апостольської Столиці для створення єрархічних осередків для вірних нашого обряду в Злучених Державах Північної Америки та в Канаді, про наладнання душпарстирської опіки в нашому обряді для наших вірних в Полудневій Америці, про усталення церковного законодавства для наших Ординаріятів в Північній Америці і в Канаді і врешті про найновіший поділ на Ексархати для справнішого душпастирювання серед наших поселенців в Канаді.

В другій частині Апостольської Конституції «Скитальча Родина», подає Св. Отець «норми для наладнання духовної опіки для емігрантів». Це немов би малий кодекс Кан. Права, що складається з 56 артикулів для встановлення компетенції і функцій окремої найвищої церковної Влади, якій поручено чувати над забезпеченням духовної опіки для емігрантів взагалі. Отже на майбутнє Св. Отець вирішив, що такою найвищою церковною Владою буде виключно Священна Конгрегація Консисторіяльна у відношенні до всіх емігрантів з тим однак, що у відношенні до емігрантів східних обрядів справи забезпечення духовної опіки, будуть полагоджувані в порозумінні зі Свящ. Конгрегацією для Східної Церкви.

При Свящ. Конгрегації Консисторіяльній Св. Отець встановив найвищу Раду для справ еміграції і окремий уряд Делегата для справ еміграції. Цей Делегат має обов'язок дбати про добро, зокрема про добро духовне емігрантів якого б не були походження, національности, держави, чи обряду, в тому останньому випадку, якщо йдеться про східний обряд має порозуміватись зі Свящ. Конгрегацією для Східної Церкви. Він кермує еміграцією емігруючих місіонарів і капелянів на кораблях, будь вони монахи чи світські священики і повідомляє Ординарія місця про їх прибуття. Навіть священики східних обрядів підлягають приписам Апостольської Конституції, якщо емігрують до країв, що не підлягають Свящ. Конгрегації для Східної Церкви.

В IV главі другої частини Апостольська Конституція дає важні зарядження про душпастирські обов'язки супроти чужинців-емігрантів. Єпископи-Ординарії в своїх Єпархіях мають старатись для чужинців найти священика-місіонаря тої самої національности і дати йому власть душпастирювати при захованні вимог Свящ. Консисторіяльної Конгрегації. Такі, для окремих національностей іменовані місіонарі-священики, в своїх душпастирських правах і обов'язках є рівні з парохом (Арт. 35, § 1) та ведуть парохіяльні книги за приписами 470 кан. канонічного Права. Річ ясна — ця власть пароха є особова, а не територіяльна т. зн. обмежується тільки до душпастирської праці серед такої, чи іншої національної групи емігрантів. На своїому місці ці парохи-місіонарі підлягають у своїй праці дисциплінарно Єпископові-Ординарієві даного місця.

Єпископи-Ординарії мають старатись, щоб для духовних потреб чужинців-емігрантів призначити якусь церкву, навіть парохіяльну, чи каплицю.

Вірні-чужинці можуть просити уділювання св. Тайн (не виключаючи і подружжя Арт. 39) і в свойого рідного пароха-місіонаря, і в пароха даного місця.

За чужинців-емігрантів Апостольська Конституція вважає всіх тих, що находяться не на своїй території на стало чи навіть тимчасово, з якої небудь причини (хоч би і в цілі студій). До таких чужинців зараховуються і всі їхні потомки в першому степені прямої лінії, навіть, коли б вони вже мали право громадянства в даному краю.

Як бачимо то Апостольська Конституція «Скитальча Родина» не є якою новістю, ані новим законодавством по суті. Це тільки давні зарядження Апостольського Престолу в цій справі, зібрані в одно, впорядковані, дещо зреформовані на основі вікового досвіду Церкви та пристосовані тепер до нових вимог часу й обставин.

Наші Отці Душпастирі при нагоді у проповідях освідомлять наших вірних про безнастанну дбайливу опіку Церкви, зокрема теперішного Святішого Вітця, над усіми нещасними й бездольними, а зокрема над скитальцями, а серед них і над українськими скитальцями й поселенцями по ріжних краях світу, щоби запевнити їм духову потіху в рідному обряді.

Дано в Римі, дня 4. грудня 1952 р.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч.: 1139/К.

5. До Всечесного Духовенства у краях Західної Европи.

Історичні наукові досліди нашого високовченого історика професора Іллі Борщака, що відносяться до славної особи Великого Гетьмана України Пилипа Орлика, а зокрема оригінальний Щоденик Великого Гетьмана виказали безсумнівно, що Гетьман Пилип Орлик, права рука і наступник славного Гетьмана І. Мазепи, людина з глибокою побожністю, повна посвяти й жертви супроти рідного українського народу, великий патріот і борець за визволення України був католиком нашого українського обряду. Гетьман Пилип Орлик вправді замолоду виховався у православ'ї, але батько його був католик, як це сам Орлик пише «Sub sigillo confessionis» в листі до одного латинського священика. У своєму щоденнику, званому «Діярій» (що зберігається в Парижі,

в архіві Міністерства Закордонних Справ) Пилип Орлик пише ясно: «Господь, що Своїми божественними надхненнями піддає багато засобів до навернення, не дозволив мені з безмежного Свого Милосердя, щоб я останок мого життя закінчив на блудній дорозі... Господь завернув мене до пізнання повнішого світла правди... Це у Вроцлаві (Бреслав), на Шлеську, я доконав той вчинок, з цілою моєю родиною, що за моїм прикладом повернулась до Стада Христового, під послух Найвищого Архиєрея...» Про цю подію говорять ще й інші ясні і наскрізь рішучі уступи щоденника, зокрема наведений текст письма Гетьмана Орлика до Його Святости Папи Бенедикта XIII з 1727 р.

З правдивою радістю поручаємо тому нашим Всечесним і Високопреподобним Отцям Душпастирям, щоби зачинаючи від цього біжучого року і на майбутнє 24. жовтня за новим стилем, коли то святкуємо пам'ять Святого Апостола Пилипа, або в найближчу неділю, відправили за блаженний спокій душі повсякчасно згадуваного Гетьмана Пилипа Орлика торжественну Панахиду.

В цей день покійний Гетьман святкував Празник свого Іменика, як про це він сам згадує в «Щоденнику»: «11 жовтня (по ст. ст.) в день мого народження і в день мого патрона Святого Апостола Пилипа, одного з сімох діяконів, я замовив три святі Літургії за відпущення моїх тяжких та великих гріхів й на подяку за непомірну, невичерпну Божу доброту й милосердя, що тримає на землі мене, негідне Боже сотворіння, від дня мого народження аж до цього часу».

До молитов за вічний спокій душі Покійного Гетьмана Пилипа Орлика Отці Душпастирі долучать покірні благання за всіх тих, що життя своє віддали на службу Батьківщині Україні у змаганні за здобуття свободи для рідного народу.

З Ординаріяту Апостольського Візитатора:

Рим, дня 1. X. 1952.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч.: 1707/Обр.

6. Обовязок отців душпастирів дбати про красу й чистоту обряду.

Апостольський Престіл завжди звертав особливішу увагу на те, щоби священики дбали про красу обряду й точно сповняли літургічні приписи при відправах церковних Богослужб. Для нашої української католицької Церкви видано

з тією метою у Римі нові літургічні книги згідно з нашою рідною традицією, щоб усунути з нашого обряду те, що не відповідає його духові, бо було невдалим наслідуванням практик прийнятих в лат. обряді. Разом із літургічними книгами Свящ. Конґреґація для Східної Церкви видала теж короткий Устав Богослужень: Вечірні, Утрені й Бож. Літургії, що його згодом на українській мові одержали наші священики з дорученням придержуватися нових приписів.

При нагоді останніх наших Апостольських Відвідин стверджено, що деякі, зокрема старші Отці Душпастирі, не заховують докладно літургічних рубрик так, як вони поміщені в нових літургічних книгах, чи в згаданому Уставі Богослужень, а через те нема однообразности у відправах.

Тому нині з усім натиском поручаємо Отцям Душпастирям засвоїти собі приписи Уставу, практикувати їх, а в сумнівах звертатись із запитами до дотичних Отців Генеральних Вікаріїв, чи просто до Ординаріяту Апостольського Візитатора.

Обряд, це великий скарб, що його має наша українська Церква, скарб переданий нам батьками нашими і ми мусимо його зберігати не тільки в Рідному Краю, але зокрема перебуваючи на чужині де так легко можна улягти зовнішним впливам і прийняти те, що не годиться з духом нашого східнього обряду. Нехай сумний досвід заходу буде нам наукою, щоби не прийшлось колись і нам творити т. зв. літургічний рух для оживлення обрядових традицій. Обряд є виявом нашої віри, а священики є сторожами віри, отже є обов'язані дбати про красу й чистоту нашого східнього, українського обряду, що разом із християнською вірою прийшов до нас із Візантії і закріпився у питомій нам українській формі, що має назву найдавнішої київської традиції. Саме ту київську традицію узгляднив Св. Апостольський Престіл у нововиданих для нас літургічних книгах і окремим зарядженням вимагає, щоби ми зберігали ту нашу київську традицію так, щоби й наші незєдинені Брати бачили в наших відправах зразок до наслідування, а рівночасно мали доказ, що Апостольський Престіл не тільки що не хоче нас латинізувати, але особливою запопадливістю дбає про чистоту нашої прадідної традиції. Бо нікуди правди діти, що наша київська традиція підчас перебування нашого під ріжними займанщинами була в більшій або меншій мірі засмічена новостями, що незгідні з духом чистого візантійського обряду так, як він дістався до нас з прийняттям християнської віри. На Київській Україні впроваджувала свої новості московська

синодальна православна Церква, що насилу намагалась знищити своєрідну київську традицію, а на Західній Україні підо впливом сусіднього латинського обряду впроваджено деякі практики й форми, що цілком незгідні з духом східнього обряду.

За час останніх десятиліть з розквітом релігійно-церковного життя на західних українських землях, зокрема в часі поміж двома світовими війнами за шляхетним почином нашого Великого Митрополита Андрея повстав між українцями католиками могутній рух за привернення чистоти обряду згідно з нашою київською традицією а вслід за тим за усуненням новостей незгідних з духом східнього обряду, а якщо деякі практики перейняті від латинського обряду були б справді корисні для розквіту релігійно-церковного життя, то вони повинні бути достосовані до духа і стилю східнього обряду. А що не всі наші Високопреосвященні Владики в Рідному Краю чи на інших землях поділяли ту думку, віддано ту справу до вирішення Св. Апостольському Престолові з проханням видати для нас святі літургічні книги і приписи, які обовязували б всіх українців без виїмку. Святий Престіл, як вже вище сказано, найвищою властию одержаною від Ісуса Христа через наслідство від Верховного Апостола Петра без вагання вирішив для добра українського народу, що для нас може бути обовязуюча тільки наша давна Київська традиція, що її ми повинні зберігати чисту і непорочну, а якщо продовж нашої історії з розвитком релігійно-церковного життя прийнялись у нас деякі практики на взір практик у лат. обряді, то вони мають духом і формою відповідати цілій структурі східнього обряду у Київській традиції. Вилгядало б, що всі українці навіть без різниці віроісповідання повинні були прийняти з найбільшою вдячністю рішення Святішого Вітця, а вслід затим нововидані літургічні книги не тільки з релігійних церковних мотивів, бож дістали ми вкінці ясний й недвозначний дороговказ чого маємо триматись у такій важній релігійно-церковній ділянці, але також з національно-патріотичних мотивів, бож дістали ми признання від Найвищого Авторитету в світі для нашої рідної Київської традиції, що вона давніша, краща й чистіша від московської традиції.

Та здається, що серед недавних воєнних переживань не вспіли ми здобутись на належне доцінювання того великого привілею одержаного з боку Св. Апостольського Престолу. Не вспіли на те здобутись наші незєдинені Брати, бо занадто глибоко в їх серцях вкорінилась у них неохота до того всего,

що виходить з Риму, а дехто з українців католиків у своєму надто великому привязанні до деяких нововведених практик і форм добачував, що через впровадження нових літургічних книг моглаби зродитись небезпека навіть щодо самої віри, бо зокрема простий нарід, що орієнтується радше по зверхних формах богопочитання мігби затратити різницю між двома різними віроісповіданнями, що послугуються одним і тим самим обрядом. Святий Апостольський Престіл, не маючи змоги промовляти безпосередно до наших незєдинених Братів сподіється, що українці католики вспіють їх переконати про епохальне значіння рішення Апостольського Престолу відносно видання для українців літургічних книг згідно з духом і стилем нашої київської традиції, а тим українцям католикам, що побоювались небезпеки для віри каже просто таки поглибити в народі релігійну освіту так, щоби й найпростіші люди знали різницю між вірою й обрядом, а зокрема щоби знали, що на сторожі чистоти віри й обрядів стоїть Христовий Намісник, наслідник св. Верховного Апостола Петра, Папа Римський, без якого віра направду є в небезпеці, а обряд хочби й найчистіший не забезпечить правдивої віри без звязку з ним. Цей звязок втримуємо з ним, якщо визнаємо віру, якої він як Верховний Пастир вселенської Церкви непомильно вчить, а також, якщо заховуємо й ті обрядові приписи, що він їх видав для збереження чистоти обряду.

Немає сумніву, що легковаження приписів Найвищої Церковної Влади в обрядових справах булоби також сумнівним свідоцтвом, що і належний звязок з Святішим Вітцем у справах віри не дуже живий. А якщо серед життєвих невзгодин в яких живемо в розсіянні на чужині справді виявляються разячі недотягнення в тій справі з боку наших Отців Душпастирів, то нашим Пастирським обовязком вважаємо за конечне на цьому місці звернути увагу наших оо. Душпастирів на ті недотягнення чи може й хиби, що дуже часто з несвідомости й без якоїнебудь неохоти вкрадаються в їхню поведінку при відправі ріжних священодійств.

Це тимбільше конечне, що про наше католицьке Духовенство вже поширилась не дуже добра «слава», що воно недбайливе у заховуванні літургічних приписів чи то при построєнні і пристроєнні храмів (церков чи молитовниць) на чужині, чи при відправі ріжних Богослужб. Такий закид можна почути часто з боку наших незєдинених Братів, що беруть участь в наших Богослужбах, а також і з боку чу-

жинців, що з побожности чи з цікавости приглядаються нашим Богослужбам, яких велич і красу могли б справді подивляти, якщо всі літургічні приписи були б дбайливо заховувані з нашого боку. А вже таки найважніше те, що заховуючи дбайливо літургічно-обрядові приписи ми Душпастирі даємо найкращий примір нашим вірним як свято треба трактувати святі речі, ми виховуємо й будуємо наших вірних, які мають змогу пізнати й полюбити наш обряд, що продовж віків був також заборолом нашої національности у Рідному Краю і буде таким заборолом зокрема тепер підчас нашого побуту на скитальщині.

Тому заряджуємо оцим письмом, щоби наші священики, уживали при відправі нових літургічних книг, звертали також увагу на дбайливе заховування дотичних рубрик. В руках кождого священика повинна бути книжечка «Устав Богослужень, Вечірні Утрені й Божественної Літургії» (в латинській чи українській мові) у якій Св. Апостольський Престіл начеркнув нам засадничі приписи обовязуючі при відправі Богослужб. Ті приписи треба таки вивчати, знати їх напамять і заховувати, а час до часу, зокрема в часі духовних вправ сконтролювати себе наскільки ми вірно придержуємося їх.

Високопреподобні Отці Генеральні Вікарії на терені Своїх Генеральних Вікаріятів подбають, щоби підчас щорічних спільних духовних вправ для свого Духовенства присвячено тій справі одну конференцію. Зокрема подбають Високопреподобні Отці Генеральні Вікарії, щоби церкви, чи молитовниці построєні дотепер по чужих краях великими жертвами наших вірних були пристроєні згідно з літургічними приписами обовязуючими в нашому східному обряді. Дотичні Отці Душпастирі при душпастирських звідомленнях мають обовязок ствердити, що в церкві, чи молитовниці призначеній для Богослужб виключно нашого обряду додержано літургічні приписи згаданого вище «Уставу Богослужень» стор. 5—6 про святилище й святу трапезу.

Підчас побуту на чужині ми змушені дуже часто користати з гостинности латинського Духовенства і відправляти наші Богослужби по латинських церквах, які годі пристроїти на той час так, щоби зберегти всі вимоги нашого східнього обряду. А всеж таки Отці Душпастирі повинні змагати, щоби на час наших всенародних Богослужб цебто зокрема св. Літургії була построєна по лівій стороні престола трапеза предложення, щоби підчас св. Літургії на престолі було

св. Євангеліє й ручний хрест, а замісць іконостасу, щоби було поставлено бодай дві намісні ікони: Божественного Спасителя й Богоматері. Перед тими іконами священик обовязково відмовляє вступні молитви поміщені на перших сторінках літургікону, яких ніколи не вільно опускати.

Якщо не булоби ніякої змоги поставити провізоричну трапезу предложення тоді священик повинен на тому самому престолі на якому відправляє св. Літургію відправити Проскомидію, але ставляючи чашу по лівій руці престолу, де вона останеться аж до великого входу, а щойно тоді перенести її на середину престолу заховуючи рубрику про великий вхід. Також при кінці св. Літургії за приписом дотичної рубрики переносить священик св. чашу на лівий бік престолу і там споживає св. Дари по св. Літургії.

Поручається Отцям Душпастирям при нагоді найближчих душпастирських звідомлень звернути увагу на стан священного посуду церковного. З прикрістю ми завважили, що в деяких душпастирських станицях чаша, дискос, звізда, ложочка, копіє були не тільки зроблені з дуже дешевого матеріялу, але і не позолочені, або слаба верства золота стерлась давно. Священики, що уживають такого церковного посуду до відправи св. Літургії грішать недбальством, бо навіть тут на чужині наша Церква не є така бідна, щоб не могла мати гідних церковних посуд, потрібних до завершення Св. Тайн. Те саме відноситься й до священних риз. Зокрема важне буде для нас звідомлення про стан речей, що їх уживається як матерію для довершення Св. Тайн, з яких найсвятіша це Пресвята Евхаристія, що вимагає з боку священика особливої дбайливости. У нашому обряді уживаємо до св. Літургії пшеничного квасного хліба й вина з винної лози. Тому не вільно священикам східнього обряду уживати неквашеного хліба (латинської гостії). Булоби похвально, якщо священик уживавби при відправі св. Літургії пять приписаних уставом просфор. Та це не завжди можливо, отже дозволено викроювати агнця і частиць з одної просфори. У кождому випадку агнець і частиці, вже перед тим викроєні, повинні бути свіжі. Правда нераз у подорожі доводиться мати з собою тільки сухі агнці, але і ті не повинні ніколи бути старші від двох тижнів. При тому кождий священик у кождій Службі Божій, навіть приватній, обовязаний покласти на дискосі всі частиці, що є приписані Служебником. Це дуже гарна символіка: Довкруги Агнця Непорочного Христа є зібрана уся Церква, уся спільнота святих, Церква торжествуюча, воююча і страждуча.

Вкінці поручаємо Високопреподобним Отцям Генеральним Вікаріям Апостольського Візитатора, щоби призначили на найближчий Соборчик свого Духовенства за тему добре опрацьованої доповіді про літургічні приписи поміщені в згаданому вище «Уставі Богослужень».

При нагоді тогож Соборчика треба пригадати нашому Всч. Духовенству, що в нашому обряді не існують т. зв. тихі Служби Божі і тому священик, коли відправляє читану св. Літургію, повинен читати голосно, щоби приявні вірні могли слідкувати слово-в-слово і брати активну участь в приношенні Безкровної Евхаристійної Жертви. Було б дуже похвальним, щоби всі приявні разом відповідали на молитви-заклики священика і тому слід приучувати вірних до т. зв. рецитованих Служб Божих, що їх відправляється у будні або й у свято, коли така потреба. Якщо ж заходить потреба, щоби підчас читаної св. Літургії вірні співали церковні пісні, то можна б на це дозволити, але тільки на співання пісень взятих з тексту св. Літургії як Єдинородний Сине, Іже Херувими, Вірую... В нас на Україні завівся гарний звичай співати «Символ Віри» і «Господню Молитву Отче Наш» на св. Літургії спільно цілою церквою і це у противенстві до греків чи москалів. У греків це робить у церковно єрархічному змислі найстарший з присутніх на богослуженні. Отже приміром, коли правиться Архиєрейська Літургія а є приявний на ній Архімандрит, то цей останній рецитує «Вірую» та «Отче наш». У москалів Вірую читає звичайно чтець, а тільки Отче наш усі співають. Наш звичай цілою церквою визнавати нашу віру та молитись спільно молитвою «Отче наш» — нам треба зберігати, а при цьому теж взагалі намагатись плекати всенародний спів по церквах навіть з виключенням хорових концертів підчас Богослужб. Всенародним співом підчас Богослужб ми приносимо Богу більшу славу, а для наших душ більше вдоволення, а при цьому — перебуваючи на чужині — ми скріпимо наші звязки з рідною Церквою і з рідними традиціями зокрема серед молодого покоління.

Кождий з ОО. Душпастирів у свому найближчому душпастирському звідомленні має обовязок по совісті зазначити, наскільки присвоїв собі вже всі дотичні літургічні приписи і зберігає їх з найбільшою дбайливістю а рівночасно звітувати про впровадження рецитованих св. Літургій і поступи в практиці всенародного співу на терені даного Душпастирства.

Дано в Римі, в день св. Священомученика Йосафата 12./25. листопада 1952 р.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч.: 1706/К. А.

7. Звідомлення про стан організації Католицької Акції.

До кінцевих звідомлень про стан своїх Душпастирств за рік 1952, що мають бути предложені дотичним Генеральним Вікаріятам Апостольського Візитатора найдалі до 5. січня 1953 Отці Душпастирі додадуть окреме звідомлення про наші дотеперішні досягнення в ділянці організації Католицької Акції на терені даного Душпастирства. У цьому звідомленні треба дати ясну відповідь наскільки виконано дотеперішні зарядження в тій справі в ціли підготовання грунту для тієї Організації, цебто:

а) чи створено вже в кождій українській громаді ініціятивний Кружок Католицької Акції, а вслід за тим, чи започатковано бодай один з 4. Союзів діячів Католицької Акції які то Союзи (мужчин, жінок, мужеської молоді, жіночої молоді) мають бути т. зв. «Хребетним стовпом» Світського апостольства зорганізованого в Католицькій Акції;

б) чи започатковано вишкіл до світського апостольства і з якими виглядами;

в) з якими виглядами виконано призначену програму для нашої Католицької Акції, а саме завдання й поширення релігійної освіти по всіх кругах української скитальчої спільноти;

г) чи і з яким вислідом прийнявся клич нашої Католицької Акції на рік 1952, і чи справді Християнський Катихизм є в кождій українській родині, а радше в руках кождого дорослого українця;

ґ) вкінці кождий з Отців Душпастирів висловить свою думку про те, який бувби найвідповідніший клич для нашої Католицької Акції в найблищому році 1953, в якому треба сподіватись щораз кращих досягнень у співпраці світського апостольства з церковною Єрархією для поширення й закріплення Христового Царства на землі.

Високопреподбні Отці Генеральні Вікарії Апостольського Візитатора, присилаючи свої загальні звідомлення про стан нашої Церкви на теренах своїх Вікаріятів до Канцелярії Апостольського Візитатора в Римі найдалі до 15. січня 1953 долучать також вищезгадані окремі звідомлення своїх Отців Душпастирів про стан Організаці Католицької Акції.

При цій нагоді Високопреподобні Отці Генеральні Вікарії предложать до іменування кандидатів на Церковних Асси-

стентів Католицької Акції, кождий для свого Генерального Вікаріяту Апостольського Візитатора.

Дано в Римі, дня 8. грудня 1952.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч.: 1379/ГВ.

8. Грамота про отворення дяківської школи в Німеччині.

В тяжких умовинах нашої скитальщини — розсіяння по всіх краях світу, попри всі злидні, що їх мусимо переживати на чужині попри ту безмежну тугу за любою Батьківщиною часто ще болючіше відчуваємо брак тих усіх засобів, що ми їх мали в Рідному Краю, щоби сповнити святий і найважніший релігійний обов'язок Богопочитання. Позбавлені своїх гарних церков, тих чудових всенародних Богослужб, наші вірні почувають себе дуже опущеними, хоч і мають час-до-часу деяку духовну опіку з боку своїх священиків — душпастирів. Вправді по деяких краях з тяжким трудом і з великою жертвою здобули собі наші вірні свої Храми Божі, та не завжди мають змогу уряджувати і брати діяльну участь у всенародних Богослужбах, що є таки найкращим засобом для вияву нашої віри, надії й любови до Бога, а заразом могутнім засобом для підтримання і видосконалення релігійно-морального життя людини. Дуже часто наші вірні, хоч і мають свої церкви, або мають змогу користуватись без обмеження катол. церквою лат. обряду, є позбавлені всенародних Богослужб тільки тому, що серед нашої скитальщини бракує належного підготовання церковних півців, цебто дяків. Буває часто, що по наших душпастирських станицях крім Св. Літургії, Молебнів і ще деяких принагідних Богослужб, рідко відправляються Вечірні й Утрені, бо немає вишколених знавців церковного співу й богослужебного уставу, які могли б допомагати священикам такі Богослужби відправляти. В наслідок того буває, що наші вірні позбавлені таких гарних відправ спочатку тужать за ними, потім відвикають, а наша дітвора стоїть перед небезпекою незнання рідних звичаїв і традицій.

Тому то Ми, Апостольський Візитатор для Українців у Західній Европі, по вислуханні наших Отців Радників по-

становили відкрити при нашому Генеральному Вікаріяті на Німеччину Дяківську Школу, яка зачинаючи від дня 15. жовтня 1952 буде вести дяківські курси для підготови церковних півців, що по закінченні приписаннх наук і по зложенні іспитів, одержать відповідне свідоцтво, а вслід за тим можність працювати в характері церковних півців і помічників Душпастиря у Світському Апостольстві.

Дано в Римі, дня 14./1. жовтня 1952 р., у Празник Покрова Пресвятої Богородиці.

† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор.

Ч.: 1708/С.

9. Справа мішаних подруж.

Часто впливають сюди прохання про розрішення від супружих перепон, особливо від забороняючої перепони мішаного віровизнання і від розриваючої перепони нерівного богопочитання. Вважаємо за відповідне пригадати нашим Отцям Душпастирям на деякі важні речі, на які треба би звернути увагу.

Душпастирі в проповідях і поученнях про св. Тайну Подружжя повинні пригадувати своїм вірним і батькам і молоді, що мішані подружжя мають звичайно лихі наслідки та небезпеки для душ, для мирного родинного життя, а зокрема лихі наслідки для потомства.

Треба підкреслювати, що Церква не радо годиться на такі подружжя, бо для Церкви вони приносять нераз болючі втрати і згіршення. Особливо ці пояснення потрібні там, де наші скитальці живуть у некатолицькому середовищі. Окремо треба перестерігати тих молодих, що нав'язують знакомства із некатоликами чи нехрещеними (див. Кан. 54, Апост. Письма «Кребре Алляте»).

Звичайно Церква дає розрішення від цієї перепони, що забороняє заключати подружжя, але тільки під трьома умовами:

1. Коли цього вимагають слушні і поважні причини;

2. Некатолицький супруг зложить запоруку, що буде усунена всяка небезпека захитання у вірі католицького супруга, а обоє супруги зложать запоруку, що ціле потомство буде хрещене і виховане тільки по-католицьки;

3. Існує моральна певність, що запоруки будуть виконані (Кан. 51, Апост. Письма, «Кребре Алляте»).

У проханнях про розрішення від супружих перепон загалом треба подати завжди бодай дві поважні і дійсні причини. Щоб не було труднощів на майбутнє, подаємо тут коротко за Інструкцією Конгрегації для Поширення Віри з дня 9 травня 1877 важніші т. зв. «канонічні причини», що загально трапляються і треба їх подавати у проханнях про розрішення у випадках подружніх перепон:

1. **Трудність у найденні собі відповідного подруга** у малій місцевині («ангустія льоці»). Звичайно та перепона є важною тільки для нареченої, що просить розрішення від перепони, чи то в місцевости походження, чи замешкання, що не перевищає 1500 мешканців.

2. **Старший вік нареченої;** коли вона закінчила повних 24 роки і не знайде собі відповідного нареченого (супруга). Кількість мешканців місцевости не має тут значення. Для вдів не важна така причина. Для них хіба небезпека неповздержности у молодшому віці була би поважною причиною для розрішення від перепони; збільшується ця причина, коли її потомство вимагає опіки.

3. **Брак достаточного приданого,** без якого наречена не знайде собі другого відповідного подруга.

4. **Спори над спадщиною нареченої,** чи небезпека сварів в майбутньому, а даний наречений може поладнати ті спори успішно. Мусить бути однак деяка певність, що дійсно так станеться.

5. **Убогість вдови та добро її численного потомства,** що потребує забезпечення і опіки. Для молодих вдів див. під ч. 2.

6. **Небезпечне заприязнення,** а то й співжиття в одному домі, що годі усунути, або перешкодити.

7. **Вагітність з грішного приставання** та узаконнення дітей.

8. **Неслава для жінки** у випадку, коли б подружжя не було заключене.

9. **Уважнення подружжя,** що було заключене публично і в добрій вірі і його розв'язання було б публичним згіршенням і нанесло б шкоду зокрема жінці.

10. **Небезпека заключення подружжя перед некатолицьким служителем.**

11. **Небезпека чужолоства.**

12. **Небезпека цивільного подружжя.**

13. **Усунення поважних згіршень,** що уступлять із заключенням подружжя.

14. **Усунення прилюдного т. зв. «дикого подружжя»** (це сильніша причина, чим небезпека чужолоства).

15. **Заслуги в боротьбі з антикатоликами,** чи великодушне ставлення до Католицької Церкви подруга чи теж і батьків. Важні є теж чесноти та прикладне життя родин тих, що просять розрішення від перепони.

Є ще причини т. зв. «неканонічні», що можуть скріплювати причини до розрішення:

1. Батьки вирікаються або вирекликся доньки.

2. Наречена є неправого ложа.

3. Недуга, чи яка фізична неміч нареченої.

4. Наречена була зведена іншим.

5. Наречений хоровитий, потребує помочі якраз з боку цієї нареченої.

6. Вдовець із численним потомством, яке потребує матері.

7. Добро старих батьків, що потребують помочі.

8. Наречені старі і потребують взаїмодопомоги.

9. Все приготоване до весілля.

10. Є надія навернення некатолицького супруга.

Не можна цих п р и ч и н змішувати із наведеними трьома у м о в а м и. Коли супруги складають письмову заяву із запорукою, що все потомство буде хрещене і виховуване тільки по католицьки, а некатолицький супруг не буде небезпекою відступства від католицької віри для супруга, — це не причина, через яку треба б дати розрішення, а вимагана у м о в а. Отже не слід подавати тільки обставини, не згадуючи про причини.

Запоруку треба вимагати завжди на письмі і у формі за правними вимогами про запоруки на терені даної держави. Новоженців треба напімнути і з'ясувати їм важливість такої заяви, а особі католицького віровизнання треба пригадати на обов'язок второпного впливу на супруга, щоб його навернути. (Кан. 52, «Кребре Алляте»).

Всі наведені причини чи обставини мають бути дійсні, не сміють бути фіктивні, видумані, чи вмовлені. З душпастирською второпністю треба досліджувати особи, середовище, інтелєктуальний рівень наречених, тощо, щоб дійсно існувала моральна певність про католицьке виховання потомства.

Ч.: 1709/ГВ.

10. Реколєкції для священиків.

Пригадуємо Всеч. Отцям приписаний церковними канонами обов'язок, який тяжить на кожному священикові, відбути бодай що три роки тридневні стислі духовні вправи (реколєкції). Щоправда воно дуже тяжко в існуючих скитальчих умовинах зібрати разом усіх священиків даного Генерального Вікаріяту, відірвати їх на кілька днів від душпастирських обов'язків та підшукати відповідного духовного провідника духовних вправ. Одначе з огляду на вище душевне добро так священиків, як і вірних, вважаємо за наш першорядний обов'язок подбати про духовні вправи для наших священиків в усіх областях нашого Ексархату.

В тій ціли заряджуємо:

1. Кожний священик має обов'язок продовж 1952 року відбути бодай тридневні стислі (замкнені) духовні вправи.

2. Священики в Німеччині знають на стільки німецьку мову, що можуть взяти участь у духовних вправах у німецьких реколєкційних домах спільно з німецькими священиками.

3. Про уладження стислих реколєкцій для священиків в Англії, Франції та Бельгії, де наші священики за мало знають мову даного краю, подбають наші Впр. Отці Генеральні Вікарії, проголошуючи наперед речинець і місце духовних вправ.

4. При найближчому душпастирському звідомленні за І-й квартал 1953 року має кожний священик зазначити, коли й де відбув останні духовні вправи та переслати відповідну посвідку.

Про вагу і потребу духовних вправ для священиків не потребуємо згадувати. Їх вимагають церковні канони. В наших скитальчих умовинах такі вправи придалися б не що три роки, але кожного року. За багато маємо труднощів до поборення в нашій душпастирській праці; дочасні засоби тут далеко не вистарчальні. Нам треба помочі надприродних ласк, а їх здобути найлекше в часі духовних вправ.

Ч.: 1712.

11. Про потребу індивідуальної релігійно-виховної праці священика.

Кожний священик служить щодня св. Літургію і при цій нагоді послугується звичайно своїм дяком чи принагідним побожним учасником.

Доручається Всч. Отцям притягати бодай у звичайні будні до служення при св. Літургії шкільних учнів і загалом молодих хлопців, обучуючи їх в нашому обряді та в літургічній мові та прив'язувати їх до рідного обряду і своєї Церкви. Якщо тих хлопців у Душпастирстві є більше, то треба їх притягати до Богослужби по черзі.

Наша молодь на чужині не сміє відчужуватися від своєї Церкви і рідного обряду, має пізнати цей свій рідний обряд і полюбити його, а тоді радо буде сповняти Божі й Церковні заповіді про релігійний обов'язок Богопочитання.

Там де немає наших шкіл і правильного рідного виховання, одинокий Отець Душпастир має можність рятувати нашу молодь перед загибіллю так релігійною як національною.

Ч.: 1710/ГВ.

12. Навчання релігії і релігійне виховання молоді.

Не маємо на еміграції в Західній Европі власних шкіл за вийнятком нашої Малої Семінарії ім. св. Івана Боско в Люрі (Франція) та одної гімназії і кількох народніх шкіл у Німеччині. Більшість наших дітей ходить до чужинних шкіл, в яких немає можности вчитись науки релігії у власному обряді, не знає як слід рідної мови, рідної історії та подвигів своїх власних, може й найближих рідних, у Батьківщині в обороні прав католицької Церкви і рідного народу. Ця наша молодь має часто межи своїми рідними славних мучеників за віру, які можуть колись ввійти до списку канонізованих Церквою Святих.

Розуміємо вповні трудність Всч. ОО. Душпастирів, подбати про правильне релігійне виховання та про науку релігії для тих дітей. Всеж таки не можна їх оставити без опіки. Тому доручаємо Всч. Отцям Душпастирям присвятити особливу увагу дітям, що перебувають на терені їхнього Душпастирства, піддержувати блищі звязки з їхніми батьками

і через них за їхнім посередництвом дбати про релігійне виховання тих дітей у своїому обряді. Ревність дотичного Отця Душпастиря та йго душпастирська второпність може доконати великого діла збереження молодого покоління для Церкви й народу.

Обовязком Всч. Отців є запровадити точну евіденцію таких дітей і предкладати Генеральному Вікаріятові власної области при нагоді чвертьрічного душпастирського звіту теж звідомлення про виховну працю над дітьми нашого обряду в чужих школах.

Ч.: 1711/К.

13. Правильне ведення урядових книг.

До урядових книг кожного Душпастирства належать:

1. Книга уроджених і хрещених,
2. Книга вінчаних,
3. Книга померлих,
4. Стан душ згл. картотека вірних,
5. Протокол дій Душпастирства,
6. Хроніка Душпастирства.

З огляду на вагу тих книг доручаємо Всечесним Отцям Душпастирям провадити їх совісно із найбільшою докладністю. В метриках уродин повинні бути вписані не тільки дати уродин, хрещення та миропомазання дитини, її імя, місце уродин, імя і прізвище священика, що дитину хрестив і миропомазав, імя і прізвище батьків дитини, але теж імя і прізвище дідів по батькові і матері і місце вінчання батьків дитини, а вкінці імя і прізвище хрестних родичів.

З особливою дбайливістю треба провадити наглядність стану душ або картотеку вірних. Тут треба вписувати дату і місце уродин і вінчання, точну адресу, заняття, чи працює, яке відношення до Церкви, чи платить церковний податок і т. д. Стан душ має обнимати всіх вірних даного Душпастирства.

Хроніка має відзеркалювати релігійне і громадське життя вірних. В ній треба згадати про початки Душпастирства, давніших священиків, місії, реколекції, ювілейні обходи, торжества, життя церковних брацтв, ворожі напасти, заслужених осіб і т. д. Дані до хроніки треба вписувати бодай раз на тиждень, якщо не кождого дня.

Доручаємо Всв. і Впр. Отцям Генеральним Вікаріям провірити, на скільки Всч. Отці Душпастирі ведуть урядові

книги в порядку а старші хроніки за попередні роки переслати до нашого архіву в Римі.

14. Свячення четців і піддіяконів.

1. В дні 29. червня 1952, 3-у неділю по Сошествії Святого Духа (за ст. ст.) Його Ексцелєнція Преосвящений Апостольський Візитатор Кир Іван Бучко поставив на четця й піддіякона Льва Гайдуківського, клирика зі Згромадження Салєзіян. Свячення відбулось у приміщенні нашої Малої Семінарії в Люрі коло Орлеану при нагоді торжественного посвячення цієї ж Малої Семінарії.

2. В дні 12. жовтня 1952, у 18-у неділю по Сошествії Святого Духа (за ст. ст.) Його Ексцелєнція Преосвящений Апостольський Візитатор Кир Іван Бучко поставив на четців і піддіяконів у каплиці Святого Священомученика Йосафата в Римі двох клириків Салєзіянського Згромадження, а це:

1. Мазяр Роман,
2. Сапеляк Василь.

15. Відзначення й іменування.

1. Всесвітліший і Високопреподобний Отець М. Ван де Малє, ЧНІ б. Генеральний Вікарій Апостольського Візитатора на терені Бельгії, Голяндії й Скандинавії з нагоди потрійного свого Ювілею, а це 40-ліття монашого життя, 35-ліття у священичій службі, а зокрема 30-ліття апостольської праці між українцями грамотою з дня 1. вересня 1952, ч.: 1094/ГВ. одержав признання за його ревність про добро нашої Святої Церкви і спасення душ та є надгороджений правом носити в часі відправи Богослужб набедренник, символ духовного меча цебто духовної влади як також правом носити віолетний колпак і віолетний пояс.

2. Всесвітліший і Високопреподобний Отець Мітрат Яків Перрідон, Радник і Генеральний Вікарій Апостольського Візитатора звільнений з дотеперішнього Уряду Генерального Вікарія Апостольського Візитатора для українців, що живуть у Франції, Еспанії, Швайцарії й Люксембургу та грамотою з дня 11. листопада ц. р. ч.: 1492а/ГВ. іменований Генеральним Вікарієм Апостольського Візитатора для українців, що живуть у Бельгії, Голяндії й Скандинавії.

3. Всесвітліший і Високопреподобний Отець Маврикій Ван де Малє, ЧНІ, Радник і Генеральний Вікарій Апостольського Візитатора звільнений з дотеперішнього уряду

Генерального Вікарія Апостольського Візитатора для українців, що живуть у Бельгії, Голяндії й Скандинавії та грамотою з дня 11. листопада ч.: 1492б/ГВ. іменований Генеральним Вікарієм Апостольського Візитатора для українців, що живуть у Франції, Еспанії, Швайцарії й Люксембургу.

4. Впр. Отець Зиновій Нарожняк, Душпастир в Ліль (Франція) грамотою з дня 12. листопада ц. р. ч.: 1570/Ос. є іменований Радником Апостольського Візитатора для Українців у Зах. Европі.

5. Високопреподобний Отець Професор Михайло Лада, завідатель української католицької парохії св. Варвари у Відні (Австрія) з нагоди Ювілею 45-ліття Священства є іменований грамотою з дня 15 листопада ц. р. ч.: 1295/Ос. Почесним Радником Апостольського Візитатора для Українців у Краях Західної Европи.

6. Високопреподобний Отець Іван Стах, в Українськім Католицькім Комітеті для допомоги скитальцям в Стемфорді (ЗДА) за ревну 6-літню працю для добра наших скитальців в Европі, зокрема на терені Німеччини й Австрії грамотою з дня 15. листопада ц. р. ч.: 1441/Ос. є іменований Почесним Радником Апостольського Візитатора для Українців у Краях Західної Европи.

16. Церковний Суд при Ординаріяті Апостольського Візитатора.

1. Всесвітліший Отець Др. Михайло Василик, Декан і Радник Апостольського Візитатора, Душпастир в Ліон грамотою з дня 12. вересня ц. р. ч.: 1163а/ГВ. іменований Просинодальним Суддею та Авдитором Церковного Суду при Ординаріяті Апостольського Візитатора.

2. Високопреподобний Отець Михайло Левенець, Радник і Канцлер Апостольського Візитатора в Парижі грамотою з дня 12 вересня ц. р. ч.: 1163б/ГВ. іменований Оборонцем Супружого Звязку в Церковнім Суді при Ординаріяті Апостольського Візитатора.

3. Всесвітліший Отець Др. Степан Вівчарук, Сотрудник при храмі св. Володимира в Парижі грамотою з дня 12 вересня ц. р. ч.: 1163в/ГВ. іменований Нотарем в Церковному Суді при Ординаріяті Апостольського Візитатора.

4. Преподобний Отець Мирослав Проскурницький, Душпастир в Ляндсгуті (Німеччина) грамотою з дня 12 вересня ц. р. ч.: 1163г/ГВ. іменований Нотарем в Церковному Суді при Ординаріяті Апостольського Візитатора.

ХРОНІКА

А. **Перша Обитель українських Отців Салєзіян** (духовних синів св. Івана Боско) в Люрі (Франція), еригована рішенням Преосв. Апост. Візитатора дня 24. листопада 1951, ч. 9426/X, в порозумінні з Верховним Проводом Отців Салєзіян.

Настоятель Обителі:

1. Впр. О. Лаврентій Дегер, R. P. Laurent D'Heyger.

Б. **Українська Мала Семінарія,** офіціяльна назва: Український Інститут св. Івана Боско в Люрі коло Орлєану (Франція), основана рішенням Преосв. Апост. Візитатора з дня 1. жовтня 1951 р., ч. 9601/XI.

У шкільному році 1951/52 заки приготовано осідок Малої Семінарії в замку Шене в Люрі, приміщено було 18 наших малих семінаристів у Єпархіяльній Колєгії св. Еверта (в лат. Малій Семінарії) в Орлєані.

Дня 29. червня 1952 р. посвячено торжественно осідок нашої Малої Семінарії в Люрі, в прияві Й. Ем. Кард. Тіссерана, Й. Е. Преосв. А. Ронкаллі, Апост. Нунція у Парижі, Й. Е. Преосв. Кир Роберта, Єпископа Орлєану і багато інших церковних і світських достойників.

Від дня 1. жовтня 1952 р. наша Мала Семінарія, тобто інтернат і середня школа (гімназія) під проводом Отців Салєзіян міститься в своїому будинку-замку Шене в Люрі.

а) Управа інтернату Малої Семінарії є в руках Настоятелів Обителі Отців Салєзіян.

б) Управа середної школи (гімназії) Малої Семінарії:

1. Директор: Впр. о. Юліян Гурію, R. P. Julien Gouriou
2. Професори: Впр. о. Лаврентій Дегер,
   Впр. о. Григорій Гарасимович,
   Впр. о. Андрій Сапеляк,
   Преп. Марсель Дідіє,
   Преп. Степан Сільгар.

Передбачено окремий предмет українознавства.

в) Питомці Малої Семінарії прийняті на шкільний рік 1952/53:

1. Андриїшин Йосиф — I кл.
2. Береза Роберт — I кл.
3. Білоус Даниїл — I кл.
4. Вітрик Славко — I кл.
5. Войтович Борис — II кл.
6. Вовк Ярослав — II кл.

7. Галайда Андрій — І кл.
8. Гавур Євген — ІІ кл.
9. Годований Іван — І кл.
10. Грущак Лев — приготівча кл.
11. Демчук Євген — І кл.
12. Дукаль Степан — І кл.
13. Дзяма Євген — І кл.
14. Калюшка Петро — І кл.
15. Катола Володимир — І кл.
16. Кишеня Даниїл — І кл.
17. Коваль Михайло — ІІ кл.
18. Козар Ярослав — І кл.
19. Кунаш Ігор — ІІ кл.
20. Курок Любомир — ІІ кл.
21. Лисий Володимир — приготов. кл.
22. Максимів Мавритій — І. кл.
23. Митофір Іван — І. кл.
24. Панчук Григорій — І. кл.
25. Сорока Михайло — І кл.
26. Степень Михайло — приготов. кл.
27. Стриганин Антін —І кл.
28. Стриганин Петро — приготов. кл.
29. Стрихалюк Олекса — ІІ кл.
30. Федорів Ярослав — І. кл.
31. Харченко Лука — І кл.
32. Харченко Ярослав — І кл.
33. Хома Володимир — ІІ кл.
34. Шубак Карло — І кл.

Зміни в обсадах душпастирств.

Німеччина

1. Високопреподобний Отець Іван Леськович, Радник і Канцлер Апостольського Візитатора іменований Душпастирем міста Мюнхен, ч.: 1177/Ос., а грамотою з дня 14 жовтня ц. р., ч.: 1379/б/ГВ. іменований Учителем релігії у Дяківській Школі на терені Генерального Вікаріяту Апостольського Візитатора у Німеччині.

2. Всечесніший Отець Роман Левицький у Мюнхені (Німеччина) грамотою з дня 14 жовтня ц. р., ч.: 1379/а/ГВ. іменований Директором Дяківської Школи на терені Генерального Вікаріяту Апостольського Візитатора в

Німеччині і Учителем обрядів та церковного співу в тій же школі.

3. Всч. Отець Ярослав Полянський одержав душпастирство в домі старців у Фарель (брит. цона), ч.: 2086/I/52.

4. Всч. Отець Василь Турковид, Душпастир у Новому Ульмі одержав додаткове душпастирство наших вірних у південній окрузі Німеччини в провінції Баден-Баден, ч.: 1928/I/52.

Франція

1. Преподобний Отець Іван Лужецький, дотеперішній Душпастир в Інсбруку (Австрія) грамотою з дня 30. вересня ц. р., ч.: 1252/Ос. іменований Душпастирем округи Мец.

2. Преподобний Отець Михайло Ронко, священик італійського походження з Торінської Архиепархії призначений Сотрудником округи Ліль, грамотою ч.: 1251/Ос. з дня 30. вересня 1952 р.

Зміни адрес.

Англія

Rev. Hasiak Iwan, 28, Pemberton Drive, Marley Str. Bradford, Yorks
Rev. Dr. Dzioba Wolodymyr, 143, Saffron Hill, London, E. C. 1.
Rev. Matyczak Mykola, 100, Holmsdale Road, Coventry.
Rev. Paslawskyj Wasyl, 25, Derby Road, Nottingham.

Корисні релігійні видання.

В канцелярії нашого Генерального Вікаріяту в Німеччині, Мюнхен, Денкгельштрассе 4, є до набуття:

1. Божа Наука (підручник для навчання релігії дітей 3—4 кляси народніх шкіл), ціна 1 ДМ.

2. Етика автора о. Лужницького Леоніда, ціна 1 ДМ.

3. Поклін Марії. Історія почитання Пресвятої Богородиці на Україні, ціна 2 ДМ.

4. Назустріч Життю, книжка для молоді. Равль Плю І. Т. переклад з франц. мови, ціна 1 ДМ.

У Впр. о. Івана Петерса Ч. св. Т. Студ., Krefeld-Traar, Maria Sohmannstr. 16 можна набути більший молитовник «Господи воззвах», ціна 3 ДМ.

З Ординаріяту Апостольського Візитатора Українців у Західній Европі,
Рим, дня 4. грудня 1952 р.

о. Др. Мирослав Марусин — Канцлер.

† **Іван, Єпп.** — Апостольський Візитатор.

ПОМЕР

о. ГАЛУЩИНСЬКИЙ Теодозій Тит, Архимандрит Чина св. Василія Вел. в Мондер в часі канонічної візитації Василіянських манастирів дня 31. серпня 1952 р. на 73 році життя а 48 священства.

Покійний родився 13. квітня 1880 року в Звинячі, пов. Бучач. Гімназійні студії кінчив в Бучачі і Тернополі і там в 1899 р. склав матуру. Філософічно-богословські студії відбував на університетах у Львові, Фрібургу (Швайцарія), в Інсбруці та Відні, де здобув науковий ступінь доктора св. богословії. 1904 р. прийняв св. Тайну Священства з рук Преосв. Кир Григорія Хомишина — станиславівського Єпископа та став катихитом в Коломиї. Згодом став професором і настоятелем малої духовної семінарії в Станиславові, а в році 1908 вступив до ЧСВВ. По новіціяті два роки навчав морального богословія, а від 1912—1915 рр. займав уряд духовного провідника в Українській Папській Колегії в Римі. В Римі закінчив студії св. Письма і в році 1915 через воєнні обставини повернувся до Перемишля а відтак до Львова.

В 1920 р. був вибраний консультором ЧСВВ для Галицької Василіянської Провінції, а враз із тим Митрополит Кир Андрей іменував його Ректором львівської Духовної Семінарії, яку вміло провадив продовж шість літ. В цьому теж часі з іншими співпрацівниками був членом-основником Богословського наукового Товариства і став першим його головою, співпрацюючи в редагуванні «Богословії» — наукового органу цього ж Товариства. В 1927 обняв становище ігумена Василіянського манастиря у Львові, остаючи надалі Професором св. Письма Н. З. у нашій Богословській Академії. При цьому дає популярні місії по різних парохіях Галицької Церковної Провінції, провадить реколекції, організує Марійські дружини, причинюється до оснування часописів «Нова Зоря», «Правда», «Бескид», «Добрий Пастир».

В 1931 р. вертається знова на становище Духовного провідника в Українській Папській Семінарії св. Йосафата в Римі. Тут рівночасно працює, як член Кодифікаційної Комі-

сії східнього права. В 1946 р. іменовано його Генеральним Дорадником у Архімандрії Василіянського Чину, а від червня 1949 р. стає він Архимандритом цього ж Чину. Свящ. Східня Конгрегація іменувала його своїм Консультором. Помер в часі сповнювання повірених йому Церквою і Чином обов'язків і завдань, залишаючи в рідній Церкві велику прогалину, в часі найтяжчої траґедії нашої Української Католицької Церкви, а заразом і траґедії багато заслуженого Чину св. Василія Великого.

Вічна йому пам'ять.

Зміст Урядового Вісника Апостольського Візитатора за рік 1952.

Січень 1952, ч. 1 (11)

		Стор.
1.	Різдв'яне Слово Преосвященого Апостольського Візитатора до священиків і вірних	1— 6
2.	Пастирське Послання Преосв. Апостольського Візитатора про Світське Апостольство	7—27
3.	Апостольське Благословення для Українців по всіх Краях Европи з нагоди Католицьких З'їздів	28
4.	Апостольське Благословення. Подяка Святішого Вітця для Українців у Зах. Европі за збірки на «Петрів гріш»	28
5.	Подяка Святішого Вітця за дари від Православних Українців	29
6.	Відповідь Святішого Вітця для ВП Пана Д-ра Степана Витвицького, Керівника Ресорту Загр. Справ у ВО Укр. Нац. Ради	29
7.	Подяка Святішого Вітця за ювілейне видання «Вісника» про українське паломництво в Римі	30
8.	Апостольське благословення для українських студентів в Еспанії з нагоди «Тижня Соціяльних Студій»	31
9.	Отворення нашої Малої Семінарії у Франції	31
10.	Прийняття до Малої Семінарії у Франції	32
11.	Рішення про створення Маєткової Ради А. В.	33
12.	Обов'язок відчитувати Єрейський Молитвослов	35
13.	Про церковний податок	38
14.	Річниця Коронації Святішого Вітця Папи Пія XII	39
15.	Тиждень з'єднинення Церков	40
16.	Звіт про святкування Великого Ювілею	40
17.	В справі важности подруж заключених поза територією Галицької Провінції в часі межи 5. V. 1911 і 2. V. 1949	41
18.	Відправа св. Літургії в пополудневих чи вечірних годинах	41
19.	Ведення списку душ вірних	42
20.	В справі ведення метрикальних книг	43
21.	Наміреня двоених св. Літургій	43
22.	Одна Служба Божа місячно на удержання Канцелярії Апостольського Візитатора в Німеччині	44
23.	Нове видання Літургікона, Євангелія й Апостола	44
24.	Справа молитовників для вірних	44
25.	В справі чвертьрічних душпастирських звітів	44
26.	В справі покликання до духовного стану	45
27.	Єрейські свячення	45
28.	Хроніка	46
29.	Некрольог	52

Червень 1952, ч. 2 (12)

		Стор.
1.	Пастирське Послання Преосв. Апостольського Візитатора про Світське Апостольство	55—71

2. Подяка Святішого Вітця для Українців у Зах. Европі за збірки на «Петрів гріш» 72
3. Телеґрама Святішого Вітця з приводу важкої недуги Преосвященого Апостольського Візитатора 73
4. Подяка Преосв. Апостольського Візитатора за почування любови й за святі молитви підчас тяжкої недуги . . . 74
5. До Всечесного Духовенства про Католицьку Акцію . . . 74
6. Торжественне отворення української Малої Семінарії в Люрі у Франції 77
7. Прийняття нових кандидатів до духовного стану . . . 78
8. Конкурс на прийняття нових кандидатів духовного стану до Папської Семінарії ім. Святого Йосафата в Римі . . . 80
9. Чин Святої Сповіді 81
10. Мова питань і заяви про супружу згоду й мова присяги у Чині вінчання 85
11. Звідомлення про церковний податок 86
12. Справа метрикальних копій та душпастирських і касових звідомлень 87
13. Звідомлення про святкування Великого Ювілею . . . 88
14. Доручення в справі катихизації в церкві 88
15. Допомога для Наукового Товариства ім Шевченка . . 88
16. Єрейські свячення 89
17. Відзначення й іменування 89
18. Хроніка 90
19. Некрольог 92

Грудень 1952, ч. 3 (13)

Стор.
1. Різдвяне Слово Преосв. Ап. Візитатора до священиків і вірних 95
2. Промова Святішого Вітця підчас авдієнції 14. XI. 1952 . . 100
3. Паст. Лист Преосв. Апост. Візитатора з нагоди авдієнції укр. дух. громади у Св. Отця 103
4. Подяка Св. Отця за «Петрів гріш» 107
5. Тиждень всенародних молитов за Об'єднання 108
6. Літургічні молитви за нашу поневолену Батьківщину . . 109
7. Церква батьківщина для скитальців 110
8. Преосвящ. Апост. Візитатор — доручення служити Панахиду за Гетьмана Пилипа Орлика 114
9. Преосв. Апост. Візитатор — доручення дбати про красу і чистоту обряду 115
10. Звідомлення про Кат. Акцію 122
11. Грамота про отворення дяківської школи 123
12. Справа мішаних подруж 124
13. Реколєкції для священиків 127
14. Про потребу індивідуальної релігійно-виховної праці священика. Навчання релігії і релігійне виховання молоді . . 128
15. Правильне ведення урядових книг 129
16. Свячення четців і піддіяконів. Відзначення й іменування . 130
17. Церковний Суд Апост. Візитатора 131
18. Хроніка 132
19. Некролог 135
20. Зміст Ур. Вісника у 1952. р. 137